

VAASAN YLIOPISTO

Humanistinen tiedekunta

Viestintätieteiden laitos

Kristiina Kekäläinen

Pieni mallioppilas ja suuri valta-akseli?

EU-huippukokousuutisointi suomalaisessa ja
ranskalaisessa sanomalehdessä 1997–2002

Viestintätieteiden pro gradu -tutkielma

Vaasa 2008

SISÄLLYS

TAULUKOT	2
TIIVISTELMÄ	3
1 JOHDANTO	5
1.1 Tavoite	6
1.2 Aineisto	8
1.2.1 Aineiston kerääminen	10
1.2.2 Aineiston sisältö ja rajaukset	10
1.3 Menetelmä	13
2 JOURNALISMIN TUTKIMUKSESTA	17
2.1 Journalismi käsitteenä ja ilmiönä	17
2.2 Uutinen journalismin avainkäsitteenä	19
2.2.1 Uutiskriteeri ja uutiskynnys	20
2.2.2 Uutiskärki	22
2.3 Poliittinen journalismi ja uutisen ideologia	24
3 SUOMALAINEN JA RANSKALAINEN SANOMALEHDISTÖ EU:N LEHDISTÖKENTÄSSÄ	25
3.1 Sanomalehden asema	25
3.2 Sanomalehdistö Suomessa ja Ranskassa	25
3.2.1 Suomalainen sanomalehdistö	27
3.2.2 Ranskalainen sanomalehdistö	28
3.3 Euroopan unionin yhteisöllisyyden kehitys	29
4 UUTISAIHEET JA PAINOTUKSET	31
4.1 Huippukokouksia koskevan uutisoinnin määrä	31
4.2 Uutisaiheluokat	33
4.2.1 Huippukokousta käsittelevät uutisaiheet	35
4.2.2 Euroopan unionin laajentumista käsittelevät uutisaiheet	43

4.2.3 Yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa käsittelevät uutisaiheet	50
4.2.4 Euroopan unionin tulevaisuutta käsittelevät uutisaiheet	55
4.2.5 Suomea ja Ranskaa käsittelevät uutisaiheet	59
4.2.6 Eri politiikan lajeja käsittelevät uutisaiheet	63
4.2.6.1 Sisä- ja aluepolitiikkaa käsittelevät uutisaiheet	63
4.2.6.2 Talous- ja rahapolitiikka käsittelevät uutisaiheet	66
4.2.6.3 Ulkosuhteita käsittelevät uutisaiheet	69
4.2.6.4 Jäsenmaita käsittelevät uutisaiheet	72
4.3 Henkilöitä käsittelevät uutisaiheet	74
5 PÄÄTÄNTÖ	77
LÄHTEET	81
LIITTEET	
Liite 1: Helsingin Sanomien otsikot ja alaotsikot EU:n huippukokouksista	85
Liite 2: Le Figaron otsikot ja alaotsikot EU:n huippukokouksista	102
TAULUKOT	
Taulukko 1. Uutisten määrä huippukokouksittain	31
Taulukko 2. Uutisten määrä uutisaiheluokittain	34
Taulukko 3. Uutisaiheluokan Huippukokous alaluokat	35
Taulukko 4. Uutisaiheluokan EU:n laajentuminen alaluokat	44
Taulukko 5. Uutisaiheluokan Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka alaluokat	50
Taulukko 6. Uutisaiheluokan EU:n tulevaisuus alaluokat	56
Taulukko 7. Uutisaiheluokan Suomi Euroopan unionissa alaluokat	60
Taulukko 8. Uutisaiheluokan Ranska Euroopan unionissa alaluokat	61
Taulukko 9. Uutisaiheluokan EU:n sisä- ja aluepolitiikka alaluokat	64
Taulukko 10. Uutisaiheluokan EU:n talous- ja rahapolitiikka alaluokat	67
Taulukko 11. Uutisaiheluokan EU:n ulkosuhteet alaluokat	69
Taulukko 12. Uutisaiheluokan Jäsenmaat alaluokat	73
Taulukko 13. Uutisaiheluokan Henkilöt alaluokat	75

VAASAN YLIOPISTO**Humanistinen tiedekunta**

Laitos:	Viestintätieteiden laitos
Tekijä:	Kristiina Kekäläinen
Pro gradu –tutkielma:	Pieni mallioppilas ja suuri valta-akseli? EU-huippukokousuutisointi suomalaisessa ja ranskalaisessa sanomalehdessä 1997–2002
Tutkinto:	Filosofian maisteri
Oppiaine:	Viestintätieteet Multimediajärjestelmien ja teknisen viestinnän koulutusohjelma
Valmistumisvuosi:	2008
Työn ohjaaja:	Merja Koskela

TIIVISTELMÄ:

Tämän pro gradu –tutkielman tarkoitus on selvittää, millaisia samankaltaisuuksia tai eroja suomalaisessa ja ranskalaisessa EU-huippukokousuutisoinnissa on. Tutkimuksessa tarkastelen suomalaisen *Helsingin Sanomien* ja ranskalaisen *Le Figaron* uutisointia Eurooppa-neuvostosta eli puolivuositaisista huippukokouksista vuosien 1997–2002 välisenä aikana.

Analyysini perustana olen käyttänyt aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Olen käynyt läpi aineistoni 377 uutista tarkastelemalla uutisten kärkiä, ensisijaisesti siis otsikoita, kärkilauseita, alaotsikoita ja tietyissä tapauksissa myös uutisten keskeistä sisältöä. Tällä tavoin olen luokitellut sanomalehdissä esiintyvät uutisaiheet omiksi uutisaiheluokikseen. Luokituksen jälkeen olen antanut uutisaiheluokille nimet keskeisen sisällön perusteella.

Helsingin Sanomissa uutisia oli tutkimusajankohtana yhteensä 214, Le Figarossa 163. Näistä uutisista muodostin yhteensä 10 uutisaiheluokkaa. Tämän jälkeen jaoin uutiset kunkin uutisaiheluokan sisällä tarkempiin alaluokkiin. Muodostamiani uutisaiheluokkia olen kuvannut aineistoni sanomalehdistä nostamillani uutisesimerkeillä.

Tutkimukseni osoittaa, että Helsingin Sanomien ja Le Figaron uutisoinneissa on paljon samankaltaisuuksia. Tätä tukevat muun muassa kaksi suurinta uutisaiheluokkaa *Huippukokous* ja *Euroopan unionin laajentuminen*, joihin suurin osa molempien sanomalehtien uutisista on mahdollista jakaa. Samankaltaisuutta selittävät ensisijaisesti journalismin luonne, journalistisen työn luonne ja lähdekäytäntöjen yhteneväisyys maasta riippumatta. Suurimmat erot löytyivät puolestaan tavasta uutisoida omaan maahan liittyvistä asioista. Sitä selittävät muun muassa Suomen ja Ranskan erilaiset tarinat EU:ssa sekä maiden erilainen sanomalehtikenttä ja sanomalehden asema kyseisissä maissa.

AVAINSANAT: journalismi, uutiset, sanomalehdet, Euroopan unioni

1 JOHDANTO

Koko Eurooppa ja eri Euroopan maista koostuva Euroopan unioni ovat eläneet 2000-luvulla suurten muutosten aikaa. EU:lle valmistui tulevaisuuskonventin työn pohjalta ehdotus perustuslaillisesta sopimuksesta, jonka mukaan unionille perustetaan tulevaisuudessa muun muassa presidentin ja ulkoministerin virat. Perustuslaillisten muutosten ohella EU on sitoutunut 2000-luvulla historiansa mittavimpiin laajentumishankkeisiin. Kööpenhaminan Eurooppa-neuvosto eli tavanomaisemmin kutsuttuna huippukokous, päätti joulukuussa 2002 EU:n laajenevan kymmenellä uudella jäsenvaltiolla vuonna 2004. Päätöksen mukaan uusien jäsenvaltioiden kansanäänestyksiin perustuvien päätösten jälkeen 1.5.2004 Euroopan unioni laajeni kerralla enemmän kuin koskaan aikaisemmin sen historiassa. Laajentumisen jälkeen jäsenvaltioiden määrä nousi 15:stä 25:een, pinta-ala kasvoi neljänneksen, ja uusien rajojen sisälle tuli 75 miljoonaa uutta asukasta. Viimeisimmän, vuonna 2007 tapahtuneen laajentumiskierroksen myötä Euroopan Unioniin kuuluu vuonna 2008 jo 27 jäsenvaltiota. (Euroopan unionin laajentumispolitiikka 2007.)

Olen aina suhtautunut yhdentyvään ja laajentuvaan Eurooppaan myönteisesti. Lisäksi Euroopan unioni instituutiona ja keskeisenä eurooppalaisena toimijana on kiinnostanut minua jo useita vuosia. Puolen vuoden opiskeluaika Ranskassa innosti tarttumaan aiheeseen tutkimuksellisesti. Historiallisten laajentumisprosessien aikana Eurooppa on ottanut merkittäviä askelia paitsi kohti laajentuvia rajoja ja monikansallista yhteistyötä, myös kohti unionin yhteistä puolustusta ja kriisinhallintaa. Kyseiset asiat ovat jatkuvasti näkyvällä tavalla esillä koko Euroopassa. Se tekee aiheesta mielenkiintoisen tutkimuskohteen.

Erityisen mielenkiintoista on ollut seurata myös keskustelua koko yhtenevän Euroopan tulevaisuudesta. Se vaikuttaa lukuisista uudistuksista ja kehitysaskelista huolimatta olevan vielä varsin auki. Perustuslakiin, itälaajentumiseen ja yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvien haasteiden ohella Euroopan unionissa on oltu huolestuneita pienten ja suurten jäsenvaltioiden voimasuhteiden kasvavista eroista erityisesti EU:n päätöksenteossa. Pienet jäsenvaltiot ovat joutuneet useassa tilanteessa pohtimaan, kuin-

ka paljon suurten erikoiskohtelua niiden tulee kestää, ennen kuin EU:ta ehditään vie-
mään selkeämmin pienten ja keskisuurten maiden järjestön suuntaan. (Ks. Antola 2002:
A1.) Suurista jäsenvaltioista erityisesti Ranskaa ja Saksaa on pidetty perinteisesti EU:n
voima-akselina. Vallitsevan käsityksen mukaan erityisesti juuri nämä maat ovat kunnos-
tautuneet omien etujensa puolustajina. Suomi on puolestaan pienenä jäsenvaltiona mai-
nittu useassa yhteydessä EU:n ”mallioppilana”, sillä se toteuttaa ja panee voimaan
muiden pienten jäsenmaiden kuten Ruotsin ja Tanskan ohella kuuliaisimmin Euroopan
unionin säännöksiä. (Tiilikainen 2002: 16–25.)

Medialla on katsottu olevan keskeinen asema poliittisen mielialan ylläpitäjänä, ja leh-
distöä on pidetty 1800-luvulta alkaen niin kutsuttuna neljäntenä valtiomahtina lainsää-
däntö-, toimeenpano- ja tuomiovallan ohella. Journalistien on useissa yhteyksissä sanot-
tu olevan yhteiskunnallista keskustelua ohjaavia tekijöitä ja vaikuttajia, jotka nousevat
joissain tapauksissa esimerkiksi poliitikkojen edelle. (Salminen 1998: 20.) Median roo-
lia EU-keskustelujen kanavana ja ylläpitäjänä voidaan tämän vuoksi pitää merkitykselli-
senä. Euroopan unionin ohella toimittajan työ on kiinnostanut minua aina, ja käsillä
olevan tutkimuksen avulla minulla on tarkoitus päästä tarkkailemaan molempia kiinnos-
tukseni kohteita samanaikaisesti.

EU-tiedotuksen ja toimittajien intressien kohteena ovat ensisijaisesti kansalaiset. Päättä-
jät ovatkin kantaneet erityistä huolta kansalaisten EU-päätösten tietoisuudesta. Euroo-
pan unionia on moitittu yhteisten pelisääntöjen puuttumisesta tiedotuksessa ja erityisesti
sen avoimuudessa. Tiedon hankkiminen ja sisäistäminen vaatii kansalaisilta oma-
aloitteista aktiivisuutta. Tämän vuoksi eri mediat, ennen kaikkea lehdistö, ovat se kana-
va, jota kautta useimmat eri Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaiset saavat tietoa
unionin päätöksistä ja politiikan suuntaviivoista. (Ks. Antola 2002.)

1.1 Tavoite

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, millaisia samankaltaisuuksia tai eroja suomalai-
sessa ja ranskalaisessa EU-huippukokousuutisoinnissa uutisaiheiden perusteella on.

Tutkimukseni keskittyy lehdistöön ja tavoitteenani on tarkastella suomalaisen *Helsingin Sanomien* ja ranskalaisen *Le Figaron* uutisointia Eurooppa-neuvostosta eli puolivuositaisista huippukokouksista vuosien 1997–2002 välisenä aikana.

Etsin huippukokousuutisoinnin samankaltaisuuksia ja eroja aineistossani esiintyvien uutisaiheiden perusteella. Pyrin tähän tavoitteeseen luokittelemalla sanomalehdissä esiintyvät uutisaiheet omiksi uutisaiheluokikseen. Muodostan luokituksen tarkastelemalla aineistoon kuuluvien uutisten kärkiä sekä keskeistä sisältöä (ks. tarkemmin uutiskärjen määrittely luku 2.2.2).

EU-huippukokousuutisoinnilla tarkoitan työssäni Euroopan unionin huippukokouksia käsittelevää, sanomalehtien toimituksissa tehtävää tai vapaiden toimittajien tuottamaa uutismateriaalia, jonka pyrkimyksenä on tuottaa faktapohjaisia ja pääosin yhteiskunnallisia joukkoviestintäsanomaa (vrt. Kuutti & Puro 1998; Mörä 1999). Tutkimukseni kohteena oleva uutiskärki kertoo uutisena olevan asian tai tapahtuman ydinasian. Uutiskärkeen valitaan uutisesta tärkein ja mielenkiintoisin seikka, jonka tarkoituksena on myös herättää vastaanottajan mielenkiinto. (Huovila 1998: 100.) Tutkimuksessani uutiskärki on myös jutun keskeinen idea, se miksi juttu kannattaa lukea. Kärki ei näin ollen ole pelkästään jutun ingressi tai otsikko. Se on myös tietyiltä osin jutun keskeinen kysymyksenasettelu, jutun idea. (Ks. Reunanen 1991: 53.) Kärjen käsitteeseen liitän keskeisesti myös uutisen otsikoinnin ja sen, mitä otsikot sekä alaotsikot varsinaisesta uutisesta kertovat.

Uutisten tekeminen perustuu ensisijaisesti toimittajien mediarutiineihin ja on ennen kaikkea toimittajan subjektiivinen valinta siitä informaatiotulvasta, jota toimituksiin päivittäin tulee (ks. Mörä 1996: 105). Sen vuoksi liitän uutiskärkeen keskeisesti myös uutiskynnyksen käsitteen. Uutiskynnyksellä tarkoitetaan tietynlaista ”estettä”, joka tarjolla olevan asian tai tapahtuman on ylitettävä, jotta se valittaisiin ja julkaistaisiin uutisena tietyssä joukkoviestimessä (Kuutti & Puro 1998: 182).

Kahden erimaalaisen sanomalehden EU-uutisointia käsittelevä tutkimus antaa mahdollisuuden syventää ymmärtämystä pienen ja suuren jäsenvaltion suhteesta

molempia yhdistävään suurempaan tekijään, Euroopan unioniin. Se mahdollistaa myös tulkinnan siitä, millainen yhteinen eurooppalainen henki ”suuren valta-akselin” eli Ranskan ja ”pienen mallioppilaan” eli Suomen välillä vallitsee, vai vallitseeko. Lehdistöä ja uutisointien painotuksia vertailemalla voi siis päätellä, painottavatko molemmat maat uutisoinnissaan vain omia näkemyksiään ja etujaan vai löytyykö niiden väliltä enemmän samankaltaisuuksia. Useissa yhteyksissä on nimittäin väitetty, että tällaista unionin ”demosta” eli yhteistä henkeä ei ole. Yhteisen hengen puuttumisesta seuraa eripuraisuutta ja jatkuvaa kamppailua ja jakautumista suurten ja pienten leireihin. (Ks. Rehn 2003: 40-41. Ks. tarkemmin luku 3.3.)

1.2 Aineisto

Tutkimusaineistoni suomalainen sanomalehti on *Helsingin Sanomat* ja ranskalainen *Le Figaro*. Aineistoni koostuu näiden lehtien julkaisemista uutisista Euroopan unionin huippukokouksista vuosien 1997–2002 välisenä aikana. Koko aineistossani on yhteensä 377 uutista, joista 214 on Helsingin Sanomista ja 163 Le Figarosta. Aineistoni kuuluviin uutisten kaikki otsikot ja alaotsikot löytyvät tutkimukseni liiteosiosta.

Käytän työssäni Euroopan unionista lyhennettä *EU* tai lyhempää muotoa *unioni*. Mörän (1999: 7) mukaan EU-termi on ollut yleisessä käytössä 1.11.1993 alkaen. Ennen tästä samasta maantieteellisestä alueesta käytettiin nimitystä Euroopan yhteisö (EY), ja joissakin tapauksissa Euroopan liittoa (EL). Vuoden 1993 loppupuolelta lähtien termiä EU on kuitenkin käytetty lähes poikkeuksetta puhuttaessa Euroopan unionista. Eurooppa-neuvostosta käytän puolestaan nimitystä *huippukokous* sen selvyden ja vakiintuneen käytön vuoksi.

Euroopan unionin toimielinjärjestelmän rakenne, eri toimielinten nimet ja toimenkuvat vaikuttavat monessa tapauksessa monimutkaisilta ja epäselviltä. Tutkimukseni kannalta on oleellista huomioida näiden hämäävästi toisiaan muistuttavien tahojen; Eurooppa-neuvoston, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan neuvoston eroavuudet. *Eurooppa-neuvosto* on vähintään kahdesti vuodessa järjestettävä valtionpäämiesten ja hallitusten

päämiesten välinen kokous, jollaisia kukin puheenjohtajamaa pitää yleensä kaksi kaudessa. Näitä kokouksia kutsutaan tavanomaisesti huippukokouksiksi. Eurooppa-neuvosto ei varsinaisesti päättä unionin asioista, eikä se ole virallisesti Euroopan unionin toimielin. Vuonna 1992 solmitun Maastrichtin sopimuksen mukaan Eurooppa-neuvostolla on kuitenkin merkittävä asema eri alojen päätöksentekoon liittyvissä asioissa. Se määrittelee Euroopan unionin *periaatteet* ja *yleiset suuntaviivat*, ja antaa unionille virikkeitä sen kehittämiseksi. Myös huippukokouksista annetuilla lausunnoilla on kiistaton vaikutus jäsenvaltioissa harjoitettavaan politiikkaan. (Kempainen 2000: 23–24.) Tämä lienee yksi keskeisimmistä syistä lehdistön suureen kiinnostukseen kokousten antamista.

Euroopan unionin neuvosto on puolestaan Euroopan unionin tärkein päätöksentekijä, jossa päätöksiä tekevät useiden alojen ministerit erilaisissa kokoonpanoissa. Näistä kahdesta täysin erillinen on *Euroopan neuvosto*, jota ei pidä sekoittaa kumpaankaan edellä mainittuun. Euroopan neuvosto on vuonna 1949 perustettu Länsi-Euroopan valtioiden yhteistyöjärjestö, eikä se sinällään liity mitenkään Euroopan unionin päätöksentekoon. (Rautala & Tuomaala 1999: 31.)

Valitsin tutkimukseni aineiston keruun ajankohdaksi huippukokoukset vuodesta 1997 vuoteen 2002 asti kolmesta eri syystä. Vuosien 1997–2002 välisenä aikana unionin sisällä oli käynnissä laajentumisprosessi. Näiden vuosien aikana Euroopan unioni kävi läpi kaikki keskeiset tapahtumat, jotka mahdollistivat vappuna 2004 tapahtuneen itälaajentumisen. Ajanjakso muodostaa selkeän kokonaisuuden, jolla on alku ja loppu. Tämän vuoksi tiettyjen huippukokousten ja niiden uutisointien poimiminen kyseiseltä ajanjaksolta on perusteltua. Luxemburgin huippukokouksen tärkein anti joulun alla 1997 oli laajentumiseen liittyvien jäsenyysneuvottelujen aloittaminen. Prosessi sai tietynlaisen sinetin Kööpenhaminassa joulukuun alussa 2002, kun 10 uutta valtiota hyväksyttiin otettaviksi unionin jäseniksi vuoden 2004 aikana. (Euroopan yhdentymisen kronologia 2003.)

Koska jokainen unionin jäsenmaa toimii vuorollaan puheenjohtajamaana Eurooppa-neuvostossa, on se perusteltu lisäsyä rajata ajankohta koskemaan nimenomaan huippu-

kokouksia. Puheenjohtajuus ja päätöksenteon vetovastuu kestää yhdellä jäsenmaalla puoli vuotta kerrallaan. Jokainen maa isännöi näin puheenjohtajakaudellaan yhdestä kahteen huippukokousta. Huippukokoukset saavat yleensä lehdistössä runsaasti huomiota verrattuna esimerkiksi unionin varsinaisten toimielinten, kuten Euroopan unionin neuvoston, komission tai parlamentin kokouksiin ja istuntoihin. Valitsemalla tutkimusaineistokseni huippukokousuutisoinnin, olen saanut aineistostani kattavamman verrattuna esimerkiksi varsinaisten toimielinten päätöksistä uutisointiin.

Näiden kahden edellä mainitun seikan lisäksi molemmat tutkimusaineistoni maat, Suomi ja Ranska, ehtivät olla valitsemani aineiston keruuajankohtana puheenjohtajain Eurooppa-neuvostossa. Näin ne molemmat ehtivät toimia isäntämaina huippukokouksissa.

1.2.1 Aineiston kerääminen

Tutkimustani varten olen kerännyt aineiston EU:n puolivuositteisten huippukokousten ajalta siten, että olen ottanut mukaan kokouspäivien aikana molemmissa lehdissä ilmestyneet kaikki huippukokousta koskevat uutiset. Näin tekemällä tarkoitukseni on ollut varmistaa aineiston kattavuus.

Huippukokousrytmi ja -ohjelma ovat EU:n sisällä hyvin vakiintuneet. Varsinainen huippukokous alkaa yleensä perjantaina aamulla ja päättyy lauantaina iltapäivällä muutamia poikkeustapauksia lukuun ottamatta. Helsingin Sanomat ilmestyy seitsemän ja Le Figaro kuusi kertaa viikossa, koska lauantain ja sunnuntain numerot on yhdistetty yhdeksi numeroksi. Mikäli jokin huippukokous on siis päättynyt lauantaina, olen koonnut molemmista lehdistä mukaan myös maanantain numerot taatakseni sen, että kokouspäiviltä tutkimukseen tulevat mukaan kaikki lehdissä julkaistut uutiset.

1.2.2 Aineiston sisältö ja rajaukset

Helsingin Sanomilla on suomalaisessa sanomalehtikentässä kansallinen erityisaseman levikkiylikvoiman vuoksi. Helsingin Sanomilla on merkittävä rooli sekä suomalai-

sessä yhteiskunnassa että julkisen keskustelun luomisessa. Sen voidaan sanoa edustavan kattavasti suomalaista valtajulkisuutta. (Puhakka & Ridell 1996: 177.) Lisäksi Helsingin Sanomat on 1,3–1,5 miljoonan päivittäisellä lukijamäärällä Pohjoismaiden suurin päivälehti. Sitä on myös pidetty suomalaisen journalistisen kulttuurin keskeisenä suunnanäyttäjänä (emt. 1996: 177–178).

Helsingin Sanomat koostuu yleensä neljästä osasta (A, B, C ja D). Osien sisältö muuttuu aika ajoin lehden uudistaessa ulkoasuaan, mutta tutkimusajankohtana A-osa sisälsi pääkirjoitussivujen lisäksi päivän tärkeimmät kotimaan uutisaiheet, syntymäpäiväsankarit, kuolinilmoitukset, väitökset, tapahtumat ja sääkartat. B-osioon oli sijoitettu Helsingin kaupunkia koskevat uutiset, kulttuuri ja suuret mainossivut. Ulkomaan uutiset ja viikonloppuja lukuun ottamatta myös urheilusivut ilmestyivät osiossa C. Taloussivut, televisio ja radio-ohjelmat julkaistiin tutkimusajankohtana puolestaan arkisin osiossa D, mutta lauantaisin se oli varattu usein urheilulle ja sunnuntaisin Helsingin Sanomien omalle sunnuntaiosiolle.

Ranskalaisen lehdistön rakenne eroaa suomalaisesta lehtikentästä melko paljon. Ranskassa esimerkiksi alueellinen/maakunnallinen lehdistö on huomattavasti valtakunnallista lehdistöä merkittävämmässä asemassa (ks. tarkemmin luku 3.2.2, Le Clerk 2003; Gaillard 1996: 9-11). Tämän vuoksi tarkastelemieni sanomalehtien yhteiskunnallinen asema ei ole täysin toisiinsa verrattavissa. Le Figaron valintaa kuitenkin tukee se, että se kuuluu Ranskassa valtakunnallisiin ja arvostettuihin sanomalehtiin, ja sillä on laaja levikki. Le Figaro on Ranskassa *Le Monden* ja *Le Libérationin* ohella sanomalehti, jonka on katsottu olevan suunnattu "eliitille" ja olevan osa niin sanottua laatulehdistöä. (Charon 1996: 11.) Lisäksi Le Figaro on saatavilla Ranskassa valtakunnallisesti lähes mistä tahansa. Näiden perustelujen lisäksi ranskalainen laatulehdistö seuraa ja kirjoittaa paljon politiikasta ja kulttuurista. Tämän vuoksi sen voi olettaa seuraavan tiivistä myös Euroopan unionissa tapahtuvia asioita.

Tutkimusajankohtana Le Figaro koostui yleensä kahdesta osiosta; ensimmäinen osio sisälsi kaikki käsiteltävät aihealueet lukuun ottamatta talousosiota 'Le Figaro Économie', joka oli erotettu kokonaan muista aiheista omaksi liitteekseen. Aiheet käsiteltiin

lehdessä yleensä järjestyksessä ulkomaat, ulkomaat/Eurooppa, Ranskan politiikka, Ranskan yhteiskunta ja Pariisin alueen asiat. Nämä aiheet ilmestyivät päivittäin edellä mainitussa järjestyksessä. Näiden jälkeiset aiheet kuten mielipiteet, Ranska tänään/muoti/suunnittelu, kaupalliset ilmoitukset, tiede, sää, kulttuuri, televisio ja radio sekä urheilu vaihtelivat puolestaan paikkaa hieman päivästä riippuen.

Tutkimusaineistoni EU:ta koskevat uutiset löytyivät Helsingin Sanomissa etusivun lisäksi ulkomaan osiosta C. Le Figarossa ne olivat heti lehden ensimmäisillä sivuilla yläotsikon ulkomaat/Eurooppa (L'étranger/L'Europe) alla. Koska tutkimuksessani en ole kiinnostunut pelkästään taloudesta kirjoitetuista uutisista, rajasin tutkimukseni ulkopuolelle Helsingin Sanomista talousosiossa D, ja Le Figarosta liitteessä "Le Figaro Économie" ilmestyneet huippukokouksia koskevat uutiset. Nämä uutisoinnit koskivat yksinomaan EU:n taloutta, yhteisvaluutta euroa ja niiden vaikutuksia jäsenvaltioihin. Ne eivät siten olleet mielenkiintoisia tavoitteeni kannalta.

Olen laskenut uutisiksi kaikki sanomalehtien sivuilla huippukokousta käsittelevät jutut, pois lukien "Lyhyesti" tai "En bref" –nimekkeen alla olevat uutissähkeet. Kyseiset uutissähkeet ovat lyhyitä, eivätkä edusta vastaavalla tavalla niitä uutisia, jotka jaottelen omiin uutisaiheluokkiinsa. Lisäksi nämä "pienet uutiset" käsittelevät yleensäkin aihepiiriltään yleisestä linjasta poikkeavia aihealueita. Niitä on myös määrällisesti paljon. Näin ollen ne olisivat voineet saada tämänkokoisessa aineistossa suhteettoman suuren painoarvon ja vääristää lopputulosta. Olen jättänyt pois myös uutisgrafiikan muodossa esitetyt yhteenvedot sekä tietokulma- ja faktalaatikot. Mielestäni ne eivät täytä niitä kriteerejä, joita uutiselta vaaditaan (ks. tarkemmin uutisen määritelmä luku 2.2).

Aineiston sisällössä ja rajauksessa on tärkeää huomioida myös se, että Ranskan ja Suomen asema on Euroopan unionissa hyvin erilainen. Tämä johtuu jo pelkästään siitä, että Ranska on yksi unionin perustajajäsenistä. Suomi on ollut mukana unionissa vasta vuodesta 1995 lähtien. Ranska on myös niin sanottu unionin "suurmaa". Suomi kuuluu taas unionissa pieniin maihin asukasmääränsä takia. Euroopan unionin jäsenmaiden suhteet toisiin jäsen maihin ja esimerkiksi mediaan ovat siten myös historian muokkaamia. Rajaan työni ja tavoitteeni ulkopuolelle kokonaan tällaisen historiallisen tar-

kastelukulman. Työni tavoite ei siis ole luoda syvällistä historiallista katsausta siihen, millainen rooli Ranskalla tai Suomella on ollut unionin kehityksessä toisen maailmansodan jälkeisten vuosien ja 2000-luvun välisenä aikana. Tällaiset asiat vaikuttavat myös lehdistön uutisvalintaan, mutta niistä en työssäni ole kiinnostunut.

1.3 Menetelmä

Tutkimukseni analysointimenetelminä ovat sekä kvantitatiivinen että kvalitatiivinen sisällönanalyysi sekä grounded theory –lähestymistapa. Tarkoitukseni on näiden tutkimusotteiden mahdollistamin keinoin muodostaa koko aineistostani kattava uutisaiheluokittelu. Tutkimuksessani painottuu erityisesti aineistolähtöinen sisällönanalyysi (ks. Miles & Huberman 1984; Tuomi & Sarajärvi 2002). Uutisaiheluokat muodostuvat tutkimuksessani sitä mukaa, kun käyn aineistoani läpi. Yleiskuvan saamiseksi analyysini alkaa koko aineiston lukemisella ja läpikäymisellä. Uutisaiheluokitteluni ja siihen kuuluvat ylä- ja alakategoriat kehittyvät ja muuttuvat analyysiprosessin aikana. (Metodix 2003.)

Valitsin aineistolähtöisen sisällönanalyysin menetelmäksi, koska esimerkiksi Tuomen ja Sarajärven (2002: 105–110) mukaan sen avulla pyritään saamaan käsiteltävänä olevasta ilmiöstä tiivistetty ja yleisessä muodossa esitetty kuvaus. Sisällönanalyysi on samalla myös tekstianalyysia, jonka avulla etsitään tekstin merkityksiä.

Miles ja Huberman (1984: 20) kuvaavat puolestaan aineistolähtöistä aineiston analyysia karkeasti kolmivaiheiseksi prosessiksi. Tähän prosessiin kuuluu 1) aineiston pelkistäminen, 2) aineiston ryhmittely ja 3) abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen. Nämä kolme vaihetta esiintyvät myös omassa tutkimuksessani sekä erikseen että päällekkäin.

Aloitan analyysini aineiston pelkistämällä eli käymällä läpi kaikki aineistooni kuuluvat uutiset. Milesin ja Hubermanin (1984) mukaan ennen analyysin aloittamista sisällönanalyysissa tulee määrittää analyysiyksikkö, joka voi olla esimerkiksi yksittäinen

sana tai lause. Omassa tutkimuksessani analyysiyksikkö on yksi uutinen. Kokonaisuudessaan uutisaiheluokittelun lähtökohtana on puolestaan kunkin uutisen kärki, joka tarkoittaa tutkimuksessani paitsi juttujen otsikoita, kärkilauseita ja alaotsikoita myös uutisten keskeistä sisältöä. (Ks. tarkemmin uutiskärjen määritelmä luku 2.2.2.)

Toisessa vaiheessa eli aineiston ryhmittelyssä jaan jokaisen uutisen itse muodostamiini ja nimeämiini uutisaiheluokkiin uutiskärjen ja jutun keskeisen sisällön perusteella. Milesin ja Hubermanin (1984) mukaan tässä vaiheessa samaa asiaa tarkoittavat käsitteet ryhmitellään ja yhdistetään omiksi luokikseen ja luokat nimetään sisältöä parhaiten kuvaavalla käsitteellä. Omassa tutkimuksessani tämä tarkoittaa sitä, että muodostan uutisaiheluokat samalla, kun tarkastelen kunkin jutun kärkeä ja keskeisintä sisältöä. Luokittelua muodostaessani nimeän jokaisen uutisaiheluokan ja niihin kuuluvat alaluokat/painotukset luokan sisältöä parhaiten kuvaavalla nimellä.

Tämän muodostamani uutisaiheluokittelun jälkeen lasken, kuinka monta uutista tietyssä luokassa esiintyy. Olen muodostanut aineistoni uutisista yhteensä kymmenen erilaista uutisaiheluokkaa. Uutisaiheluokkia ovat muun muassa *Huippukokous*, *Euroopan unionin laajentuminen*, *Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka* sekä eri politiikan alalajeja käsittelevät luokat. Näiden muodostamani kymmenen uutisaiheluokan sisältä löytyy erityyppisiä uutisia.

Olen muodostanut ja jakanut uutiset uutisaiheluokkiin varsin karkealla ja yleisellä tasolla. Esimerkiksi uutisaiheluokkaan *Huippukokous* kuuluu kahdessa lehdessä yhteensä 103 uutista. Näin suureen määrään sisältyy luonnollisesti sisällöltään hyvin erilaisia uutisia. Tämän vuoksi on mielestäni perusteltua tarkentaa ensimmäisen tason karkeaa ja yleistä uutisaiheluokittelua pidemmälle. Tämä vaihe on tietyiltä osin sisällönanalyysin ns. kolmas vaihe (ks. Miles & Huberman 1984). Kolmannessa vaiheessa aineisto on tarkoitus abstrahoida. Omassa tutkimuksessani olen jakanut kymmenen uutisaiheluokan sisällä olevat painotukset omiksi alaluokikseen ja nimennyt alaluokat niin ikään uutisen keskeisen sisällön mukaan.

Kymmenen varsinaista uutisaiheluokkaa (kuten *Huippukokous*, *Euroopan unionin laajentuminen*, *Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka* jne.) ovat muodostamani luokittelun yläkategorioita. Varsinaiset analysoitavat uutiset kuuluvat taas eri alakategorioihin, joita kutsun siis myöhemmin alaluokiksi tai painotuksiksi. Uutisten jakautumisessa alaluokkiin on huomioitava, että yksi uutinen voi kuulua vain yhteen alaluokkaan. Esimerkiksi uutisaiheluokkaan *Huippukokous* kuuluvat uutiset olen jakanut sekä Helsingin Sanomissa että Le Figarossa neljään eri alaluokkaan. Uutisaiheluokassa *Euroopan unionin laajentuminen* Helsingin Sanomissa on 8 alaluokkaa, Le Figarossa puolestaan 14 ja niin edelleen. Sekä varsinaiset uutisaiheluokat että niiden alaluokat muodostuvat tutkimuksessani täysin aineistolähtöisesti. Ne ovat sen vuoksi työn tekijän subjektiivisia näkemyksiä ja tulkintaa siitä, miten EU-huippukokousuutisointia voi teemoitella.

Muodostamani uutisaiheluokittelun jälkeen havainnollistan tekemääni luokitusta aineistostani poimimillani uutisesimerkeillä. Uutisesimerkkejä tutkimuksessani ovat kuhunkin uutisaiheluokkaan ja alaluokkiin kuuluvien uutisten otsikoiden, otsikoihin liittyvien alaotsikoiden ja keskeisen sisällön läpikäynti ja analysointi. Esimerkit havainnollistavat, miten kukin uutisaiheluokka on työssäni muodostunut ja millä tavalla tietty uutinen on luokiteltu kuuluvaksi tiettyyn uutisaiheluokkaan ja sen alaluokkaan. Tähän työvaiheeseen sisältyy siis työni yksi tavoite; kahden eri maan lehdistön uutissisältöjen samankaltaisuuksien tai erojen hakeminen. Tämän vaiheen sisällönanalyysi perustuu myös täysin aineistolähtöiseen tulkintaan ja päättelyyn.

Koska aineistoni on kerätty viiden vuoden ajalta ja se sisältää yhteensä 11 huippukokouksen uutisoinnit kahdesta sanomalehdestä, joudun uutisesimerkkien poiminnassa tekemään paljon ja karkeitakin yleistyksiä. Toisin sanoen, pyrin nostamaan aineistostani uutisesimerkkeihin kutakin uutisaiheluokkaa parhaiten ja keskeisimmin kuvaavia uutisia. En keskity tutkimuksessani aineiston laajuuden vuoksi niinkään syvään ja yksityiskohtaiseen uutisanalyysiin yksittäisistä uutisista vaan tutkimuskohteen kokonaisvaltaiseen kuvaukseen yleiskäsitteiden avulla.

Vertailen tutkimuksessani myös jonkin verran uutisointien määrää. Kovin suurta painoarvoa se ei tutkimuksessani saa. Otan siis huomioon sen, että uutisten koko palstamilli-

metreittäin vaihtelee molemmissa lehdissä. En kuitenkaan laske palstamillimetricien määrää erikseen, enkä sen vuoksi myöskään suoraan vertaile tai tee johtopäätöksiä uutisten absoluuttisesta määrästä. Määrää tärkeämpi analysoinnin kohde tutkimuksessani on uutisten sisältö, eli se mistä uutiset koostuvat ja millä tavalla uutisoinnit voidaan sisällön perusteella luokitella.

2 JOURNALISMIN TUTKIMUKSESTA

Tässä luvussa esittelen tutkimukseni varsinaisen teoreettisen viitekehyksen, keskeisimmät käsitteet sekä lähtökohdat ja kontekstin koko tutkimukselleni. Erityisesti keskityn journalismiin sekä uutiseen yhtenä journalismin genrenä. Määrittelen myös tutkimukselleni keskeiset uutisen, uutiskärjen, -kriteerin ja -kynnyksen käsitteet. Näiden lisäksi käsitteelen myös politiikan ja journalismin suhdetta erityisesti niiltä osin kuin niillä on merkitystä tutkimuksessani EU-huippukokousuutisoinnista.

2.1 Journalismi käsitteenä ja ilmiönä

Journalismin voidaan määritellä olevan toisaalta *toimitustyön käytäntö*, ja toisaalta yksi *joukkoviestinnän sisältölohkoista*. Toimitustyön käytännöllä tarkoitetaan toimituksissa tehtävää tai vapaiden toimittajien tekemää työtä, jonka tarkoituksena on tuottaa faktapohjaisia ja pääosin yhteiskunnallisia joukkoviestintäsanomia. Joukkoviestinnän sisältölohkolla tarkoitetaan puolestaan sitä, että sanomien välittäminen edellyttää jotain teknistä joukkoviestintä, kuten sanomalehteä, aikakauslehteä, radiota tai televisiota. (Kuutti & Puro 1998: 60–62; Bruun, Koskimies & Tervonen 1986: 40–41.)

Journalismi ei kuitenkaan ole viestinnän, joukkotiedotuksen tai informaation synonyymi. Se on osa joukkotiedotusta, edellyttää teknistä (joukko)tiedotusvälinettä, on ajan-kohtaista faktapohjaista sanomien tuottamista ja samalla myös osa itse sanomia. (Hémanus 1990: 13–14.) Journalismi on myös viestintämuoto, jota säätelee instituutio-naalisuus ja jonka tärkein tuote on tapahtuma (Ekecrantz 1994: 4).

Erilaiset journalismin määreet voidaan nivoa yhteen esittämällä vertaus journalismista nelijalkaisena otuksena, jonka tutkiminen ja ajatteleminen edellyttävät monipuolisia näkökulmia ja niiden suhteiden pohtimista. Nelijalkainen otus on metafora, jonka tarkoituksena on kuvata journalismin tehtäviä. Tämän nelijalkaisen otuksen jalat koostuvat *tiedonvälityksestä, tarinoiden keronnasta, julkisen keskustelun ylläpitämisestä ja julkisen toiminnan resurssina toimimisesta*. (Kunelius 2000: 4-5.)

Oma käsitykseni journalismista tutkimukseni kannalta voidaan yhdistää tähän journalismin nelijalkaiseen otukseen. EU-journalismi on tiedonvälitystä. Suurin osa unionin jäsenvaltioiden kansalaisista saa tietonsa unionista lehdistön tai muiden tiedotusvälineiden kautta ennemmin kuin ottamalla itse asioista aktiivisesti selvää esimerkiksi lukuisien Eurooppa-kansalaistiedotuspisteiden kautta. Journalismin asema yhteiskunnassa rakentuu instituutioiden ja yleisön välille. Instituutioilta halutaan ja haastetaan tietoja, jotka tarjotaan tietona yleisölle. Näin ollen myös EU-uutisoinnille voidaan antaa yhteiskunnassa tiedonvälittäjän rooli. (Vrt. Kunelius 2000: 6.)

EU-uutisointi ei ole kuitenkaan pelkästään tietojen ja tosiasioiden välittämistä, vaan se on myös tarinan kerrontaa. Hyvän journalismin elementteihin liittyy tiedon painavuuden ja tärkeyden lisäksi myös se, että journalistinen teksti eli esimerkiksi uutinen tai muu juttu on kirjoitettu hyvin. (Kunelius 2000: 9-10.) EU-uutisoinnissa tämä korostuu siten, ettei huippukokouksista tai laajentumisesta tyydytä julkaisemaan pelkästään tietotoimistojen ”persoonattomia” uutisia, vaan näiden uutisten rinnalle lisätään taustoittavia juttuja, kommentteja ja näkökulma-uutisia, joihin on lisätty toimittajan oma nimi. Tällainen seikka tekee uutisista persoonallisia. Näin ollen se tukee myös tarinan kerronnan konventioita.

Uutiset herättävät myös keskustelua sekä asiantuntijoiden että kansalaisten keskuudessa. Näiden keskustelujen foorumina ovat usein esimerkiksi sanomalehtien mielipidepalstat. Julkisen keskustelun ylläpitäminen liittyy ensisijaisesti siihen, että journalistisen tiedonvälityksen tarkoitus on tuottaa keskustelua ja herättää puheenaiheita. Journalismin ja julkisen keskustelun suhde määrittyy tavalla joka muistuttaa tiedonvälityksen ja tarinoinnin eroa. Journalismin tulee erottaa toisistaan tiedot (objektiivisuus) ja mielipiteet (subjektiivisuus). Julkisuuteen pääsevät myös subjektiiviset näkemykset erityisesti jos ne ovat edustavia tai painavia, jolloin ”tiedon” välittämisen rooli säilyy luontevasti. (Kunelius 2000.)

Journalismin oma käsitys itsestään julkisen toiminnan resurssina tarkoittaa sitä, että tiedonvälitysrutiinin vuoksi journalismista on tullut useiden eri tavoin järjestäytyneiden laitosten ja intressien käyttämä arena. Tämä on aiheuttanut tietynlaisen jännitteen jul-

kisuuden ja journalismin välille. Julkisuus kiristää otettaan journalismista samalla, kun journalismi haluaa säilyttää itsenäisyytensä. (Kunelius 2000: 18.) EU instituutioon on yksi hyvä esimerkki tällaisesta journalismin ”hyväksikäyttäjistä”, sillä sen vaikutusvallan ulottuvuus on laaja. Se on myös oppinut käyttämään journalismia oman julkisuustyönsä yhtenä tärkeänä avaimena. Huippukokoukset ovat aina suuria mediatapahtumia, jotka saavat huomiota. Niissä tehtyjä päätöksiä ja linjauksia tuodaan esille näytävästi, olipa kyseessä anniltaan ja päätöksiltään lähestulkoon miten sekava tai köyhä tapahtuma tahansa.

2.2 Uutinen journalismin avainkäsitteenä

Uutinen on juttutyypeistä vanhin ja yleisin, ja sitä pidetään journalismin vakiintuneimpana muotona. Se on yksi journalistinen genre. Uutinen kertoo uuden, yllättävän, merkittävän tiedon äskettäin tapahtuneesta ja yleisesti kiinnostavasta asiasta. (Kuutti & Puro 1998: 180–181.) Vaikka journalistisessa kerronnassa uutinen on nykyään vähemmistönä, on se edelleen journalismin ydin (Kivikuru 1998: 99–103). Uutistyyppit voidaan jakaa uutissähkeisiin, uutisraportteihin, uutiskommentteihin ja uutistaustaan. Uutissähke kertoo asiat mahdollisimman nopeasti ja tiivistetysti yhteenvedon kaltaisesti. Uutisraportti on uutissähkettä laajempi kuvaus asiasta. Uutistausta kytkee asian puolestaan laajempaan kontekstiin ja uutiskommentti ottaa kantaa aiheeseen mielipidekirjoituksen muodossa. (Bruun, Koskimies & Tervonen 1989: 55–56.)

Uutisen perustehtävänä on yhteiskunnallisesti merkittävien ja vastaanottajia kiinnostavien tietojen välittäminen (Hemánus 1990: 92–95). Uutinen ei kuitenkaan kerro maailmasta ja yhteiskunnasta kaikkea eikä kuvaa maailmaa sellaisena kuin se on (Tuchman 1978: 1-5). Uutinen on eräänlainen ikkuna, jonka läpi avautuva maisema kuvastaa sitä, mihin toimittaja on huomionsa kiinnittänyt. Yhdellä ainoalla sanalla määriteltynä uutinen on muutos. Se kertoo siitä, mikä ympärillämme on muuttumassa. Uutinen välittää siis tietoa asiasta, joka on uusi ja ajankohtainen. Sen täytyy kiinnostavuusaspektinsa lisäksi vaikuttaa vastaanottajien elämään ja perustua totuuteen. (Hemánus 1990: 93.)

Aiheen ja lähestymistavan perusteella uutiset jaetaan usein pehmeisiin ja koviin uutisiin. Kovat uutiset mielletään yleensä tietyllä tapaa vakavammiksi uutisiksi. Näitä vakavia uutisia edustavat perinteisesti muun muassa talouden ja politiikan alalta tehtävät uutiset. Tämä jaottelu koviin ja pehmeisiin pohjautuu myös tietyllä tapaa toimitusten lähdekäytäntöihin; kovissa uutisissa lähteinä käytetään luotettavina pidettäviä viranomaislähteitä. (Rentola 1983: 17–40.) Uutinen on myös tekstinä kaksinainen. Uutinen on samanaikaisesti sekä tietoa erilaisista asioista että diskurssien diskurssia siinä mielessä, että se on esitystä esityksistä. Tämä johtuu siitä, että uutisten taustalla on aina eri lähteiden kertomaa aineistoa, jolloin näiden lähteiden sanomisia tulee uutiseen mukaan muodossa tai toisessa. (Pietilä 1995: 109.) EU-uutisia voidaan pitää niin sanottuina kovina uutisina, sillä ne ovat poikkeuksetta sisältöprofiililtaan poliittikkaita. Tutkimukseni uutisaiheluokittelu tukee tätä sisältöprofiilia, sillä se liikkuu tämän profiilin sisällä tuoden esille esimerkiksi politiikan eri alalajeja. (Ks. tarkemmin luku 4.) Uutisen kaksinaisuus tekstinä tulee esille EU-huippukokousuutisoinnissa siten, että lähteinä ovat lähtökohtaisesti unionin viralliset tiedotuslähteet tai sanomalehtien omien jäsenmaiden huippukokousedustajat.

2.2.1 Uutiskriteeri ja uutiskynnys

Uutiskriteeri on eräänlainen mittapuu sille, miten julkaistavat uutiset valikoituvat, millä tavalla ne esitetään ja miten uutisten keskinäiset arvot ratkaistaan (Kuutti & Puro 1998: 181–182). Uutiskriteerit kertovat siitä, millaisia merkityksiä erilaisille asioille ja tapahtumille annetaan uutisina tai ylipäätään uutistoiminnan lähtökohdista (Bruun ym. 1986: 58).

Uutiskriteerit ohjaavat (joukko)tiedotusvälineiden päivittäisiä toimia ja valintapäätöksiä. Uutiskriteerit määrittävät myös sitä työtä, jota kutsutaan mediarutiiniksi. Toimittajat eivät voi tehdä juttuja kaikista mahdollisista aiheista käyttäen kaikkia mahdollisia näkökulmia, vaan heidän työtään ohjaavat rutiinit; lehtien on ilmestyttävä ajoissa ja uutislahetysten käynnistytävä ajallaan. Ammattitaitoinen journalisti pystyy arvioimaan, millaiset asiat ovat uutisoinnin arvoisia. Tässä työssä uutiskriteerien tuntemus on äärimmäisen tärkeää. Uutiskriteerit määrittävät muun muassa sen, mikä asia on tärkeä tai mi-

ten epätavallinen, ajankohtainen tai läheinen jokin asia on. Nykyään yhä tärkeämmiksi koetaan myös human interest -tyyppiset asiat, kuten julkkikset, juorut ja inhimilliset tragediat. (Möra 1996: 105–106.)

Suomalainen journalismin tutkimus on kansainvälisesti tunnettua juuri uutiskriteerien luomisen osalta. Yrjö Ahmavaaran 1960-luvun lopussa määrittelemät uutiskriteerit 1) ulkoinen vs. sisäinen 2) yleisesti vs. yksityisesti merkitsevä sekä 3) yksikerroksinen vs. monikerroksinen herättivät laajaa keskustelua, ja ne hyväksyttiin muunneltuina muun muassa normeiksi Yleisradion Ohjelmatoiminnan Säännöstöön. (Hémanus 1990: 95–96.) Oman osansa uutiskriteereihin on tuonut myös saksalainen Henk Prakke, joka erottaa uutiskriteereistä maantieteellisen, ajallisen ja kulttuurisen etäisyyden (emt. 1968: 122). Teoreettisesti merkittävimmät uutiskriteerit ovat kuitenkin luoneet Galtung ja Ruge. He tutkivat ulkomaan uutisointia ja sitä, kuinka tapahtumista ylipäättään tulee uutisia. Tulokseksi he saivat kaksitoista tekijää, joiden täyttymisestä uutiskynnyksen ylitys riippuu. (Galtung & Ruge 1965: 66–68.)

Oman tutkimukseni kannalta tärkeimmät Galtungin ja Rugen (1965) uutiskriteerit eli ne, jotka tekevät jostain aiheesta uutisen EU-kontekstissa ovat mielestäni *kielteisyys, läheisyys ja eliitti*. Kielteisyys liittyy siihen, että uutisiksi valikoituu helpoimmin asioita, jotka koskevat vaikkapa konflikteja poliitikkojen, puolueiden tai EU-uutisoinnissa ennen kaikkea maiden välillä. Läheisyyskriteeri korostuu, kun erilaisten päätösten vaikutuksia pohditaan oman maan ja sen kansalaisten kannalta. Koska EU:n huippukokoukset ovat puolivuositaisia tapahtumia ja siten hyvin rutiininomaisia, on tyypillistä, että juttujen lähteiksi valikoituu juuri eliitti.

Uutiskynnystä on lähes mahdoton ymmärtää ilman edellä määriteltyä uutiskriteeriä. Uutiskriteereiden pohjalta määritellään jutun arvo. Jutun arvo puolestaan ratkaisee, ylittääkö toimituksen käytössä oleva aineisto uutiskynnyksen, eli julkaistaanko juttu vai joutuuko se roskakoriin. (Huovila 1990: 9.) Uutiskynnys määrittelee ne seikat, jotka vaikuttavat siihen, että tietty asia tai tapahtuma päätetään toimituksessa julkaista uutisena. Uutiskynnys vaihtelee muun muassa käytössä olevien uutiskriteerien mukaan. Yleensä

omalla tuotannolla ja tarjonnalla on matalampi uutiskynnys kuin ulkopuolisella tarjonnalla. (Kuutti & Puro 1998: 182.)

Omassa tutkimuksessani uutiskynnys on mielenkiintoinen analysoinnin kohde. Se paljastaa, missä määrin mainitsemani mediarutiinit ovat samanlaisia tai poikkeavia kahden eri maan sanomalehden päivittäisessä toimitustyössä. Uutiskynnyksiä vertailemalla voi havaita esimerkiksi sen, ylittääkö moni erilainen asia ja aihe uutiskynnyksen kahdessa aineistoni sanomalehdessä, vai ovatko uutiskynnykset EU-huippukokousuutisoinnin osalta yhteneväiset.

2.2.2 Uutiskärki

Uutiskerronnan myötä jutuille on kehittynyt omanlaisensa rakenne. Uutiskärki on tietynlainen jutun mainos. Se kertoo asian ytimen, ja sen tarkoituksena on olla mahdollisimman rehellinen. Uutinen on tavattu nähdä ”kärjellään seisovana kolmiona”, pyramidina, eli toimittajan tehtävänä on valita uutisaiheestaan tärkein ja mielenkiintoisin seikka ja sijoittaa se juttunsa kärkeen. Jutun ydin on uutispyramidin kärki. Se herättää myös vastaanottajan mielenkiinnon. Joukkotiedotusjutun ytimen ilmaiseva ensimmäinen kappale tai kaksi, kolme ensimmäistä kappaletta on jutun ingressi eli kärki. (Huovila 1998: 100; Okkonen 1986: 25.)

Sanaa *uutiskärki* voi kuitenkin käyttää myös hieman totutusta poikkeavalla tavalla. Kun uutiskärki nähdään yleensä olevan nimensä mukaisesti heti uutisen alussa, ensimmäisessä tai toisessa lauseessa, kärki voidaan myös määritellä olevan jutun keskeinen idea, se miksi juttu kannattaa lukea. Reunasen (1991: 53) mukaan kärki ei suinkaan ole ingressi tai otsikko, vaikka se paremmalla tai huonommalla menestyksellä niissä yleensä ilmaistaan, vaan kärki on pikemminkin jutun keskeinen kysymyksenasettelu, jutun idea.

Tutkimuksessani uutiskärjen käsitteeseen liittyvät keskeisesti myös uutisen otsikot (pää- ja alaotsikko) ja kärkilauseet. Uutisotsikot ja kärkilauseet ovat journalistisen työprosessin keskeisiä apukeinoja, ne johdattavat lukijan varsinaiseen tekstiin (vrt. Bruun ym.

1989: 187). Esimerkiksi alaotsikot kertovat monessa kohdassa tulevan kappaleen keskeisen sisällön.

Yhteenvedona edellä mainitusta voidaan sanoa, että työssäni käsittän uutiskärjen olevan ensisijaisesti ensimmäisen kahden, kolmen kappaleen keskeinen idea, siis vaikutelma siitä mistä uutisessa on kysymys (vrt. Huovila 1998). En kuitenkaan sulje kokonaan pois Reunasan (1991) näkemystä uutiskärjestä. Tämä tarkoittaa sitä, että muodostaessani uutisaiheluokkia katson uutista ensin otsikon, kärkilauseiden ja alaotsikoiden näkökulmasta. Jos tämän jälkeen uutinen ei kuitenkaan selvästi ja yksiselitteisesti näytä kuuluvan vielä mihinkään uutisaiheluokkaan, silmäilen uutista laajemmin kuin pelkän kolmen ensimmäisen lauseen verran.

Hyvä esimerkki tästä on uutisaiheluokitukseni suurin luokka *Huippukokous* ja siihen liittyvät painotukset. Useimmat tähän luokkaan kuuluvista uutisista kertovat esimerkiksi huippukokouksessa käsiteltävinä olevista asioista tai kokouksessa jo tehdyistä päätöksistä. Uutisten kärkilauseet kertovat siis useissa tapauksissa huippukokouksesta vain yhdestä näkökulmasta.

Käytän tällaisesta tapauksesta havainnollisena esimerkkinä seuraavaa. Jos uutiskärki käsitetään muodostuvaksi vain muutamasta ensimmäisestä lauseesta, saattaa koko uutisen olennainen asia jäädä huomaamatta. Omassa aineistossani tietyn uutisen ensimmäisissä lauseissa voidaan esimerkiksi painokkaasti kirjoittaa *laajentumisen* olevan yksi kokouksen tärkeimmistä käsiteltävistä aiheista. Pidemmälle lukiessa voi kuitenkin havaita, että uutisessa puhutaan itse asiassa tämän kärjessä esitetyn laajentumisen lisäksi myös EU:n talous- ja rahapolitiikasta, alue- ja sisäpolitiikasta ja unionin tulevaisuudesta. Tällöin uutisen kategorisoiminen luokkaan *Laajentuminen* olisi mielestäni täysin virheellinen. Uutisen kärkilauseet ovat tällaisissa tapauksissa tietyllä tavalla ”hämänneet” lukijan luulemaan, että uutisessa on kysymys pelkästään laajentumisesta. Näin ei kuitenkaan todellisuudessa ole. Tämän vuoksi luokittelen ensisijaisesti uutisaiheet otsikon, kärkilauseiden ja alaotsikoiden perusteella, mutta esimerkiksi alaotsikoiden antaessa viitettä laajemmasta käsiteltävästä olen lukenut uutisten tarkemmin. Silloin uutisai-

heluokkien muodostumisen perusteena ei ole pelkästään enää uutiskärki vaan uutisaihe, aivan kuten olen luokat nimennytkin.

Tällainen käsittelytapa korostaa tietenkin tekijän subjektiivista näkemystä ja vaikuttaa lopputulokseen. Lopputulos olisi yksiselitteisempi, jos jakaisin uutiset uutisaiheluokkiin tiukasti ”perinteisen” uutiskärjen eli esimerkiksi muutaman ensimmäisen kärkilauseen perusteella. Silloin kuitenkin moni tärkeä asia jäisi mielestäni pimentoon, eikä uutisten ja käsittelytapojen monipuolisuus pääsisi esille niin hyvin.

2.3 Poliittinen journalismi ja uutisen ideologia

Uutiset ovat usein erilaisten valintojen ja vaihtoehtojen summa. Tiedotusvälineissä julkaistaviksi päätyvät uutiset valikoituvat usein suuresta määrästä erilaisia vaihtoehtoja. (Fairclough 1997: 15.) Fowlerin (1991: 10–20) mukaan valintatilanteet eivät aina ole täysin objektiivisia. Niihin liittyy monenlaisia, esimerkiksi taloudellisia ja poliittisia laatuksia. Näin myöskään julkaistut uutiset eivät ole täysin neutraaleja. Subjektiivisuus paljastuu parhaiten kielen kautta, sillä kieli pitää sisällään sekä sosiaalisia että taloudellisia arvoja. Tiedotusvälineet välittävät journalismin kielen avulla ideologioita (Fowler 1991: 10–20.) Ideologian voidaan määritellä olevan esimerkiksi tietynlainen alkuoletus tai itsestäänselvyys. Ideologiat edistävät valtasuhteiden syntymistä ja vahvistumista. (Fairclough 1997: 14.)

Useimmiten uutiset toistavat ja vahvistavat nimenomaan vaikutusvaltaisten ryhmien ideologioita. Ryhmien käyttämä kieli heijastuu journalistiseen kieleen ja vaikutusvaltaisten, esimerkiksi auktoriteettien näkemykset vahvistuvat. (Fowler 1991: 21–23.) Tämä käy ilmi myös EU-huippukokousuutisoinnista. Se on keskeiseltä sisällöltään ennen kaikkea poliittista journalismia. Kapeimmillaan poliittinen journalismi on päättäjien toiminnan seuraamista, mutta laajimmillaan lähes mitä tahansa yhteiskuntaan liittyvää. Poliittinen journalismi on riippuvainen lähteistään, ja EU-huippukokouksilla on paljon poliittista merkitystä jäsenmaiden arkipäivään ja toimittajien elämään. Toimittajat samaistuvat usein eliittiin vaihtoehtoisten tiedonlähteiden puuttuessa. (Heikkilä 1998: 73.)

3 SUOMALAINEN JA RANSKALAINEN SANOMALEHDISTÖ EU:n LEHDISTÖKENTÄSSÄ

Tässä luvussa käyn läpi sekä suomalaisen että ranskalaisen sanomalehdistön nykytilaa sekä molempien maiden sanomalehdistön keskeisiä piirteitä. Tämän lisäksi pohdin EU-journalismia ja sitä, minkälaisia erilaisia näkemyksiä unionin yhteisöllisyyden rakentumisesta löytyy.

3.1 Sanomalehden asema

Ennen kummankin maan sanomalehdistön keskeisten piirteiden analysointia pohdin myös sitä, millainen asema sanomalehdistöllä Suomessa ja Ranskassa on kansalaisten eli lukijoiden keskuudessa. Tämän näkökulman huomioon ottaminen on tärkeää, koska lehdistöllä on keskeinen asema Euroopan unionin tunnetuksi tekemisessä tavalliselle kansalaiselle.

Eräs tutkimukseni tavoitteista on saada selville, löytyykö kahden eri maan uutisoinneista yhteisöllisyyttä (ks. tarkemmin yhteisöllisyydestä luku 3.3) eli merkkejä rakenteilla olevasta yhteisestä Euroopasta. Se minkälainen asema lehdistöllä ylipäätään tietyssä jäsenmaassa kansalaisten keskuudessa on, kertoo hyvin siitä onko kansalaisilla mahdollisuuksia ja kiinnostusta hankkia sitä tietoa, jota lehdistö pyrkii uutisoinnillaan heille välittämään. Yhteisöllisyyden rakentumista peilaan myöhemmin myös varsinaisessa empiriaosassa uutisointeja vertaillessani (ks. tarkemmin luku 4).

3.2 Sanomalehdistö Suomessa ja Ranskassa

EU tekee jäsenmaissaan erityyppisiä eurobarometrimittauksia neljä kertaa vuodessa. Näillä mittauksilla tutkitaan eurooppalaisten asenteita ja elintapoja. Barometriotos kussakin maassa on noin 1000 yli 15-vuotiasta. Elokuun 2003 puolella välissä ilmestyneen

eurobarometrin mukaan suomalaiset ovat Euroopan ahkerimpia sanomalahden lukijoita. (Euroopan unioni 2003.)

Barometrin mukaan suomalaiset lukevat sanomalehtiä ruotsalaisten ohella enemmän kuin minkään muiden EU-jäsenmaiden kansalaiset. Kun keskimäärin noin 46 prosenttia EU-maiden kansalaisista lukee sanomalehtiä 5-7 kertaa viikossa, Suomessa vastaava prosentti lähentelee 80:aa (tarkka 77,8 %). Ranskassa 5-7 kertaa viikossa sanomalehden parissa viettää puolestaan vain reilut 30 % (tarkka 32,2 %) maan kansalaisista. Sanomalehtiä lukevien ranskalaisten määrä ei ole EU-jäsenmaiden alhaisin, mutta yksi alhaisimmista se belgialaisten, italialaisten ja portugalilaisten ohella on.

Tämä on merkki siitä, että EU-maiden kansalaisilla on hyvin erilaiset lähtökohdat hakea ja saada tietoa unionissa tapahtuvista ja meneillään olevista asioista. Sanomalehdet pitävät omalta osaltaan yllä julkista keskustelua. Mikäli suomalaisten ja ranskalaisten sanomalehden lukutavat poikkeavat toisistaan voimakkaasti, ei se voi olla vaikuttamatta tietoisuuteen unionin asioista.

Täytyy tietysti huomioida myös, miten esimerkiksi tarkastelun kohteena olevan Le Figaron asema niin sanottuna laatu- tai eliittilehtenä vaikuttaa sen keräämään lukijakuntaan Ranskassa. Esimerkiksi naiset, nuoret tai maaseudulla asuvat harvoin edes lukevat Le Figaroa, vaikka se heidän saatavillaan onkin. (Ks. Charon 1996: 12–13.) Tämä voi kertoa siitä, että valtaosa niin sanotuista "tavallisista" ranskalaisista ei suinkaan välttämättä saa unionin asioihin liittyvää informaatiota juuri Le Figaron kautta. Eipä silti, samankaltainen huomio voidaan varmasti tehdä myös Helsingin Sanomien lukijoista; laajasta ja valtakunnallisesta levikistä huolimatta pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuvat lukevat päivittäisenä sanomalehtensä enemmän oman maakuntansa maakuntalehteä kuin valtakunnallista sanomalehteä. (Jyrkiäinen & Savisaari 2001: 65–67.)

Sanomalehtien rinnalla on tietysti huomioitava myös muut kansalaisten EU-tiedotuksen kanavat, kuten tv, radio ja erityisesti 2000-luvulla internet. Koska tutkimukseni tavoitteena on kuitenkin vertailla nimenomaan sanomalehdistöä ja sen uutisoinnin samankal-

taisuutta tai eroavuutta, muut tiedotusvälineet eivät ole tässä kohden syvemmän pohdinnan arvoisia.

3.2.1 Suomalainen sanomalehdistö

Suomi on vahva sanomalehtimaa. Lehtiä on paljon ja niin levikit kuin lukijapeitotkin ovat korkeita. Vuonna 2001 Suomessa ilmestyi kaikkiaan 208 sanomalehteä. Kuluneiden vuosien aikana lehdistön rakenteessa on kuitenkin tapahtunut selviä muutoksia. Yksi niistä on suurten ykköslehtien levikin voimistuminen ja niin sanottujen kakkoslehtien levikkien voimakas lasku. (Sauri 2002: 261–272.)

Suomalainen sanomalehdistö voidaan jakaa vaikutusalueen ja sisällön laajuuden perusteella valtakunnallisiin, maakunnallisiin, alue- ja paikallislehtiin. Valtakunnallisten sanomalehtien osuus päivälehtien kokonaislevikistä oli tutkimusajankohtana noin 43 prosenttia, ja kaikista sanomalehdistä noin 29 prosenttia. Maakuntalehdet olivat levikiltään suurin piirtein samoissa prosenteissa valtakunnallisten kilpakumppaneidensa kanssa. Ne olivat siis lähes yhtä suosittuja. (Jyrkiäinen & Savisaari 2001: 66–67.)

Yksi suomalaisen sanomalehdistön erityispiirteistä on tilaajapohjaisuus ja kansainvälistikin poikkeuksellinen varhaisjakelu. Ehkä osin tästä johtuen irtonumeromyynti on vähäistä kaikilla muilla paitsi iltapäivälehdillä. Kaikkiaan noin 80 prosenttia sanomalehdistä jaetaan tilaajille varhaisjakeluna ja loput 20 prosenttia postin kautta. Euroopan maista vain Hollannissa ja Sveitsissä on vastaavanlainen osuus kotiinkannossa. (Emt. 2001: 65.)

Suomalaisista sanomalehdistä yli 95 % on puoluepoliittisesti sitoutumattomia (Löytömäki 1998: 70). Lehdistön sitoutumattomuuskehitys näkyy erityisesti politiikkaa käsittelevissä uutisissa. Suomalaisessa lehdistössä onkin jo pitkään korostettu uutisten ja kommenttien tai kannanottojen erillisyyttä. Menneinä vuosikymmeninä puoluelehtien poliittinen kanta näkyi sekä juttujen aihevalinnoissa ja näkökulmissa että otsikoissa ja kuvituksissa. (Emt. 1998: 10.) Uutisjournalismin eri vaiheita ei voi kuitenkaan ohittaa täysin arvovapailla valinnoilla. Tämän voi huomata esimerkiksi kielestä, joka itsessään

tuo mukanaan tiettyä käsitystä maailmasta (ks. myös luku 2.3). Sitoutumattoman lehden tavoitteena voidaankin pitää uutisointia, joka on poliittisesti tasapuolista ja neutraalia.

3.2.2 Ranskalainen sanomalehdistö

Ranskalainen sanomalehdistö on kokenut viime vuosikymmenten aikana melkoisen muutoksen. Sanomalehdistön asema ranskalaisessa yhteiskunnassa oli huomattavasti tärkeämpi ennen 1950 ja -60 luvulle tuloa. Tuolloin lehdistö oli myös enemmän erilaisen mielipiteiden sävyttämä ja politisoitunut sekä oikeistoon että vasemmistoon. Lehdistö oli jakautunut erilaisiin sanomalehtiin muun muassa eri ideologioiden ja puoluekentän mukaan. Toisen maailmansodan jälkeen sanomalehdet ovat kehittyneet arvopaammiksi, uutismaisemmiksi ja informatiivisemmiksi kuin aikaisemmin. (Le Clerk 2003.)

Selvitäkseen voimakkaasta mediakentän muutoksesta ranskan lehdistön on täytynyt tarjota lukijoilleen jotain sellaista, mitä muut tiedotusvälineet eivät ole pystyneet eivätkä pysty tarjoamaan. Yhtenä profiloitumiskeinona on käytetty läheisyyttä. Sen vuoksi maakunnallinen lehdistö (*la presse régionale*) on Ranskassa huomattavasti valtakunnallista lehdistöä (*la presse nationale*) tärkeämmässä asemassa (Le Clerk 2003). Tästä osoituksena on muun muassa se, että suurten valtakunnallisten sanomalehtien levikit ovat laskeneet menneiden vuosikymmenten aikana. Kun 1930-luvulla kaikkien valtakunnalliseksi luokiteltavien sanomalehtien levikki oli 6,5 miljoonaa, 1990-luvulle tultaessa levikki oli laskenut lähelle kahta ja puolta miljoonaa (tarkka luku 2 680 000). Samalla aikajänteellä tarkasteltuna maakunnallisten sanomalehtien levikki on noussut lähes kahdella miljoonalla. 1930-luvun lopussa levikki oli 5 200 000 ja 1990-luvun alussa 6 908 000. (Charon 1996: 6.) 2000-luvulla alueellinen/maakunnallinen lehdistö kattaa noin 80 prosenttia koko päivittäisen sanomalehtikentän myynnistä. Suurilevikkisin sanomalehti oli tutkimusajankohtana alueelliseksi/maakunnalliseksi luokiteltava, Länsi-Ranskassa ilmestyvä *L'Ouest-France*. (Le Clerk 2003.)

Tyypillistä ranskalaiselle sanomalehdistölle on myös se, että suurin osa lehdistä ostetaan kaduilla olevista lehtikioskeista. Suomessa käytettävää kotiinkantoa ei Ranska juuri ole.

Le Clerkin (2003) mukaan lukijat tapaavatkin ostaa päivän aikana sekä maakunnallisen että valtakunnallisen sanomalehden. Tällöin maakunnallinen sanomalehti antaa paikallisen informaation ja valtakunnallinen sanomalehti tiedon esimerkiksi siitä, mitä ulkomailla parhaillaan tapahtuu. (Le Clerk 2003.)

Aikaisempaa vapaammasta ilmapiiristä huolimatta, Ranskan lehdistö on edelleen poliittisoitunut. Tämän huomaa muun muassa siitä, että lehdistö on lähes poikkeuksetta kiinnostunut ensisijaisesti poliittisesta elämästä ja vähemmän ulkomailla tapahtuvista asioista. Kovin suurta kiinnostusta ei herätä myöskään talouselämä. (Isnard 1998: 141.) Eriytyisesti valtakunnallisen lehdistön katsotaan olevan edelleen riippuvainen puoluepolitiikasta huomattavasti enemmän kuin maakunnallisen lehdistön. Esimerkiksi Le Figaro edustaa oikeistoa ja Le Libération vasemmistoa. (Le Clerk 2003.) Ranskan lehdistö on myös menettänyt vaikutusvaltaansa ja merkitystään maailmanlaajuisessa ja eurooppalaisessa lehdistökentässä, koska englannin kielestä on tulossa ranskan kieltä merkittävämpi nimenomaan sanomalehtikentässä (Isnard 1998: 145).

3.3 Euroopan unionin yhteisöllisyyden kehitys

Euroopan unionin yhteisöllisyyden kehitys kohdannee lähitulevaisuudessa melko suuria mullistuksia. Unioni laajentui vuoden 2004 toukokuussa 25 jäsenmaan yhteisöksi, ja vuoden 2007 tammikuussa mukaan tulivat Bulgaria ja Romania. Itälaajentumisen rinnalla EU:ssa on yritetty muokata perustuslakia, jonka varassa unioni pystyisi kehittymään uudenaikaisissa toimintaraameissa. (Ks. Ehdotus sopimukseksi Euroopan perustuslaista 2003.) Euroopan yhdentyminen painii monessa mielessä ongelmallisten asioiden kanssa. Jäsenmaiden, uusien ja vanhojen on selvittävä suuresta muutoksesta ja kyettävä rakentamaan yhteistä Eurooppaa. Yhteisen Euroopan luomisen yhteydessä on esille tullut käsite *demos*¹, johon tutkimuksessani viitataan siinä vaiheessa, kun tarkoitukseni on peilata uutisointien samankaltaisuutta osana yhteisöllisyyden rakentumista. Tällä tarkoi-

¹ Demos on yhteinen eurooppalainen henki ja oivallus, joka sitoo jäsenmaat nykyistä lujemmin toisiinsa, ja voisi tulevaisuudessa näyttää suuntaa paitsi Euroopalle myös koko maailmalle. (Ks. Hautala, Rehn, Rosas & Stubb 2003.)

tan sitä, että mikäli tutkimukseni uutisaiheista ja niiden sisällöistä vahvistaa kahden maan sanomalehtien uutisoinnin samankaltaisuuksia tai eroavaisuuksia, voi niistä myös vetää johtopäätöksiä unionin yhteisöllisyyden rakentumisesta. Toisin sanoin, mikäli tutkimukseni tukee käytäntöä todellisesta yhteisöllisyydestä, kahden maan uutisoinnit jakautuvat samoihin uutisaiheluokkiin, alaluokkiin ja päinvastoin.

Muutama vuosi takaperin tilanne oli se, ettei unionissa koettu olevan kovin suurta yhteistä demosta (Rehn 2003: 40–41). Suurimmat esteet demoksen muodostumiselle ovat kieli, kulttuuri ja kunkin jäsenmaan kansallinen historia. Niitä Euroopassa on itälaajentumisen jälkeen ollut huomattavasti aikaisempaa enemmän. Rehnin (2003: 40–41) mukaan silloisen 15 demoksen sijasta tulevassa Euroopassa on 25 demosta. Vuonna 2008 tämä luku on siis jo 27.

4 UUTISAIHEET JA PAINOTUKSET

Tässä luvussa toteutan varsinaisen tutkimukseni analyysin aineistolähtöistä sisällönanalyysia apunani käyttäen. Esitän siis tutkimusaineistosta tekemäni uutisaiheluokittelun, perustelen sen muodostumista uutisesimerkein ja pohdin, millaisia samankaltaisuuksia ja eroja suomalaisessa ja ranskalaisessa sanomalehdessä EU:n huippukokousuutisoinnin osalta löytyy. Aineistoni koostuu yhteensä 377 uutisesta, jotka jakautuvat Helsingin Sanomissa 214 uutiseen ja Le Figarossa 163 uutiseen.

4.1 Huippukokouksia koskevan uutisoinnin määrä

Tutkimusajankohtana joulukuusta 1997 joulukuuhun 2002 Euroopan unionin jäsenmaat kokoontuivat yhteensä 11 huippukokoukseen. Kaiken kaikkiaan tarkastelussa on siis 11 huippukokouksen uutiset, jotka olen jakanut huippukokouksittain ja lukumäärällisesti taulukon 1 mukaan. Taulukoissani käytän Helsingin Sanomista lyhennettä HS ja Le Figarosta LF.

Taulukko 1. Uutisten määrä huippukokouksittain.

Huippukokous	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF	Yhteensä
Luxemburg -97	13	16	29
Cardiff -98	15	8	23
Wien -98	16	7	23
Köln -99	20	9	29
Helsinki -99	39	13	52
Santa Maria de Feira -00	11	11	22
Nizza -00	40	29	69
Göteborg -01	17	11	28
Laeken -01	15	14	29
Sevilla -02	8	20	28
Kööpenhamina -02	20	25	45
Yhteensä	214	163	377

Reilun viiden vuoden aikana Helsingin Sanomat on kirjoittanut EU:n huippukokouksista huomattavasti, lähes kolmanneksen, enemmän kuin Le Figaro. Yhden huippukokouksen keskiarvo on Helsingin Sanomissa reilut 19 uutista/huippukokous, kun Le Figarossa vastaava luku on 15 uutista/huippukokous. Koska huippukokoukset kestävät pääsääntöisesti kolme päivää (poikkeuksina muutamat neljän tai jopa viiden päivän kokoukset), tarkoittavat luvut, että Euroopan unionin asioita on käsitelty huippukokousten aikana Helsingin Sanomissa päivittäin noin kuuden uutisen verran ja Le Figarossa noin viiden uutisen verran. Tässä kohden on syytä vielä muistuttaa, kuten jo aikaisemmin aineistoluvussa totesin, etten ole laskenut uutisten kokoa palstamillimetricien mukaan. Tämän vuoksi en voi tehdä kattavia päätelmiä siitä, kummassa sanomalehdessä uutisointi on ollut näyttävämpää. Molemmissa lehdissä kuitenkin varsinaiset *pääuutiset* ovat palstakooltaan lähes yhteneväiset.

Suurin osa aineistoni Helsingin Sanomien 214 uutisesta on kirjoitettu Nizzan huippukokouksesta (ks. taulukko 1). Helsingin Sanomat julkaisi sieltä peräti 40 uutista. Tämän taustalla on se yksinkertainen syy, että kyseinen kokous venyi huippukokousten historiassa poikkeuksellisen pitkäksi. Venyminen johtui siitä, etteivät EU-maat päässeet Nizzassa sopuun asialistalla olleista aiheista alustavan aikataulun mukaisesti. Näin ollen toimittajat kirjoittivat Nizzan kokouksesta vielä useita päiviä yli varsinaisen, ennaltamääritellyn aikataulun. Nämä uutiset oli kuitenkin mielestäni tärkeä ottaa mukaan, koska vasta niissä kerrottiin esimerkiksi huippukokouksen lopullisista päätöksistä.

Niin sanotuista *normaalimittaisista* huippukokouksista Helsingin Sanomat on puolestaan kirjoittanut eniten Suomen isännöimästä Helsingin huippukokouksesta. Kokonaismäärä on 39 uutista. Kiinnostuksen takana on mielestäni luonnollinen selitys. Mittavan huippukokouksen organisointi on ollut pienelle Suomelle epäilemättä merkityksellinen kansainvälinen tapahtuma. Useat Helsingin huippukokouksesta kirjoitetut uutiset ovatkin tarkkaan ja yksityiskohtaisesti taustoitettu. Uutisoinnissa on haettu myös omanlaisia ja poikkeavia näkökulmia. Tämän selittää tietenkin se, että huippukokous on kotimaassa. Silloin toimitukset pystyvät käyttämään useita toimittajia, kun heitä ei tarvitse lähettää ulkomaille.

Le Figaron uutisten kokonaismääräksi muodostui 163 uutista (ks. taulukko 1). Eniten lehdessä on kirjoitettu niin ikään Nizzan huippukokouksesta, 29 uutista. Mielestäni Le Figaro huomioi Nizzan näyttävästi täsmälleen samoista syistä kuin Helsingin Sanomat huomioi Helsingin huippukokouksen: kotimaassa tapahtuvat merkittävät uutiset ylittävät uutiskynnyksen helposti. Toinen selkeä piikki Le Figaron uutisoinnissa on puolestaan Kööpenhaminan huippukokous. Sieltä on kirjoitettu kaikkiaan 25 uutista. Kööpenhaminan uutisointi koostuu lähes yksinomaan laajentumis uutisista. Laajentuminen oli uutisaiheittainkin tarkasteluna yksi Le Figaron suurimmista kiinnostuksen kohteista.

Kuten taulukosta 1 voi huomata, muutamassa huippukokouksessa Helsingin Sanomien ja Le Figaron uutisoinnin määrä poikkeaa toisistaan selvästi. Tällaisia kokouksia ovat esimerkiksi Köln ja Sevilla. Helsingin Sanomien suuren kiinnostuksen Kölnin huippukokoukseen selittää viikonloppua varjostanut Kosovon kriisi ja Balkanin rauhaton tilanne. Kuten tiedetään, silloisen Suomen presidentin Martti Ahtisaaren rooli nousi merkittävään asemaan Kosovon kriisin ratkaisussa. Moni uutinen Kölnistä käsitteleekin Helsingin Sanomissa juuri Martti Ahtisaarta (ks. liite 1), joka ei Le Figarossa luonnollisesti ylitä uutiskynnystä yhtä helposti. Sevillan huippukokous uutisoidaan Helsingin Sanomissa puolestaan varsin niukasti. Se selittyy kuitenkin sillä, että kyseisen huippukokouksen aikaan Suomessa vietettiin juhannusta, ja Helsingin Sanomat ilmestyi pitkän viikonlopun aikana vain kahdesti.

4.2 Uutisaiheluokat

Olen käynyt edellä läpi, miten tutkimusaineistoni 377 uutista jakautuvat huippukokouksittain. Tästä alaluvusta aloitan varsinaisen analyysini ja esitän muodostamani uutisaiheluokituksen. Analysoin uutisia ensisijaisesti niiden kärkien perusteella. Tämä tarkoittaa sitä, että olen käynyt läpi otsikoita, kärkilauseita ja alaotsikoita. Kuitenkin niissä tapauksissa, joissa uutinen ei näiden seikkojen jälkeen tunnu kuuluvan vielä yksiselitteisesti mihinkään kategoriaan, käyn tarkemmin läpi myös uutisen keskeistä sisältöä. Tämän perusteella olen jakanut Helsingin Sanomien ja Le Figaron tutkimusajankohdan uutiset

10 uutisaiheluokkaan taulukon 2 mukaisesti. Uutisaiheluokat olen nimennyt juuri keskeisen sisällön perusteella.

Taulukko 2. Uutisten määrä uutisaiheluokittain.

Uutisaiheluokat	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. Huippukokous	55	48
2. EU:n laajentuminen	36	36
3. Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka	21	9
4. EU:n tulevaisuus	17	15
5. Suomi / Ranska Euroopan unionissa	24	7
6. EU:n sisä- ja aluepolitiikka	18	15
7. EU:n talous- ja rahapolitiikka	12	6
8. EU:n ulkosuhteet	13	9
9. EU:n jäsenmaat	12	9
10. Henkilöt	6	9
Yhteensä	214	163

Sanomalehdestä tai maasta riippumatta uutiset voidaan mielestäni jakaa samoihin uutisaiheluokkiin. Näin ollen vaikuttaa siltä, että niin suomalaiset kuin ranskalaisetkin ovat saaneet huippukokouksista päällisin puolin samanlaisen informaation. Myös uutiskriteerit ja -kynnykset vaikuttavat aiheissa olleen varsin yhteneväiset. Samanlaisilta vaikuttavat myös journalistisen työn luonne ja kahden eri maan lähdekäytännöt. Nämä huomiot tukevat kenties omalta osaltaan myös sitä, että jonkinasteinen eurooppalainen yhteisöllisyys on mahdollisesti olemassa ja havaittavissa. (Vrt. luku 3.3.)

Molemmissa lehdissä suurin osa uutisista kuuluu uutisaiheluokkaan *Huippukokous*. Tähän luokkaan olen laskenut kuuluvaksi ne uutiset, joissa käsitellään muun muassa huippukokouksen ennakkotunnelmia, tulevaa ohjelmaa ja kokouksen asialistaa. Huippukokousta käsitteleviä uutisia ovat luokitteluni mukaan myös ne, jotka kokoavat huippukokouksessa käsitellyt asiat, puheenaiheet, päätökset ja yhteenvedon tuloksista.

Seuraavaksi eniten molemmissa sanomalehdissä on kirjoitettu aiheesta *Euroopan unionin laajentuminen*. Seuraavissa alaluvuissa käsittelen muodostamiani uutisaiheluokkia yksityiskohtaisemmin jakamalla jokaisen uutisaiheluokan omaksi alaluvukseksi.

4.2.1 Huippukokousta käsittelevät uutisaiheet

Uutisaiheluokka *Huippukokous* sisältää kaikkiaan 103 uutista, mikä on lähes kolmannes koko aineiston uutismäärästä. Tähän uutisaiheluokkaan kuuluvat uutiset saavat viiden vuoden aikana molempien sanomalehtien sivuilla selvästi suurimman painoarvon. Uutisaiheluokan sisältämät painotukset tai alaluokat, kuten niitä jatkossa kutsun, olen jakanut ja nimennyt taulukon 3 mukaisesti.

Taulukko 3. Uutisaiheluokan Huippukokous alaluokat.

Huippukokous	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. Huippukokouksen ennakointi, käsiteltävät asiat, ohjelma	12	11
2. Huippukokouksessa käsitellyt asiat ja yhteenveto päätöksistä	22	25
3. Huippukokousjärjestelyt, oheisohjelma, sivuilmiöt	9	4
4. Mielenosoitukset ja mellakat	12	8
Yhteensä	55	48

Kuten taulukosta 3 käy ilmi, eniten molempien lehtien palstoilla on viiden vuoden aikana uutisoitu huippukokouksissa käsitellyistä asioista ja päätösten yhteenvedoista. Le Figarossa tähän alaluokkaan kuuluu yhteensä 25 uutista ja Helsingin Sanomissa 22. Seuraavaksi eniten on uutisoitu asioista, jotka liittyvät huippukokouksen ennakointiin, siellä käsiteltäviin asioihin ja huippukokouksen ohjelmaan. Helsingin Sanomissa on aiheesta yhteensä 12 ja Le Figarossa 11 uutista. Näihin molempiin alaluokkiin kuuluvat uutiset ovat molemmissa sanomalehdissä sisällöllisesti keskenään hyvin vastaavia. Lisäksi molemmissa sanomalehdissä on kirjoitettu huippukokousjärjestelyihin liittyvistä asioista ja mielenosoituksista.

Kahden ensimmäisen alaluokan uutisia nimitän yhteisesti myös huippukokouksen *pääuutisiksi*. Sekä Helsingin Sanomissa että Le Figarossa tämä pääuutisen rooli on silmämääräisesti tarkasteltuna helppo havaita. Pääuutiset sijoitetaan yleensä keskeiselle ja näkyvälle paikalle. Lisäksi ne saavat kokonsa puolesta eniten palstatilaa, ja ne ovat näyttävästi otsikoituja ja kuvitettuja. Usein pääuutinen voi myös olla ainoa huippukokouksesta kirjoitettu uutinen. Alaluokkiin 1 ja 2 jakamani uutiset pyrkivät kuitenkin sisältönsä perusteella joko antamaan huippukokoukselle eräänlaiset toimintaraamit tai tiivistämään huippukokouksessa keskeisimmin esillä olleet asiat.

Keskeinen muodostumiskriteeri näiden kahden alaluokan uutisille on myös se, etteivät uutiset muodostu pelkästään yhdestä uutisaiheesta. Toisin sanoen yhdessä uutisessa on käsitelty useita, periaatteessa jo itsessään omiksi uutisaiheiksi kelpaavia aiheita. Kyseisissä uutisissa ei siis nosteta pelkästään yhtä huippukokouksen keskeisintä asiaa tärkeimmäksi, päinvastoin. Sekä juttujen otsikoissa että uutiskärjissä ikään kuin kootaan tulevia keskustelunaiheita tai tärkeitä päätöksiä. Havainnollistan näiden alaluokkien muodostumista esimerkeissä 1 ja 2.

- (1) EU:n huippukokous ei sopinut laajentumisen rahoittamisesta. Turkki kutsuttiin erityiseen Eurooppa-konferenssiin, EU-jäsenyys edellyttää suuria sisäisiä muutoksia. Rahoituspäätökset jäivät tekemättä. (HS 14.12.1997)
- (2) Le sommet européen de Luxembourg. Les Quinze d'accord sur L'Euro-X et décident de s'élargir à L'Est. En dépit du blocus britannique, Paris et Bonn ont réussi à imposer un compromis sur le Conseil de l'euro. Un accord est également degage pour lancer le processus de l'élargissement de l'Union. [Luxemburgin huippukokous. Jäsenmaat pääsivät yksimielisyyteen eurokerhosta (L'Euro-X), ja päättivät itälaajentumisen aloittamisesta. Britannian vastustuksesta huolimatta, Pariisi ja Bonn onnistuivat kompromissiehdotuksessaan eurokerhosta. Myös sopimus itälaajentumisen aloittamisesta syntyi.] (LF 13.–14.12.1997)

Kuten esimerkistä 1 käy ilmi, Helsingin Sanomien uutisessa on periaatteessa kaksi itsenäistä uutisaihetta. Näistä toinen on *laajentuminen ja sen rahoittaminen* ja toinen *laajentuminen ja Turkin asema*. Samanlainen tyyli on havaittavissa myös Le Figarosta poimitussa esimerkissä 2. Toinen itsenäinen uutisaihe on *Euroopan unionin talous- ja*

rahopolitiikka (viittaus eurokerhoon) ja toinen *laajentuminen ja sen aloittaminen*. Tämänkaltaiset piirteet ovat siis tyypillisiä taulukon 3 alaluokkiin 1 ja 2 jakamilleni uutisille.

Tarkastellaan alaluokkaa 1 vielä hiukan tarkemmin esimerkkien valossa. Tähän alaluokkaan kuuluvat uutiset yleensä kertovat ja ennakoivat, millaisista asioista huippukouksessa tullaan keskustelemaan. Lisäksi ne määrittelevät huippukokouksen mahdollisia kiistoja ja erimielisyyksiä. Esimerkit 3–8 edustavat tyypillisiä tähän alaluokkaan jakamiani uutisia.

- (3) Tshetshenia ja verotus nousemassa EU-kokouksen kuumiksi aiheiksi. Unioni sopii Helsingissä laajentumisesta ja turvallisuuspolitiikasta. Kokouksesta voi tulla riitainen. Turkin asema selviää viime metreillä. (HS 10.12.1999)
- (4) EU-johtajat puivat Feirassa lavealti unionin tulevaisuutta. Vallanjaon järjestelyistä ensimmäinen yhteenotto. (HS 19.6.2000)
- (5) Tunnelma Nizzassa kiristyi heti. Kyynelkaasun katku avasi kokouksen. EU-johtajien vaikeudet vielä edessä. (HS 8.12.2000)
- (6) Sommet d'Helsinki. La guerre en Tchétchénie et la demande d'adhésion de la Turquie au cœur de la réunion des Quinze. [Helsingin huippukokous. Tshetshenian sota ja Turkin jäsenyyshakemus viidentoista jäsenmaan kokouksen keskeisimmät käsiteltävät asiat.] (LF 10.12.1999)
- (7) Union européenne. Ouverture aujourd'hui à Feira du dernier sommet de la présidence Portugaise. Les Autrichiens en trouble-fête. [Euroopan unioni. Puheenjohtajamaan Portugalin viimeinen kokous Feirassa alkaa tänään. Itävaltalaiset ilonpilaajina.] (19.6.2000)
- (8) Union européenne. Le Conseil chefs d'État et de gouvernement s'ouvre aujourd'hui sur la Côte d'Azur. Les travaux qui pourraient durer jusqu'à dimanche. Le marathon des Quinze commence à Nice. [Euroopan unioni. Huippukokous alkaa tänään Rivieralla. Työt voivat jatkua aina sunnuntaihin asti. Viidentoista jäsenmaan maratoni alkaa Nizzassa.] (LF 7.12.2000)

Molemmat sanomalehdet asettelevat tähän alaluokkaan kuuluvat uutiset usein näyttävästi joko etusivulle tai ulkomaan osion keskeiselle paikalle. Uutisten otsikoissa käytetään myös kärkeviä sanavalintoja. Niin yritetään varmasti herättää lukijan mielenkiinto.

Paikoitellen siinä onnistutaankin, kuten Helsingin Sanomista poimitujen esimerkkien 3-5 sanavalinnat osoittavat: *nousemassa EU-kokouksen kuumiksi aiheiksi [...] selviää viime metreillä, [...] yhteenotto, [...] tunnelma kiristyi heti [...] ja kyynelkaasun katku*. Vastaavankaltaista latausta löytyy myös Le Figarosta poimitusta esimerkistä 7: *Itävaltalaiset ilonpilaajina* tai esimerkistä 8: *jäsenmaiden maraton alkaa*. Ainakin näissä esimerkeissä sekä uutisaiheet että niiden käsittelytapa, jopa sanavalinnat, muistuttavat tutkimusaineiston sanomalehdissä toisiaan jonkin verran.

Esimerkkien valossa tarkasteltuna alaluokan 2 uutiset (ks. taulukko 3) kertovat puolestaan huippukokouksessa käsitellyistä asioista ja merkityksellisistä päätöksistä. Kuten alaluokkaan 1 jakamissani uutisissa, myös alaluokan 2 uutisissa käsitellään yleensä kahdesta neljään huippukokouksessa näyttävimmän läpikäytyä aihetta. Olen poiminut esimerkit 9 ja 10 havainnollistamaan tähän alaluokkaan jakamieni uutisten tyypillisiä piirteitä.

- (9) Huippukokouksen saavutuksiin tyytyväinen pääministeri Paavo Lipponen: EU otti Helsingissä historiallisen askeleen kohti laajentumista. Turkin pääministerin tulo kruunasi. Kiistanalaisia kysymyksiä vähän. Jospin tulistui lihakysymyksestä. (HS 12.12.1999)
- (10) Conseil européen. Défense et réforme institutionnelle au menu d’hier. Les Européens se dotent d’une mini-armée. [EU-huippukokous. Puolustus ja vallanjaon uudistus eilen käsiteltävänä. Eurooppaan muodostetaan oma mini-armeija.] (LF 11.–12.12.1999)

Kuten Helsingin Sanomien esimerkistä 9 voi havaita, on uutisessa periaatteessa yhden uutisaiheen sijaan kolme uutisaihetta: *laajentuminen, Turkin asema sekä kiista hullun lehmän taudista*. Le Figarosta poimitussa esimerkissä 10 uutisaiheita on puolestaan saman uutisen sisällä kaksi: unionin *tulevaisuuteen* liittyvä kysymys eri instituutioiden vallanjaon uudistumisesta sekä *yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka*. Useiden uutisaiheiden liittäminen samaan uutiseen on siis tyypillinen samankaltaisuus myös tähän alaluokkaan kuuluville uutisille.

Nämä edellä läpikäydyt esimerkit valaisevat parhaiten sitä, miten uutisaiheluokat ovat työssäni muodostuneet. Erityisesti uutisaiheluokkaan *Huippukokous* kuuluvissa uutis-

sa nimenomaan uutisen *keskeinen sisältö* määrittelee sen, mihin uutisaiheluokkaan ja alaluokkaan olen tietyn uutiset sijoittanut. Näin ollen pelkän muutaman ensimmäisen lauseen analysointi kärjellään seisovan kolmion tapaan ei olisi mielestäni antanut riittävän kattavaa ja perusteellista kuvaa uutisen varsinaisesta sisällöstä.

Poikkeus vahvistaa kuitenkin säännön, niin tässäkin tutkimuksessa. Kaiken edellä mainitun jälkeen *Huippukokous*-uutisaiheluokasta on syytä nostaa esille vielä eräs huomio. Helsingin Sanomissa on nimittäin muutama huippukokous (Wien, Köln, Sevilla ja Kööpenhamina), joista kirjoitettuihin niin sanottuihin pääuutisiin on nostettu poikkeuksellisesti vain yksi uutisaihe. Selvennän tätä poikkeusta esimerkeissä 11–14.

- (11) EU kiirehtii työttömyyslääkkeitä. Wienin huippukokous ei silti asettanut selkeitä tavoitteita työttömyyden vähentämiseksi. Luvut ja tilastot tarkemmiksi (viitataan työllisyyslukuihin). Ranskan ja Saksan aloite (viitataan työllisyyspöytäkirjaan). Konservatiivit epäilevämpiä. EMU-maille edustus G7-ryhmään. (HS 12.12.1998)
- (12) Ahtisaari oli valmis menemään Belgradiin vaikka yksin. Rauhansuunnitelman luonnos syntyi lennolla Hollannista kolme viikkoa sitten. Poikkeuksellista tunnustusta. (viitataan Ahtisaaren saamiin kiitoksiin.) Painetta neuvotteluissa. (viitataan rauhanneuvotteluihin.) (HS 5.6.1999)
- (13) EU-maat haluavat nopeuttaa afgaanipakolaisten kotiuttamista. Suomi aikoo odottaa kunnes Afganistan rauhoittuu pysyvästi. Laittomat maahan-tulon estämisen kovimmat ehdotukset kaatuivat. (HS 24.6.2002)
- (14) Kaikki hakijamaat hyväksyivät EU:n ehdot. Euroopan suurin laajentuminen tapahtuu vuoden 2004 vappuna. Romano Prodi: "Laajentuminen lopettaa Euroopan kahtiajaon. (HS 14.12.2002)

Esimerkkien 11–14 uutiset ovat Helsingin Sanomissa selvästi niin sanottuja huippukokosten pääuutisia, mutten ole laittanut niitä kuuluvaksi uutisaiheluokkaan *Huippukokous*. Olen toiminut näin sen vuoksi, että uutisten sisältö näissä esimerkeissä muodostuu mielestäni *pelkästään yhdestä uutisaiheesta* ja yhdenlaisesta uutiskärjen valinnasta.

Esimerkissä 11 Wienin huippukokouksen pääuutinen käsittelee tyypillisen yhteenvedon ja useampien uutisaiheiden sijaan *unionin sisä- ja aluepolitiikkaa työllisyyden ja työttömyyden hoidon näkökulmasta*. Tämä uutinen kuuluu siis tutkimuksessani uutisaihe-

luokkaan sisä- ja aluepolitiikka ja siellä alaluokkaan työllisyyspolitiikka (ks. taulukko 9, alaluokka 7). Samasta syystä olen jakanut esimerkin 12 uutisaiheluokkaan *yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka* ja alaluokkaan *Kosovon kriisi, rauhansuunnitelma ja –neuvottelut, Ahtisaaren tai YK:n rooli* (ks. taulukko 5, alaluokka 2). Tämä siis siitäkkin huolimatta, että uutinen on selvästi kyseisen päivän Kölnin huippukokousta koskeva pääuutinen. Siinä käsitellään mielestäni kuitenkin yksinomaan Kosovon kriisiä ja Ahtisaaren suurta roolia kriisin ratkaisussa. Esimerkistä 13 käy puolestaan ilmi se, kuinka Helsingin Sanomat nosti Sevillan huippukokouksesta pääuutisensa uutiskärjeksi ja keskeiseksi sisällöksi yhteisen *maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan*. Se kuuluu tutkimuksessani uutisaiheluokan *Euroopan unionin sisä- ja aluepolitiikka* –alaluokkaan (ks. taulukko 9, alaluokka 4). Ja vielä esimerkissä 14 Kööpenhaminan huippukokouksen pääuutisen keskeinen sisältö on *laajentumisprosessin* päätökseen saattaminen. Sen vuoksi pääuutinen ei kuulu uutisaiheluokkaan *Huippukokous* vaan *EU:n laajentuminen* (ks. taulukko 4).

Yhteenvedona voidaan siis mielestäni todeta, että EU-huippukokousuutisointi on aineis-toni sanomalehdissä toisessa ääripäässä yhtä sillisalaattia, toisessa rohkeampaa omien näkökulmien esille nostamista. Sillisalaatilla tarkoitan sitä, että uutisaiheita nivotaan samaan uutiseen koko esityslistan tai loppupäätelmien verran. Rohkeissa omissa näkökulmissa uskalletaan (tai viitsitään) puolestaan nostaa uutisiksi vain tiettyjä uutisaiheita ilman, että niitä sotketaan kaikkeen mahdolliseen kokouksessa käsiteltyyn.

Tätä problematiikkaa käsittelee väitöskirjassaan *EU-journalismin anatomia* myös Mörä (1999). Usein Euroopan unionia koskevat uutiset liittyvät jollain tapaa kokouksiin tai neuvotteluihin, ja asioita käsitellään erilaisten instituutioiden kautta. Huolimatta siitä, että kokoukset ovat journalisteille vakiintuneita ja luotettavia uutislähteitä, monet journalistit kokevat työn liiallisen kokouspainotteisuuden vaivaavaksi asiaksi. He tuntevat, että niin sanotussa kokousjournalismissa monet tärkeät asiat jäävät käsittelemättä. (Mörä 1999: 132, 139.)

Sillanpää (2003: 100–101) kannustaakin toimittajia hakemaan rutiinitöidensä ohella uutisiinsa yllätyksellisiä ideoita. Vanhojen kaavojen ja toimintamallien rikkominen vaatii

kuitenkin ylimääräisiä ponnisteluja. Koska tähän on harvoin riittävästi mahdollisuuksia, tärkeät ja kiinnostavat uutiset hukkuvat suureen massaan. Myös Mörttisen (2002: 93–95) näkemys tukee tätä ajatusmaailmaa. Hänen mukaansa uutistoimittajien rutiinit ovat hyvin samanlaiset. Rutiineihin kuuluu muun muassa seurata tiivisti mitä eri maiden uutistoimistot kirjoittavat ja mitä muut eurooppalaiset lehdet julkaisevat. EU:n huippukouksissa toimittajat puolestaan kuuntelevat kokousten viralliset tiedotustilaisuudet. Samanlaisten lähdekäytäntöjen vuoksi eri maiden sanomalehdissä julkaistut uutiset muistuttavat väistämättä suurelta osin toisiaan.

Palataan kuitenkin vielä hetkeksi taulukkoon 3. Huolimatta siitä, että molempien maiden sanomalehdet käyttävät uutisoinneissaan pääasiassa niin sanottua kokous- ja neuvottelujournalismia, molemmat pyrkivät myös nostamaan esiin erilaisia näkökulmia ja lähestymistapoja muuten varsin agendamaiseen uutisointiinsa. Tämä käy ilmi taulukon 3 alaluokasta 3, johon olen jakanut *huippukokousjärjestelyjä, oheisohjelma ja sivuilmiöitä* käsittelevät uutiset. Tähän alaluokkaan kuuluvat uutiset eivät asialistamaisesti kerro pelkästään sitä, mitä kussakin huippukokouksessa tullaan käsittelemään tai mitä siellä on käsitelty. Ne pyrkivät viemään asiaa etämmälle instituutioista, poliitikoista ja tyyppillisestä massauutisoinnista. Kuten poimimistani esimerkeistä 15–19 käy ilmi, tämänkaltaisen *human interest* –uutisointi voi kertoa huippukokouksen järjestelyjen onnistumisesta toimittajan silmin, huippukokouspaikan historiasta, huippukokouksen vaikutuksesta tavallisen kansalaisen elämään tai siitä, millaiselta huippukokoukseen osallistuvien jäsenmaiden päämiesten elämä on virallisten osuuksien ulkopuolella.

- (15) Sankka lumipyry vastaanotti Euroopan johtajat. Tuisku sulki lentokentän viisi kertaa, autoletkat puurouttivat Helsingin liikennettä. Liikenne takkuaa myös perjantaina. (HS 10.12.1999)
- (16) Hofburgissa on totuttu hitauteen. (HS 12.12.1998)
- (17) Tshetshenia ja Turkki venyttivät muuten sujuvaa kokousta. Ruotsin pääministerin puheliaisuus aiheutti kävelyrituaaliin kiusallisen ruuhkan. Tilavuus sai kiitosta toimittajilta. Budjetti näytti pitävän. (HS 11.12.1999)
- (18) Schröder vaatii kinkkua, Aznar näykkii leipää. EU-johtajat puikkelehtivat öisin toistensa sviiteissä. Kokouksen pitkittyminen pani hotellit tiukille. (HS 11.12.2000)

- (19) Le foot en première ligne. [Jalkapallo etusijalla.] (LF 16.6.1998)

Helsingin Sanomista poimimassani esimerkissä 15 pureudutaan säähän. Esimerkissä 16 lukijoille kerrotaan puolestaan Wienin huippukokouksen pitopaikan historiasta. Tämänkaltaiset uutiset pysäyttävät lukijan tehokkaasti. Esimerkissä 17 Helsingin Sanomat valottaa millaisia rituaaleja perinteisen ja näkyvän ”perhepotretin” lisäksi huippukokouksessa tavallisesti käydään läpi, ja esimerkissä 18 paljastetaan EU-johtajien tietyissä mielessä pinttyneitäkin tapoja. Esimerkissä 19 Le Figaro keskittyy puolestaan kertomaan Cardiffin huippukokouksen aikana käynnissä olleista jalkapallon maailmanmestaruuskisoista. Toimittajien lisäksi kisat kiinnostivat myös EU-maiden päämiehiä.

Viimeiseen alaluokkaan uutisaiheluokassa *Huippukokous* jaotteleman uutiset käsittelevät mielenosoituksia ja mellakoita (ks. taulukko 3, alaluokka 4). Helsingin Sanomissa tähän alaluokkaan kuuluvia uutisia on 12, Le Figarossa 8. Molemmat sanomalehdet uutisoivat tästä aiheesta eniten Göteborgin huippukokouksesta. Kuten esimerkeistä 20–21 käy ilmi, juuri Göteborgissa yhteenotoista tuli varsin laajoja ja verisiä.

- (20) Mellakat alkoivat poliisien ratsian jälkeen. Piiritetyssä koulussa myös suomalaisia aktivisteja. Kymmeniä loukkaantui mellakoissa. Mielenosoittajien enemmistö järkyttyi riehumisesta. Halonen ja Lipponen muuttivat turvallisempaan hotelliin. (HS 15.6.2001 ja 16.6.2001)
- (21) Colère antimondialiste à Göteborg. Violentes manifestations en marge du sommet. [Globalisaatiota vastustava viha Göteborgissa. Väkivaltaisia mielenosoituksia huippukokouksen ulkopuolella.] (LF 15.6.2001 ja 16.–17.6.2001)

Mielenosoitukset ja mellakat ovat tuoneet viime vuosien aikana oman lisänsä huippukokouksiin. Mitä enemmän Euroopan unioniin on liittynyt jäsenmaita, sitä innokkaammin ihmiset kokoontuvat osoittamaan mieltään yhtenevää Eurooppaa vastaan jäsenvaltioiden rajoista riippumatta. Tällainen käyttäytyminen on selkeä osoitus siitä, että keino-tekoiset kulttuurien yhdistämishalut eivät välttämättä toimi niin sujuvasti ja yksiselitteisesti kuin valtioiden päämiehet ja johtajat haluaisivat.

Helsingin Sanomat pyrkii esimerkin 20 uutisoinnissaan nostamaan esille myös kansallisen näkökulman: *Piiritetyssä koulussa on myös suomalaisia aktivisteja [...] Halonen ja Lipponen muuttivat turvallisempaan hotelliin*. Esimerkissä 21 Le Figaro puolestaan korostaa enemmän yleismaailmallisuutta ja mielenosoitusten väkivaltaisuutta kuin ranskalaisen osuutta tapahtumiin. Myöskään omien kansalaisten turvallisuuskysymystä ei nosteta esiin kovin näkyvästi.

Yhteenvetona uutisaiheluokasta *Huippukokous* voidaan todeta, että se on luonteeltaan varsin kahtalainen. Toisaalta tässä uutisaiheluokassa toteutuvat mielestäni ehkä puhuttuimmillaan sekä Galtungin ja Rugen (1965) tietyt uutiskriteerit että muun muassa Fowlerin (1991) käsitys poliittisesta journalismista. Tällä tarkoitan sitä, että varsinkin alaluokissa 1 ja 2 uutiskriteerit täyttyvät molemmissa sanomalehdissä, kun kyseessä on Galtungin ja Rugen (1965) eliitti. Tässä tapauksessa eliitti viittaa siihen, mitä EU-maiden johtajat kokouksissaan käsittelevät tai millaisia päätöksiä huippukokouksissa on tehty. Ne nousevat usein sellaisinaan uutisaiheiksi sekä Helsingin Sanomissa että Le Figarossa. Fowlerin (1991) mukaan uutiset taas vahvistavat vaikutusvaltaisten ryhmien ideologioita. Ryhmien käyttämä kieli heijastuu journalistiseen kieleen ja auktoriteettien näkemykset vahvistuvat. Tämänkaltaisia esimerkkejä löytyy tutkimusaineistostani molemmista sanomalehdistä runsaasti. Alaluokkiin 1 ja 2 jakamieni uutisten perusteella voidaan sanoa, että journalistisen työn luonne, mediarutiinit ja lähdekäytäntö vaikuttavat olevan varsin yhteneväiset molemmissa aineistoni sanomalehdissä.

Kääntöpuolena uutisaiheluokka *Huippukokous* sisältää kuitenkin myös edellä mainitusta poikkeavaa uutisointia. Näitä uutisia ovat sekä huippukokousjärjestelyihin ja oheisohjelmaan liittyvät uutiset että mielenosoituksista ja mellakoista kirjoitetut jutut. Merkille pantavaa kuitenkin on, että jälkimmäiset uutisaiheet ylittävät aineiston sanomalehdissä uutiskynnyksen, ainakin tutkimusajankohtana, edellisiä huomattavasti harvemmin.

4.2.2 Euroopan unionin laajentumista käsittelevät uutisaiheet

Uutisaiheluokka *Euroopan unionin laajentuminen* sisältää kaikkiaan 72 uutista, ja se on määrällisesti suurin luokka *Huippukokous*-uutisaiheluokan jälkeen. Näihin kahteen uu-

tisaiheluokkaan yhdessä kuuluu suurin osa koko aineistoni uutisista. Sekä Helsingin Sanomissa että Le Figarossa laajentumiseen liittyvät uutiset ylittivät tutkimusajankohtana uutiskynnyksen 36 kertaa. Olen jakanut ja nimennyt Euroopan unionin laajentumisesta kertovat uutiset taulukon 4 mukaisesti.

Taulukko 4. Uutisaiheluokan EU:n laajentuminen alaluokat.

EU:n laajentuminen	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. Jäsenyysasiat ja -neuvottelut	13	9
2. Kansalaisten tietoisuus uusista jäsenmaista	0	1
3. Katsaus laajentumisen historiaan	0	2
4. Kypros	0	1
5. Laajentumisen kustannukset	0	1
6. Laajentumisen vaikutukset	1	1
7. Latvia	2	0
8. Liettua	2	1
9. Puola	1	3
10. Romania	0	1
11. Slovenia	1	2
12. Turkki	15	10
13. Turkki & Kypros	0	2
14. Unkari	0	1
15. Viro	1	1
Yhteensä	36	36

Taulukon 4 perusteella tästä uutisaiheluokasta nousee esille selvästi kaksi uutisaihetta, joita molemmat lehdet ovat pitäneet muita aiheita kiinnostavampina. Nämä ovat Turkin asema laajentumisprosessissa sekä jäsenyysasiat ja -neuvottelut. Muista kuin näistä kahdesta uutisaiheesta on siis kirjoitettu huomattavasti vähemmän.

Helsingin Sanomat on kirjoittanut Turkin asemasta 15 uutista, Le Figaro 10. Turkin asema EU:ssa onkin ollut kiistanalainen aina laajentumisprosessin käynnistyttyä vuoden 1997 joulukuussa Luxemburgin huippukokouksesta. Luxemburgissa Turkki otettiin mukaan uuteen laajentumisryhmään, mutta se ei vielä päässyt mukaan kaikkiin proses-

sin osiin. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että Turkki otettiin mukaan laajentumisprosessiin, muttei vielä varsinaiseen liittymisprosessiin. Vasta Helsingin huippukokouksessa joulukuussa 1999 Turkki hyväksyttiin ehdokasvaltioksi ja se otettiin mukaan myös liittymisprosessiin. (EU:n ja Turkin suhteista 1999.)

Kööpenhaminan huippukokouksessa vuoden 2002 lopussa EU hyväksyi 10 uutta valtiota jäsenikseen vuoden 2004 vappuna. Turkki päätettiin kuitenkin jättää näiden 10 maan ulkopuolelle. Monimutkaista suhdetta kuvaa hyvin myös se, että mahdollinen jäsenyyslakemus luvattiin kuitenkin ottaa esille uudestaan vuoden 2004 lopussa. Turkki joutui lopulta odottamaan vuoden 2005 lokakuuhun, ennen kuin EU antoi sille ja Kroatialle ehdokasmaan aseman. Samalla niiden kanssa aloitettiin myös liittymisneuvottelut (Euroopan unionin laajentumispolitiikka 2007). Turkin asema on siis ollut aina varsin kiistanalainen. Nämä seikat voivatkin olla syynä siihen, että Turkki on saanut huomiota tasaiseen tahtiin sekä suomalaisessa että ranskalaisessa sanomalehdessä. Uutisoinnin tyyli tulee esille poimimistani esimerkeistä 22–27.

- (22) Turkin osuus laajentumisessa EU-kokouksen avoin ongelma. Lauantaiksi kaavailtu illallinen Turkin ja EU:n kesken peruttiin. (HS 12.12.1997)
- (23) Turkin odotus jatkuu vielä. Sotilaat ja ihmisoikeudet. Islamia vieroksuutaan. (HS 11.12.1999)
- (24) Turkki hyväksyi lopulta jäsenyysneuvottelujen aikataulun. Halonen: Turkki on ollut osa Eurooppaa jo ajat sitten.” (HS 14.12.2002)
- (25) La Turquie rompt le dialogue avec l’Europe. Les Quinze ont estimé que la candidature turque à L’Union ne remplissait pas les “conditions économiques et politiques requises. [Turkki katkaisi vuoropuhelunsa Euroopan kanssa. EU-jäsenmaat arvioivat, ettei Turkki täytä unionin jäsenmailta vaadittavia ”taloudellisia ja poliittisia vaatimuksia.”] (LF 15.12.1997)
- (26) La Turquie candidate à la candidature [Turkki, hakija hakijaehdokkaaksi.] (LF 10.12.1999)
- (27) Ankara a obtenu l’engagement quasi irréversible d’entamer ses négociations d’adhésion à l’UE fin 2004. La Turquie sur les rails européens. [Ankara (pääkaupunki) saavutti lähes varmasti jäsenyysneuvottelujen

aloittamisen vuoden 2004 lopussa. Turkki on eurooppalaisilla raiteilla.]
(LF 14–15.12.2002)

Olen ottanut esimerkit 22–27 kolmesta huippukokouksesta, joissa Turkin asema on ollut tavalla tai toisella muita huippukokouksia merkittävämmiin esillä. Luxemburgin kokouksessa sekä Helsingin Sanomien (ks. esimerkki 22) että Le Figaron (ks. esimerkki 25) uutisoinneista käy ilmi juuri Turkin kiistanalainen asema. Molempien sanomalehtien uutisoinnit kyseisestä huippukokouksesta korostavat EU:n ja Turkin välisiä erimielisyyksiä. Helsingin Sanomat arvioi kiertelemättä Turkin kysymyksen olevan Luxemburgin kokouksen *avoin ongelma*. Le Figaro puolestaan ilmaisee asian siten, että Turkki koki EU:n suhtautumisen maan mahdolliseen jäsenysehdoon loukkaavana. Se *katkaisi puheyhteytensä huippukokoukseen*.

Esimerkissä 22 Helsingin Sanomien otsikko on nostettu myös varsinaisen uutisjutun kärkeen. Vaikka yksi illallinen voi tuntua mitättömältä päiviä kestävien neuvotteluiden ja vuosia kestävien huippukokousten sarjassa, luopuminen illallisesta oli tuossa kokouksessa Turkin vahva symbolinen merkki EU:lle. Se tarkoitti tuolloin, että Turkki tulisi olemaan yksi hankalimmista asioista unionin itälaajentumisen kannalta. Tätä problematiikkaa korostaa myös Le Figaro esimerkissä 25.

Helsingin Sanomien esimerkit 23–24 sekä Le Figaron esimerkit 26–27 paljastavat puolestaan sen, millä tavalla Turkin aseman on nähty muotoutuvan ja kehittyvän laajentumisprosessin aikana. Vaikka Helsingin huippukokouksen jouluna 1999 koettiin olleen Turkille jonkinasteinen läpimurto (ks. EU:n ja Turkin suhteista 1999), Helsingin Sanomat (ks. esimerkki 23) kokee Turkin silti olevan kaukana jäsenyydestä kirjoittaessaan *vajaista ihmisoikeuksista ja ei-eurooppalaisesta valtauskonnosta islamista*.

Le Figaro ei esimerkissä 26 konkretisoi asiaa samalla tavalla kuin Helsingin Sanomat. Se pikemmin korostaa Turkin aseman todellista epävarmuutta hieman ironisoiden kirjoittaessaan *hakijana hakijamaaksi*. Le Figaro katsookin, että Turkin on ylitettävä ensinkynnys päästä hakijamaaksi ennen kuin EU ryhtyy edes neuvottelemaan sen mahdollisesta jäsenyydestä.

Kun Kööpenhaminassa Turkin jäsenyyttä luvattiin pohtia uudelleen vuoden 2004 lopussa, molempien sanomalehtien uutisoinneista heijastuu tiettyä samanhenkisyttä. Helsingin Sanomien esimerkissä 24 Suomen presidentti Tarja Halonen intoutuu puolustelemaan Turkin olleen *osa Eurooppaa jo ajat sitten*. Le Figaro (ks. esimerkki 27) ei personifioi asiaa niin kuin Helsingin Sanomat, mutta yleistää Turkin olevan *raiteilla Eurooppaan*. Molemmat sanomalehdet ovat siis valinneet uutisiinsa EU:n ymmärtämystä korostavan näkökulman Turkkia kohtaan.

Turkin aseman lisäksi molempien maiden sanomalehdet ovat olleet laajentumisen osalta innokkaita uutisoimaan jäsenyysasioista ja -neuvotteluista. Helsingin Sanomat on kirjoittanut aiheesta 13 uutista, Le Figaro 9. Tämän kyseisen alaluokan uutisoinnin kattavuus kertoo siitä, että toimittajat ovat ainakin yrittäneet kantaa oman tiedonvälittämisvastuunsa uuden ja laajenevan EU:n asioista kansalaisille. Molemmista sanomalehdistä tähän alaluokkaan (ks. taulukko 4, alaluokka 1) kuuluvat uutiset pystyy osittain löytämään jo huippukokousviikonlopun *pääuutista*. Laajentuminen on siis yhtenä uutisaiheena muiden mukana myös monissa *Huippukokous*-uutisaiheluokkaan kuuluvissa uutisissa. Näissä tapauksissa laajentumista käsitellään kuitenkin vain yhtenä pienenä osana (ks. tarkemmin luku 4.2.1) huippukokousten ennakkotunnelmien, asialistojen ja päätösten rinnalla.

Kuten aiemmin jo selvensin, tämänkaltaisissa uutisissa on kuitenkin se vaara, että sanomalehtien lukijat ohittavat laajentumisuutiset. Ne yksinkertaisesti hukkuvat kaikkeen muuhun uutisessa käsiteltyyn tavaraan. Tämän vuoksi on tärkeää huomioida, että laajentumisesta kirjoitetaan molemmissa sanomalehdissä myös omina, eriytettyinä kokonaisuuksina. Esimerkeissä 28–32 näin on juuri tehty. Silloin myös yksittäiseen aiheeseen pystytään keskittymään tarkemmin.

- (28) 12 maata jonottaa unionin jäsenyyttä. Turkki odottaa saavansa hakijamaan aseman. Latvia, Liettua, Malta, Slovakia, Bulgaria ja Romania pääsevät neuvotteluihin. Romania ja Bulgaria heikoimmat. Pienet joutunevat jonottamaan isoja. (HS 10.12.1999)
- (29) Huippukokous tarkensi laajentumisen aikataulua. Uusia jäsenmaita aiotaan ottaa 2004. (HS 17.6.2001)

- (30) Tanska varoitti Puolaa jäsenyyden lykkäämisestä. EU:n huippukokous yrittää sopia laajentumisen ehdoista. Kööpenhaminassa tarjottaneen Turkille kahden askeleen mallia jäsenyysneuvotteluihin. (HS 13.12.2002)
- (31) Aujourd'hui et demain à Luxembourg. Les Quinze face au défi de l'élargissement. [Tänään ja huomenna Luxemburgissa. Viisitoista jäsenmaata käsittelee haasteellista laajentumista.] (LF 12.12.1997)
- (32) Élargissement. Au sommet de Copenhague qui s'ouvre aujourd'hui, les chefs d'État de gouvernement des Quinze doivent conclure les négociations avec dix pays candidates. L'Union prépare son "big bang" dans la douleur. [Laajentuminen. Tänään avattavassa Kööpenhaminan huippukokouksessa jäsenmaiden johtajien ja viidentoista jäsenmaan on saatava päätökseen neuvottelut kymmenen ehdokasmaan kanssa. Euroopan unioni valmistele "big bangiaan" kivun saattamana.] (LF 12.12.2002)

Laajentuminen on ollut yksi keskeisistä unionin teemoista kautta sen historian. Toukokuussa 2004 tapahtunut laajentuminen oli unionin historiassa järjestyksessään viides. Se oli myös mittavin verrattuna kaikkiin aiempiin laajentumisiin. On siis loogista, että laajentuminen uutisaiheena on ylittänyt molemmissa sanomalehdissä uutiskynnyksen varsin usein (ks. taulukko 4).

Uutisten lähemmässä tarkastelussa käy ilmi, miten samansuuntaisesti sekä Helsingin Sanomat että Le Figaro uutisoivat aiheesta (ks. esimerkit 28–32). Laajentumisuutisten kärkeen on yleensä upotettu suuri määrä erilaisia asioita. Tällainen käytäntö kuvanee asian tärkeyttä, siis sitä, että uutisen kärkeen halutaan saada asiasta kaikki oleellinen. Lukijalta ei saisi jäädä huomaamatta mikään yksityiskohtakaan. Lisäksi otsikoista on pyritty tekemään tarttuvia ja mielenkiintoisia, sellaisia jotka herättävät lukijan huomion. Esimerkissä 28 Helsingin Sanomat tekee Helsingin huippukokouksesta uutisoidessaan vastakkainasettelua myös pienten ja suurten maiden välille: pienet joutuvat jonottamaan isoja. Le Figaron esimerkissä 32 laajentumista kuvataan puolestaan kuin tietyn teorian mukaan maapallon syntymistä; Big Bangin jälkimainingeissa.

EU:n laajentuminen on kaikista työni kymmenestä uutisaiheluokasta myös se, jonka sisältä eri painotuksia löytyy eniten. Tämän uutisaiheluokan sisällä eri alaluokkia on yhteensä peräti 15. Uutisaiheluokan painotukset vaihtelevat vielä huomattavasti sanoma-

lehdittäin. Helsingin Sanomista löytyy 8:aan eri alaluokkaan jakamiani uutisia, Le Figarosta 14. Tämä tarkoittaa siis sitä, että Le Figaro käsittelee kyseistä aihealuetta huomattavasti useammasta näkökulmasta. Tästä esimerkkinä ovat muun muassa alaluokat 2 (Kansalaisten tietoisuus uusista jäsenmaista), 3 (Katsaus laajentumisen historiaan), 4 (Kypros), 5 (Laajentumisen kustannukset), 10 (Romania), 13 (Turkki ja Kypros) ja 14 (Unkari) (ks. taulukko 4). Helsingin Sanomista näihin alaluokkiin kuuluvia uutisia ei löydy lainkaan.

Suurin osa Le Figaron yksityiskohtaisemmista uutisista koskee nimenomaan uusia jäsenmaita. Uutiskynnyksen omina uutisina ovat ylittäneet Kypros, Romania, Unkari sekä Turkin ja Kyproksen tilanne. Le Figaro on uutisoinnissaan näiden uusien jäsenmaiden lisäksi huomionnut kansalaisten näkökulman (ks. esimerkki 33), tehnyt selkoa laajentumisen historiasta (ks. esimerkki 34) ja sen kustannuksista (ks. esimerkki 35).

- (33) Sondage. Les Européens méconnaissent les candidats. [Tutkimus. Eurooppalaiset tuntevat huonosti uudet jäsenmaaehdokkaat.] (LF 13.12.2002)
- (34) L'Europe tient sa promesse faite en 1959. [Eurooppa piti vuonna 1959 tekemänsä lupauksen.] (LF 12.12.2002) Le cinquième élargissement depuis 1973. [Viides laajentuminen vuoden 1973 jälkeen.] (LF 12.12.2002)
- (35) L'élargissement coûte 40 euros par Français. [Laajentuminen maksaa 40 euroa per ranskalainen.] (LF 14.–15.12.2002)

Esimerkkien 33–35 kaltaiset uutiset ovat piristäviä poikkeuksia verrattuna esimerkiksi samaa kaavaa toistaviin *Huippukokous*-uutisaiheluokan uutisiin. Lisäksi ne antavat hyvää taustatietoa käsiteltävästä aiheesta. Vaikka tässä nimenomaisessa uutisaiheluokassa olenkin löytänyt Le Figarosta useampia erilaisia painotuksia, on huomioitava, että Helsingin Sanomissa taustoitus on useassa yhteydessä keskitetty pieniin faktalaatikoihin tai uutisgrafiikkaan. En ole kuitenkaan ottanut näitä mukaan tutkimukseeni. Tämän vuoksi ei voi täysin yksiselitteisesti sanoa, että Helsingin Sanomat ei uutisoisi laajentumisesta yhtä kattavasti kuin Le Figaro.

Uutisaiheluokka *EU:n laajentuminen* on uutisaihetarjonnaltaan siis hyvin laaja. Alaluokkien määrä ja uutisissa esiintyvien aiheiden eroavaisuus Helsingin Sanomien ja Le Figaron välillä viittaa siihen, että kahden eri maan sanomalehden uutisointi poikkeaa tässä kohtaa toisistaan ainakin jonkin verran.

4.2.3 Yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa käsittelevät uutisaiheet

Uutisaiheluokka *Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka* sisältää kaikkiaan 30 uutista. Se on määrällisesti huomattavasti pienempi kuin kaksi edellä läpikäytyä uutisaiheluokkaa *Huippukokous* sekä *Euroopan unionin laajentuminen*. Olen jakanut ja nimennyt yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta kertovat uutiset taulukon 5 mukaisesti.

Taulukko 5. Uutisaiheluokan Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka alaluokat.

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. Sotilaallisen yhteistyön rakenteet ja muotoutuminen, yhteinen kriisinhallinta	10	3
2. Kosovon kriisi, rauhansuunnitelma/-neuvottelut ja Ahtisaaren tai YK:n rooli	6	4
3. Suhde Natoon	2	1
4. Ulkopoliittinen edustaja	3	1
Yhteensä	21	9

Euroopan yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on edelleen yksi unionin keskeisimmistä tulevaisuuden kehittämiskohteista (Kauppi 2003: 33; Piipponen 2003: 24–25). Se tuli mukaan unionin toimintaan verrattain myöhään, vasta Maastrichtin sopimuksen solmimisen jälkeen vuonna 1993. Tuosta sopimuksesta lähtien ulko- ja turvallisuuspolitiikka on pyritty kehittämään, mutta kehitys on ollut kuitenkin hidasta. Selvää edistystä tapahtui vasta Amsterdamin sopimuksen jälkeen vuonna 1999. Sen jälkeen EU on ottanut tällä politiikan osa-alueella aikaisempaa enemmän yhteisiä kannanottoja. (Ks. Kauppi 2003: 29–47.)

Tässä uutisaiheluokassa Helsingin Sanomien ja Le Figaron välillä löytyy jonkin verran hajontaa. Vaikka uutisaiheet ovat samat (ks. taulukko 5), uutisten määrä vaihtelee voimakkaasti sanomalehdestä riippuen. Helsingin Sanomissa yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on ylittänyt uutiskynnyksen kaikkiaan 21 kertaa, Le Figarossa 9. Helsingin Sanomissa uutiskynnys ylittyy useimmin silloin, kun kyse on sotilaallisen yhteistyön rakenteista, sen muotoutumisesta ja yhteisestä kriisinhallinnasta. Tästä uutisaiheesta on viiden vuoden aikana kirjoitettu yhteensä 10 uutista. Le Figarossa vastaavia uutisia on vain 3.

Merkittävimpiä päätöksiä yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta tehtiin Helsingin huippukokouksessa. Tämän vuoksi suurin osa tämän uutisaiheluokan uutisista löytyy kyseisen huippukokouksen uutisoinneista. Samalla selittyy tietenkin myös se, miksi uutiskynnys on ylittynyt Helsingin Sanomissa useammin kuin Le Figarossa. Helsingissä Euroopan unionin maat päättivät tehostaa unionin yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa aikaisempaa määrätietoisemmin. Helsingissä sovittiin muun muassa uusien toimielinten perustamisesta, jotta unioni voisi vastata sen toimivaltaan kuuluvista konfliktinesto- ja kriisinhallintatehtävistä. Samalla sovittiin myös kriisinhallintaan tarkoitettujen 50 000–60 000 hengen suuruisten valmiusjoukkojen luomisesta vuoteen 2003 mennessä. (Euroopan yhdentymisen kronologia 2003.) Helsingin Sanomista ja Le Figarosta poimitut esimerkit 36–40 kuvaavat tämän alaluokan (ks. taulukko 5) muodostumista ja tyypillisimpiä uutisia.

- (36) Puolustustavoitteet nostetaan pöydälle. Liittoutuneet ja liittoutumattomat EU-maat ovat eri mieltä yksityiskohdista. Jotkut tavoittelevat EU-armeijaa. (HS 3.6.1999)
- (37) Euroopan itsetunto kärsi kolhuja Balkanilla. Euroopan diplomatia epäonnistui. Kitkaa maajoukoista ja iskukohteista. (HS 10.12.1999)
- (38) Sotilasyhteistyössä suuri harppaus. Unioni saa 50 000 - 60 000 miehen valmiusjoukot ja niille omat päätöksentekuelimet. Paljon vielä auki. Eurooppa vai koko maailma. (HS 12.12.1999)
- (39) À Helsinki, les Quinze décident la création d'une force d'action repide pour 2003. Europe: une armée de 60 000 hommes. [Euroopan unionin jä-

senmaat päättivät Helsingissä nopeiden valmiusjoukkojen luomisesta. Eurooppa saa 60 000 miehen valmiusjoukot.] (LF 11.–12.12.1999)

- (40) L'Europe à la recherche d'une politique étrangère et de sécurité commune. "Monsieur PESC", la voix des Quinze. La guerre de Kosovo accélère le débat sur une dimension sécuritaire de l'Europe, qui sera au centre du sommet de Cologne. [Eurooppa etsii yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. "Herra YUTP=Korkea edustaja" on 15 jäsenmaan ääni ulkopuolelle. Kosovon kriisi nopeutti keskustelua Euroopan yhteisestä turvallisuudesta. Tämä aihe on myös keskeisessä asemassa Kölnin huippukokouksessa.] (LF 3.6.1999)

Molemmat sanomalehdet uutisoivat sotilaallisen yhteistyön rakentumisesta varsin neutraalisti ilman suurempia arvolatauksia suuntaan tai toiseen. Helsingin Sanomat tuo esille esimerkissä 36 sen, ettei yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan muotoutuminen ole kaikille maille itsestäänselvyys. Esimerkissä 37 Helsingin Sanomat taustoittaa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan historiaa. Molemmat sanomalehdet ovat halunneet tuoda esille myös EU:n suunnitelmat yhteisistä valmiusjoukoista (ks. esimerkit 38–39). Kyseisissä uutisissa puhutaan muun muassa siitä, mitä yhteiset valmiusjoukot käytännössä oikein tarkoittavat. Le Figaron esimerkissä 40 pohditaan myös, mihin suuntaan yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ollaan tulevaisuudessa viemässä. Uutiskynnyksen on ylittänyt esimerkissä 40 myös yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan niin kutsuttu korkea edustaja.

Hyvänä esimerkkinä muotoutumassa olevasta yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta on tämän uutisaiheluokan alaluokka 2 (ks. taulukko 5). Rehnin (2003: 129) mukaan kylmän sodan päättyminen 1990-luvun alussa ei poistanut Euroopan turvallisuusongelmia, vaan muutti niiden luonnetta. Entisen Jugoslavian alueella riehuneet sodat osoittautuivat Euroopalle lähes ylitsepääsemättömiksi koetinkiviksi. Erityisesti Kosovon kriisi Balkanin alueella 1990-luvun lopussa oli yksi merkittävimmistä yhteisen turvallisuus- ja puolustuskeskustelun alullepanijoista Euroopassa.

Kölnin huippukokous innoitti molemmat tutkimusaineistoni sanomalehdet kirjoittamaan Kosovon kriisistä, siihen liittyvistä rauhansuunnitelmista ja -neuvotteluista sekä silloi-

sen Suomen presidentin Martti Ahtisaaren ja YK:n roolista kyseissä kriisissä (ks. esimerkit 41–43).

- (41) Kosovon neuvotteluissa läpimurto. Milosevic taipui lännen ehtoihin. Nato jatkaa pommituksia, kunnes vetäytyminen on varmaa. Ahtisaari EU-johtajille Kölnissä: edessä on vielä paljon kovaa työtä. (HS 4.6.1999)
- (42) Ahtisaari sai sankarin vastaanoton Kölnin huippukokouksessa Saksassa. (HS 4.6.1999)
- (43) "Un résultat considérable." Le ministre français des Affaires étrangères Hubert Védrine a souligné "la convergence exceptionnelle" entre Européens, Américains et Russes face à Milosevic. ["Merkittävä lopputulos." Ranskan ulkoministeri Hubert Verdine korostaa eurooppalaisten, amerikkalaisten ja venäläisten poikkeuksellista yhdistymistä Miloseviciä vastaan.] (LF 4.6.1999)

On loogista, että Helsingin Sanomat korostaa uutisoinnissaan (ks. esimerkit 41–42) silloisen Suomen presidentin Martti Ahtisaaren roolia Kosovon kriisin ratkaisussa. Kuten esimerkistä 43 käy ilmi, myös Le Figaro nojaa uutisoinnissaan oman maansa auktoriteettiin, ulkoministeriin Hubert Verdineen. Tyypillistä tähän alaluokkaan (ks. taulukko 5, alaluokka 2) jakamilleni uutisille on kuitenkin se, että niissä tavalla tai toisella käsitellään yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan merkityksen tärkeyttä korostanutta Kosovon kriisiä.

Naton suhde Euroopan unioniin on myös yksi merkittävimmistä yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvistä aiheista. Tästä huolimatta Euroopan unionin suhde Nattoon (ks. taulukko 5, alaluokka 3) on ylittänyt uutiskynnyksen varsin harvoin. Kun Pohjois-Atlantin liitto Nato perustettiin vuonna 1949 kahdentoista jäsenmaan välille, sen tarkoituksena oli taata jäsenmaiden turvallisuus ja vastata Neuvostoliiton laajentumisaikaisiin. Kylmän sodan päättyminen 1990-luvun alussa merkitsi muutosta koko Euroopalle ja sitä myötä myös Natolle. Kun tutkimusajankohtana Euroopassa keskusteltiin yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta ja sen toiminnan muodoista, Naton eurooppalaiset jäsenmaat olivat sitä mieltä, että Naton tulisi jatkossakin vastata Euroopan puolustuksen kovasta ytimestä. (Ks. Sierla 2003: 56–57.) Tätä väitettä tukevat tutkimusaineistoni sanomalehdistä poimimani esimerkit 44–46.

- (44) Nato on tulossa mukaan EU:n sotilasoperaatioihin. Yhteistyön rakenteet hyväksyttiin, joukot luvattava syksyllä. (HS 20.6.2000)
- (45) EU ja Nato sopimassa vihdoin yhteistyöstä kriisinhallinnassa. Unioni haluaa Makedonian lisäksi Bosnian operaation hoitoonsa. (HS 14.12.2002)
- (46) Pleins feux sur l'élargissement de l'Otan.[Täysin purjein kohti Naton laajentumista.] (LF 15.6.2001)

Helsingin Sanomista poimituissa esimerkeissä 44–45 korostetaan Euroopan unionin ja Naton koko ajan tiiviimmäksi muotoutuvaa yhteistyötä. Le Figaro käsittää esimerkissä 46 yhteistyön vieläkin tiiviimmäksi. Sen mielestä Naton laajentumisessa ei ole mitään epäselvyyttä, päinvastoin.

Naton jälkeen palataan vielä hetkeksi taulukkoon 5. Uutisaiheluokan yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka alaluokan 4 *Ulkopoliittinen edustaja* muotoutuminen omaksi alaluokakseen oli hieman kyseenalainen. Kuten uutisaihetaulukosta (ks. taulukko 2) käy ilmi, olen luokitellut myös uutisoinneissa esiintyvät *henkilöuutiset* puhtaasti omaksi uutisaiheluokakseen (ks. taulukko 2, uutisaiheluokka 10). Periaatteessahan ulkopoliittinen edustaja olisi tällöin kuulunut nimenomaan uutisaiheluokkaan *Henkilöt*. Päädyin kuitenkin toisenlaiseen ratkaisuun, koska ulkopoliittista edustajaa käsittelevissä uutisissa henkilöt eivät ole esillä niinkään yksityishenkilöinä vaan enemmän osana yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Selvennän tätä esimerkeissä 47–48.

- (47) Javier Solana hyväksyi EU:n ulkosuhteiden johtajan viran. Naton pääsihteeri aloittaa uusien tehtäviensä hoidon vuodenvaihteessa. (HS 5.6.1999)
- (48) Javier Solana change de casquette. Nommé hier au poste de "M.PESC", il va quitter l'Otan. Son adjoint, le Français Pierre de Boissien. [Javier Solana vaihtaa päähinettä. Ulkopoliittiseksi edustajaksi nimeämisen (Herra YUTP) jälkeen hän jättää tehtävät Natossa. Solanan varamiehenä toimii ranskalainen Pierre de Boissien.] (LF 5.-6.6.1999)

Helsingin Sanomien esimerkissä 47 ei esitellä niinkään Javier Solanaa henkilönä. Uutisessa korostetaan henkilön sijasta esimerkiksi niitä tehtäviä, joita Solana ryhtyi nimityksensä jälkeen hoitamaan. Uutisessa kerrottiin myös tavoitteista, joita Solanalta odotettiin

uuden tehtävänsä suhteen. Sama kriteeri pätee myös Le Figarosta poimittuun esimerkkiin 48.

Yhteenvetona uutisaiheluokasta yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka voidaan todeta, että uutiskriteerit ja –kynnykset vaikuttavat olleen tässäkin yhteydessä sekä Helsingin Sanomissa että Le Figarossa varsin samanlaiset. Molemmissa aineistoni sanomalehdissä uutiskynnys on ylittynyt yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta omana uutisaiheenaan erityisesti silloin, kun kyseessä ovat olleet yhteistä kriisinhallintaa koskevat asiat tai Kosovon kriisi.

4.2.4 Euroopan unionin tulevaisuutta käsittelevät uutisaiheet

Euroopan unionin tulevaisuus on asia, josta keskustellaan 2000-luvun Euroopassa lähes missä tahansa asiayhteydessä. Vappuna 2004 unioniin liittyneet 10 uutta jäsenmaata, Euroopan muuttuva asema globalisoituvassa maailmassa, päätöksentekomenettelyjen joustavuus, avoimuus ja tehokkuus sekä unionin rakenteiden uudelleenarviointi ja kehittäminen ovat asioita, jotka vaativat jatkuvia ponnisteluja Euroopan unionin päätöksenteon ytimessä olevilta mailta. (Vrt. Euroopan parlamentti 2004.) Vuonna 2007 EU laajeni vielä kahdella uudella jäsenmaalla, kun Bulgaria ja Romania kasvattivat jäsenmäärän nykyiseen 27:ään.

Euroopan unionin tulevaisuus puhuttaa ja mietityttää myös lehdistöä. Uutisaiheluokka *Euroopan unionin tulevaisuus* sisältää kaikkiaan 32 uutista. Se on määrällisesti lähes samankokoinen kuin edellä käsitelty uutisaiheluokka *Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka*. Olen jakanut ja nimennyt Euroopan unionin tulevaisuudesta kertovat uutiset taulukon 6 mukaisesti.

Taulukko 6. Uutisaiheluokan EU:n tulevaisuus alaluokat.

EU:n tulevaisuus	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. Uudistukset; vallanjako, hallinto, toimielinrakenteet, päätöksenteko	14	14
2. Tulevaisuuden tavoitteet	3	0
3. Fiktiiviset visiot	0	1
Yhteensä	17	15

Suurin osa tämän uutisaiheluokan uutisista kuuluu mielestäni sekä Helsingin Sanomissa että Le Figarossa alaluokkaan 1. Niissä uutisissa käsitellään laajasti unionin sisäistä uudistusta vallanjaon, hallinnon, toimielinrakenteiden sekä päätöksenteon näkökulmasta. Tämän alaluokan lisäksi olen jakanut muutaman yksittäisen uutisen alaluokkiin tulevaisuuden tavoitteet sekä fiktiiviset visiot. Perustelen alaluokan 1 muodostumista esimerkkien 49–52 valossa.

- (49) EU valmistautuu Cardffissa seuraavaan vallanjakoonsa. Saksan syysvaalit estävät vielä päätökset, huippukokoukselta odotetaan kuitenkin linjavetoja. Saksa pienentäisi maksuosuuksiaan. (HS 15.6.1998)
- (50) EU rauhoittaa kolme vuotta sisäisiin uudistuksiinsa. Vähemmän komissaareja. Lisää äänivaltaa nykyisille suurmaille (HS 10.12.1999)
- (51) Géant ou nain. Casse-tête budgétaire. Casse-tête institutionnel. Casse-tête politique. [Jättiläinen vai kääpiö. Budjettiongelmat. Toimielinongelmat. Poliittiset ongelmat.] (LF 11.12.1998)
- (52) "Les "reliquats d'Amsterdam". La Commission. La pondération des voix au Conseil des ministres. Les votes à la majorité qualifiée. ["Amsterdamin jäännökset" Komission koko ja koostumus. Ministerineuvoston ääntenpainot. Määräenemmistöpäätösten käytön laajentaminen.] (LF 10.12.1999)

Kuten Helsingin Sanomien esimerkeistä 49–50 ja Le Figaron esimerkeistä 51–52 voi huomata, unionin tulevaisuus on ollut esillä jo paljon ennen kuin siitä varsinaisesti ruvettiin puhumaan Laekenin huippukokouksen aikaan. Tämä tarkoittaa tiivistetysti sitä, että Belgian Laekenissa joulukuussa 2001 kokoontunut huippukokous päätti perustaa unionin tulevaisuutta pohtivan valmistelukunnan, joka sai tuolloin virallisesti nimekseen *Eurooppa-valmistelukunta*. Mediassa ja kansan suussa tämä valmistelukunta taipui kui-

tenkin *tulevaisuuskonventiksi*. Sen tehtäväksi asetettiin laajasti käsitellä kaikkia keskeisiä ongelmia, joita unionin tuleva kehitys tuo mukanaan. Lisäksi sen tuli pohtia Euroopan unionin toimielinten tehtäviä, toimivaltuuksia sekä eri toimielinten keskinäisiä suhteita. Tärkeimmäksi tavoitteeksi määrättiin kuitenkin unionin oikeudellisen ja poliittisen kivijalan, perussopimusjärjestelmän, uudistaminen. (Ks. Eurooppa-valmistelukunta 2004.) Kuitenkin kuten esimerkeistä 49–52 käy ilmi, unionin tulevaisuuteen liittyvät muutokset ja uudistukset ylittivät uutiskynnyksen jo paljon ennen tulevaisuuskonventin muodostamista.

Itse asiassa se, että Euroopan unionin tulevaisuus otettiin konventin perustamisen myötä suurennuslasin alle Laekenin huippukokouksessa, ei noussut tutkimusaineistoni sanomalehdissä *omaksi* uutisaiheekseen kuin kerran. Tämä ainoa kerta oli Le Figarossa juuri joulukuussa 2001. Kuten esimerkistä 53 käy ilmi, uutisessa todetaan vain lyhyesti tulevaisuuskonventin muodostaminen.

- (53) Une convention pour inventer l'avenir de l'Europe.[Konventti perustettiin pohtimaan Euroopan tulevaisuutta.] (LF 14.12.2001)

Suurin osa tulevaisuutta käsittelevistä uutisista kätkeytyy muuten, jälleen kerran, suuriin uutisaiheluokkaan *Huippukokous*. Tämä paljastuu kyseiseen uutisaiheluokkaan jakamistani esimerkeistä 54–55. Tämä tarkoittaa siis sitä, että tulevaisuutta, uudistuksia ja muutoksia läpikäytiin tutkimusaineistoni sanomalehdissä pääasiassa senkaltaisissa uutisissa, joihin yhdistettiin myös muita huippukokouksessa käsiteltyjä aiheita.

- (54) EU:n huippukokouksessa sekalainen asialista ja valtavat turvatoimet. Johtajat puivat terrorismia, *tulevaisuutta* ja EU-joukkoja. Suomi odottaa vihdoin päätöstä ruokavirastosta. (HS 14.12.2001)
- (55) Union Européenne. *Réforme des institutions*, élargissement, et politique de défense commune au menu du sommet de Laeken. Les Quinze abordent les sujets qui fâchent. [Euroopan unioni. *Toimielinjärjestelmän uudistukset*, laajentuminen ja yhteinen puolustuspolitiikka Laekenin huippukokouksen asialistalla. Jäsenmaat ottavat puheeksi aiheet, jotka voivat aiheuttaa riitaa.] (LF 14.12.2001)

Esimerkit 54–55 tukevat jälleen tutkimukseni teoriaa siitä, että journalistisen työn luonne ja lähdekäytännöt ovat aineistoni sanomalehdissä varsin samankaltaiset. Molemmissa esimerkeissä käytetään jopa samaa sanaa *asialista/menu*. Muutoinkin kyseiset esimerkit valaisevat hyvin, miten helposti toimittajat samaistuvat eliittiin tietolähteenään. Näissä esimerkeissä todennäköisesti huippukokouksen asialistat ovat molempien sanomalehtien lähteinä. Näin ollen samankaltaisuus korostuu.

Kuten käsillä olevan alaluvun alussa kerroin, muodostin vallanjaon, hallinnon, toimielinrakenteiden sekä päätöksenteon muutoksista ja uudistuksista kertovan uutisoinnin lisäksi molemmista sanomalehdistä kaksi muuta alaluokkaa (ks. taulukko 6, alaluokat 2 ja 3). Nämä alaluokat ovat tulevaisuuden tavoitteet ja fiktiiviset visiot. Helsingin Sanomien esimerkki 56 kertoo tulevaisuuden tavoitteista. Le Figaron esimerkissä 57 uutiskynnyksen on puolestaan ylittänyt fiktiivinen visio Euroopan tulevaisuudesta.

- (56) Maailmoja syleilevä millenium-julistus syntyi sovussa. Verotus- ja liha-kiista vaikeuttivat sopua. Millenium-julistuksessa EU julkisti vuositu-
hannan vaihteen tavoitteensa. (HS 11.12.1999)
- (57) Et si Nice échouait...[Jos Nizzan huippukokous epäonnistuisi...] (LF
11.12.2000)

Esimerkissä 56 Helsingin Sanomat käsittelee Helsingin huippukokouksessa kirjoitettua millenium-julistusta. Kyseinen uutinen on aiheeltaan ja sisällöltään niin abstrakti ja muista tulevaisuuteen liittyvistä uutisista irrallinen, ettei sitä mielestäni voinut laskea kuuluvaksi esimerkiksi alaluokkaan 1 (ks. taulukko 6). Uutisen mukaan julistuksessaan valtionpäämiehet *lupaavat luoda unionista alueen, jossa toteutuvat vapaus, turvallisuus ja oikeudenmukaisuus*. Seuraavalla vuositu-
hannalla johtajat aikovat myös *vahvistaa Euroopan vakautta ja vaurautta unionia laajentamalla ja luoden sotilaalliset valmiudet kriisien hallitsemiseksi*.

Esimerkin 57 uutisessa Le Figaro ottaa puolestaan hieman totutusta poikkeavan lähestymistavan siihen, millaiselta Eurooppa voisi näyttää kesäkuussa 2010, mikäli Nizzan huippukokous epäonnistuisi pahoin kaikissa kokoukselle enakkoon asetetuissa tavoitteissa. Kyseisessä uutisessa kuvitteellinen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajamaa Ar-

menia luotsaa 32 jäsenmaata huippukokouksessa. Uutinen on piristävä näkökulma mahdolliseen Euroopan tulevaisuuteen. Samalla rivien välistä voi kuitenkin lukea, että lehdistö tuntee kansalaisten tavoin hienoista epäuskoa siihen, että laajentuvan Euroopan unionin tulevaisuus olisi jollain tapaa hallitusti johdettavissa ja koordinoitavissa.

4.2.5 Suomea ja Ranskaa käsittelevät uutisaiheet

Suomen asema Euroopan unionissa on aineistoni perusteella varsin merkittävä huippukokousten uutisaihe Helsingin Sanomissa (ks. taulukko 7). Helsingin Sanomat kirjoittaa kyseisestä uutisaiheesta viiden vuoden aikana yhteensä 24 uutisista. Le Figaro (ks. taulukko 8) tyytyy tästä määrästä vain vajaaseen kolmannekseen samana ajanjaksona. Syy tähän kovin eriaistaiseen kiinnostukseen on mielestäni liitettävissä kiinteästi historiaan.

Euroopan unionin historia ulottuu pisimmillään viime vuosisadan puoleen väliin, toisen maailmansodan jälkeiseen Eurooppaan. Vuoden 1946 syyskuussa Iso-Britannian pääministeri Winston Churchill esitti ensimmäisen kerran ajatuksensa Euroopan Yhdysvalloista Zürichissä. Tärkeimpänä Eurooppaa yhdistävänä askeleena hän piti Saksan ja Ranskan kumppanuutta. Tuosta Zürichin yliopistolla pidetystä puheesta lähtien Euroopan unioni on muotoutunut pikkuhiljaa sellaiseksi kuin se 2000-luvulla on. Yksi unionin perustajajäsen sekä kantava voima unionin kehityksessä on ollut jo yli kuuden vuosikymmenen ajan Ranska yhdessä Saksan kanssa. (Euroopan yhdentymisen kronologia 2003.) Suomi puolestaan on unionin "keltanokka". Se on ollut unionissa mukana vasta vuodesta 1995 lähtien.

Tämä tarkoittaa siis sitä, että Suomi tuli Euroopan unionin jäseneksi lähes puoli vuosisataa myöhemmin kuin Ranska. Suomalainen mediakenttä kokee epäilemättä ranskalaista virkaveljeään tärkeämmäksi informoida kansalaisia siitä, mikä EU ylipäätään on, mitä jäsenyys Suomelle merkitsee ja mitä huippukokouksissa tehdyt päätökset Suomelle käytännössä tarkoittavat. Olen jakanut ja nimennyt Helsingin Sanomissa esiintyvät 24 uutisaiheluokan *Suomi Euroopan unionissa* uutista taulukon 7 mukaan.

Taulukko 7. Uutisaiheluokan Suomi Euroopan unionissa alaluokat.

Suomi Euroopan unionissa	Uutisten määrä HS
1. Suomen asema ja tavoitteet huippukokouksessa	7
2. Suomen mielipiteen tai näkemyksen esittäminen	8
3. Huippukokouksen päätökset Suomen kannalta	3
4. Suomi ja puheenjohtajuus	3
5. Suomen oma sisäpolitiikka	3
Yhteensä	24

Suurin alaluokka taulukossa 7 on Suomen mielipiteen tai näkemyksen esittäminen, johon olen laskenut kuuluvaksi yhteensä 8 uutista. Lähes yhtä paljon Helsingin Sanomissa on kirjoitettu myös Suomen asemasta ja tavoitteista huippukokouksessa. Uutiskynnyksen ovat ylittäneet myös sellaiset uutiset, joissa on käsitelty huippukokouksen päätöksiä Suomen näkökulmasta, Suomen puheenjohtajuutta sekä Suomen omaa sisäpolitiikkaa. Helsingin Sanomista poimittu esimerkki 58 kuvaa Suomen mielipiteen tai näkemyksen esittämistä.

- (58) Suomi rasvaisi unionin päätöksentekoa. Vanhentuneet säännökset jarruttavat kaupasta sopimista. (HS 8.12.2000)

Pienelle jäsenmaalle on epäilemättä tärkeää saada äänensä kuuluville suurten jäsenmaiden rinnalla. Tämänkaltaiset uutiset pönkittävät tiettyssä mielessä pienen ja nuoren jäsenmaan itsetuntoa. Ei tosin pelkästään huippukokouksista kirjoitetut uutiset vaan ennen kaikkea se, että Suomen päättäjät ovat tuoneet mielipiteensä ja näkemyksensä esille yhteisellä eurooppalaisella foorumilla. Samalla syntyy tunne siitä, että myös pienellä maalla on vaikutusvaltaa suurten joukossa. Suomen asemasta ja tavoitteesta (ks. taulukko 7) olen poiminut esimerkin 59. Esimerkissä 60 nostetaan puolestaan esille huippukokouksen päätöksiä Suomen kannalta.

- (59) Suomi ei joutunut kiistojen keskukseen. (HS 13.12.1997)

- (60) Lipponen tyytyväinen maatalousmuotoiluun. (HS 17.6.1998)

Esimerkissä 59 korostetaan Suomen asemaa muihin jäsenmaihin verrattuna: *Suomi ei joutunut kiistojen keskukseen*. Euroopan unionin maatalouspolitiikka (ks. esimerkki 60) on puolestaan ollut erityisen kuuma aihe Suomessa maamme pohjoisen sijainnin vuoksi. Maaseudulla EU-jäsenyyden vastustus oli aikanaan hyvin voimakasta ja myöhemminkin suurin osa maataloustuottajista on kokenut tulevaisuutensa varsin synkäksi Euroopan unioniin liittymisen myötä. Maanviljelijät pelkäävät EU:n jyräävän suomalaisen tuotannon alas, koska sen laajuus ja määrä Suomessa on täysin eri luokkaa kuin esimerkiksi suurissa EU-maissa. (Ks. Rannikko 2000: 41.) Helsingin Sanomista poimitussa esimerkissä 60 silloinen pääministeri Paavo Lipponen kuvailee juuri sitä, millaisia päätöksiä huippukokouksessa Suomen maatalouden kannalta tehtiin. Esimerkissä 61 nostetaan puolestaan esille Suomen puheenjohtajuuteen liittyviä asioita ja esimerkissä 62 Suomen omaan sisäpolitiikkaan liittyvä uutisaihe.

- (61) Suomi perii Saksalta ison tukun tehtäviä. Laajentumisen haasteet. (HS 5.6.1999)
- (62) Lipponen oli yhteydessä eduskuntaan. (HS 10.12.2000)

Le Figaro ei jaksanut innostua uutisaiheesta läheskään Helsingin Sanomien veroisesti. Kuten taulukko 8 osoittaa, tutkimusajanjaksona olen löytänyt kyseiseen uutisaiheluokkaan vain 7 uutista.

Taulukko 8. Uutisaiheluokan Ranska Euroopan unionissa alaluokat.

Ranska Euroopan unionissa	Uutisten määrä LF
1. Ranskan asema ja tavoitteet huippukokouksessa	1
2. Ranskan mielipiteen tai näkemyksen esittäminen	3
3. Ranska ja puheenjohtajuus	2
4. Ranskan osuus päätöksentekoon	1
Yhteensä	7

Helsingin Sanomien osalta jaoin Suomea käsittelevät uutiset viiteen eri alaluokkaan ja kuten taulukosta 8 voi huomata, Le Figarossa vastaava määrä on neljä. En esimerkiksi

löytänyt tutkimusajankohdan Le Figaroista yhtään sellaista uutista, jonka olisi voinut mielestäni tiivistää käsittelevän esimerkiksi Ranskan omaa sisäpolitiikkaa. Helsingin Sanomissa kyseinen uutisaihe (Suomen sisäpolitiikka) ylitti uutiskynnyksen kolme kertaa. Olen kuitenkin poiminut Le Figaron esimerkit 63–64 kuvaamaan taulukon 8 uutisaiheita.

- (63) La méthode française. [Ranskalainen tapa/metodi.] (LF 9.-10.12.2000)
- (64) Préservation du "sanctuaire" culturel. ["Pyhän" kulttuurin säilyttäminen](LF 11.12.2000)

Esimerkissä 63 puhutaan Ranskan tavasta hoitaa yhteisiä asioita Eurooppa-neuvoston puheenjohtajanaan (ks. taulukko 8, alaluokka 3). Siinä uutisaiheena on siis Ranska ja puheenjohtajuus. Esimerkissä 64 puolestaan käsitellään ranskalaisten halua ja kiinnostusta nostaa kulttuuriasiat Euroopan unionissa vallitsevaa käytäntöä korkeampaan arvoon (ks. taulukko 8, alaluokka 2). Sen olen laittanut kuuluvaksi uutisaiheeseen, jossa käsitellään Ranskan mielipiteen tai näkemyksen esittämistä.

Käsiteltävänä olevaan uutisaiheluokkaan kuuluvia uutisia näyttää siis olevan Le Figarossa tutkimusajankohtana varsin vähän. Pohdinnan arvoista onkin jälleen se, miten paljon nimenomaan Ranskaa käsitteleviä asioita mahtuu esimerkiksi aineistoni suurimpaan uutisaiheluokkaan *Huippukokous*. Siihen kuuluvissa uutisissahan käsitellään laajasti ja monipuolisesti kaikenlaisia huippukokoukseen liittyviä asioita. Kuten jo moneen otteeseen olen todennut, tämänkaltaiset uutiset hukkuvat massaan varsin helposti. Joka tapauksessa kovin usein omana uutisaiheenaan Ranskan asema tai mielipide ei ole valitsemanani tutkimusajankohtana ylittänyt uutiskynnystä Le Figarossa. Sitä selittää varmasti ensisijaisesti Suomen ja Ranskan erilainen historia EU:ssa. Ranskan historia ulottuu aina unionin perustamiseen saakka, joten vanha jäsenmaa ei varmaankaan tästä syystä ole järin kiinnostunut uutisoimaan itsestään EU:n jäsenenä. Toisin on Suomen laita uutena ja pienenä jäsenmaana. Helsingin Sanomien uutiskriteereissä korostuu tässä uutisaiheluokassa siis myös läheisyys enemmän kuin Le Figarossa.

4.2.6 Eri politiikan lajeja käsittelevät uutisaiheet

Kun Euroopan talousyhteisö EEC perustettiin, elettiin vuotta 1958. Tuolloin allekirjoitetussa Rooman sopimuksessa talusyhteisölle lueteltiin kuuluvaksi monia toimialoja: liikennepolitiikka, sosiaalipolitiikka, investointipankki, yleinen teollisuuspolitiikka, aluepolitiikka, kauppapolitiikka ja ulkopolitiikka. Nykyään, 2000-luvulla, Euroopan unionin toimivalta ulottuu sisämarkkinoiden kilpailusääntöihin, kauppapolitiikkaan ja tulleihin sekä rahapolitiikkaan niissä maissa, joissa euro on otettu käyttöön. Muilla toimialoilla jäsenmailla on oma päätösvalta. (Kiljunen 2004: 93–94.)

Huippukokouksiin liittyvä uutisointi, Euroopan unionin laajentuminen, yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka, Euroopan unionin tulevaisuus ja Suomi sekä Ranska Euroopan unionissa ovat saaneet kukin tutkimuksessani oman alalukunsa. Seuraavissa alaluvuissa (4.2.6.1–4.2.6.4) käsittelem eri politiikan lajeihin kuuluvia uutisointeja. Neljään alalukuun sisältyy yhteensä 94 uutista eli noin neljännes koko aineistoni uutisista.

4.2.6.1 Sisä- ja aluepolitiikkaa käsittelevät uutisaiheet

Olen laskenut *Sisä- ja aluepolitiikka* -uutisaiheluokkaan kuuluvaksi kaikkiaan 33 uutista. Se onkin suurin eri politiikan alalajeja koskevista uutisaiheluokista. Helsingin Sanomat on kirjoittanut aiheeseen liittyviä uutisia yhteensä 18, Le Figaro puolestaan 15.

Taulukko 9. Uutisaiheluokan EU:n sisä- ja aluepolitiikka alaluokat.

EU:n sisä- ja aluepolitiikka	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. Pienet vs. suuret maat	3	2
2. Kansalliset edut vs. EU:n edut	1	0
3. EU-virastot ja niiden sijoituspaikat	2	2
4. Yhteinen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka	5	6
6. Hallitusten välinen konferenssi	1	0
7. Työllisyyspolitiikka	1	0
8. Toimielinrakenteet ja niihin liittyvä päätöksenteko	5	0
9. Meriturvallisuus	0	1
10. EU ja urheilu	0	1
11. Hullun lehmän kriisi	0	2
12. Ihmisoikeusasiakirja	0	1
Yhteensä	18	15

Kuten taulukosta 9 käy ilmi, suurin osa uutisista kuuluu Helsingin Sanomissa ja Le Figarossa alaluokkaan 4. Kyseisen alaluokan uutisissa käsitellään EU:n yhteistä maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaan. Helsingin Sanomissa uutiskynnys on ylittynyt siinä 5 kertaa, Le Figarossa kerran enemmän. Yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan lisäksi molemmissa sanomalehdissä on tutkimusajanjaksona uutisoitu muun muassa pienten ja suurten maiden eroista, yhteisistä EU-virastoista ja niiden sijoituspaikoista sekä toimielinrakenteista ja niihin liittyvästä päätöksenteosta.

Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaa koskevat asiat nousivat esille muun muassa Laekenin ja Sevillan peräkkäisissä huippukokouksissa joulukuussa 2001 ja kesäkuussa 2002. Helsingin Sanomat puuttui siihen sivuillaan muun muassa seuraavin otsikoin (ks. esimerkit 65–66).

- (65) Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka hankalia kysymyksiä. Suuret maat sanoivat tarvitsevansa lisää aikaa. (HS 15.12.2001)
- (66) EU hätistää kotiin afgaanipakolaisia. Ihmisoikeusjärjestö Amnesty: Nopea palautus vastuutonta. (HS 24.6.2002)

Yhteinen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka on ollut unionin sisällä kuuma ja kiistanalainen puheenaihe. EU-maiden johtajat ovat useissa antamissaan lausunnoissaan olleet sitä mieltä, että Euroopasta ei saa rakentaa *linnoitusta, jonka luokse ei pääse*. Näistä lausunnoista huolimatta esimerkiksi juuri Sevillan huippukokouksessa jäsenmaiden johtajat halusivat tiukentaa ulkorajoja ja kiristää ei-toivottujen ihmisten tuloa Eurooppaan. (Tuohinen 2002: C1.) Myös Le Figaro uutisoi yhteisestä maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaan liittyvistä asioista kuten esimerkistä 67 käy ilmi.

- (67) Quelques 30 000 clandestines ont été interpellés en 2001 dans le détroit de Gibraltar. Le Maroc redoute l' "Europe forteresse." [30 000 salamatkustajan henkilöllisyys on tarkastettu Gibraltarin salmessa vuodesta 2001 lähtien. Marokko pelkää "Euroopan linnoitautuvan".] (LF 21.6.2002)

Le Figarosta poimitussa esimerkissä 67 korostuu aiheen kiistanalaisuus. Samalla kun Euroopan johtajat eivät halua tehdä Euroopasta sulkeutunutta aluetta, sellaisen luominen on kuitenkin käytännössä jo käynnissä.

Erityisen mielenkiintoinen alaluokka jo työni otsikoinnin kannalta on taulukon 9 alaluokka 1. Olen jakanut siihen kuuluvaksi uutisia, joiden keskeinen sisältö on pienten ja suurten jäsenmaiden erot ja niiden kuvaaminen. Helsingin Sanomissa uutiskynnys on tässä aiheessa ylittynyt 3 kertaa, Le Figarossa 2. Havainnollistan tätä esimerkeissä 68–70.

- (68) Pienet maat suuttuivat Ranskalle. Puheenjohtajan ehdotelmaa kuvattiin jopa nöyryttäväksi. (HS 10.12.2000)
- (69) Pienet maat jarruttivat Nizzan sopua. Saksalaiset syyttivät Suomea liiasta puuttumisesta yksityiskohtiin. (HS 11.12.2000)
- (70) Négociations difficiles au sommet de Nice, où les petits pays regimbent. Pourquoi la France a cédé à l'Allemagne. [Nizzan huippukokouksessa vaikeat neuvottelut. Pienet maat hangoittelevat vastaan. Miksi Ranska antoi periksi Saksalle.] (LF 11.12.2000)

Helsingin Sanomien esimerkit 68–69 ja Le Figaron esimerkki 70 kuvaavat suorastaan herkullisesti pienten ja suurten jäsenmaiden sanomalehtien uutisointien eroja tietyllä

tavalla herkässä aiheessa. Helsingin Sanomien uutisista havaitsee selvästi, kuinka esille tuodaan pienten jäsenmaiden näkemystä: *pienet maat suuttuivat [...] ehdotelmaa kuvailtiin nöyryyttäväksi [...]saksalaiset syyttivät Suomea*. Le Figaro näkee asian toisin. Sen mukaan *pienet maat hangoittelevat vastaan*.

4.2.6.2 Talous- ja rahapolitiikkaa käsittelevät uutisaiheet

Euro on ollut Euroopan unionin kansalaisille yksi näkyvimmistä yhteistyön muodoista talous- ja rahapolitiikan parissa. Euro on Euroopan unionin yhteinen raha ja vuoden 2002 alussa kaksitoista jäsenmaata otti sen virallisesti käyttöön seteleiden ja kolikoiden muodossa. Kolme maata: Tanska, Ruotsi ja Iso-Britannia jäivät silloin rahaliiton ulkopuolelle. Vuonna 2004 Euroopan unioniin liittyneet 10 uutta jäsenmaata valmistautuvat puolestaan euron käyttöönottoon sitä mukaa, kun ne täyttävät vaaditut kriteerit. (Euroopan unionin portaali 2008.)

Näistä seikoista huolimatta tutkimuksessani Euroopan unionin talous- ja rahapolitiikan alaan kuuluvia uutisia käsitellään, ainakin Suomessa, pääsääntöisesti muusta kuin euron näkökulmasta. Helsingin Sanomissa euro ei ole nousut täysin omaksi uutisaiheekseen kertaakaan. Toki euro on saanut huomiota, mutta vain muiden uutisten yhteydessä. Tätä selittää tietyiltä osin myös se, että paljon ennen vuotta 2002 euro ei EU-kansalaisia vielä käytännön tasolla koskettanut. Olen jakanut talous- ja rahapolitiikka käsittelevät uutisaiheet taulukkoon 10. Uutisaiheluokkaan kuuluu yhteensä 18 uutista, joista 12 löytyy Helsingin Sanomista ja 6 Le Figarosta.

Taulukko 10. Uutisaiheluokan EU:n talous- ja rahapolitiikka alaluokat.

EU:n talous- ja rahapolitiikka	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. Agenda 2000 (maatalous- ja rahoitusuudistus)	2	0
2. Yhteisvaluutta euro	0	3
3. Europarlamentaarikkojen palkkauudistus	1	0
4. Budjetti	0	1
5. Verovapaakauppa	3	1
6. Verotus	4	1
7. Keskuspankin valtasuhteet	1	0
8. Talouspolitiikan koordinointi	1	0
Yhteensä	12	6

Kuten taulukosta 10 voi huomata, suurin osa talous- ja rahapolitiikan uutisista liittyy Helsingin Sanomissa verotukseen. Se on ylittänyt uutiskynnyksen neljä kertaa. Le Figaro on puolestaan kirjoittanut tutkimusajanjaksona eniten edellä pohjustamastani yhteisvaluutta eurosta. Uutisten määrä ei tässä uutisaiheluokassa ole kokonaisuutensa kovin suuri. Yksittäisiä uutisia Helsingin Sanomat on kirjoittanut esimerkiksi europarlamentaarikkojen palkkauudistuksesta, keskuspankin valtasuhteista ja talouspolitiikan koordinoinnista. Le Figarossa tällaisia aiheita ovat esimerkiksi budjetti, verovapaakauppa ja verotus.

Verotusta käsiteltiin erityisen laajasti Helsingin huippukokouksessa (ks. esimerkki 71). Helsingin kokouksessa verotus oli ylipäätään listattu muun muassa ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä laajentumisen oheen yhdeksi kokouksen tärkeimmistä kysymyksistä (ks. Euroopan yhdentymisen kronologia 2003: 80–81).

(71) Suomi luopuu suuresta veropaketista. (HS 10.12.1999)

Verotuksen nouseminen näkyvään rooliin Helsingin Sanomissa ei sinällään ole suuri yllätys. Kuten edellä mainitsin, yksi Suomen puheenjohtajuuskauden keskeisimmistä tavoitteista oli juuri verotuksen nk. harmonisointi. Suomi siis halusi, että EU-maat soveltisivat verotusjärjestelmänsä mahdollisimman yhdenmukaisiksi. Näin ei kuitenkaan

käynyt, vaan kuten Helsingin Sanomien esimerkistä 71 käy ilmi, Suomi joutui tyyty-mään vain suurimpien ongelmakohtien ratkaisemiseen. Esimerkeistä 72–73 voi puoles-taan havaita, että samaa aihetta pidettiin vielä pinnalla puoli vuotta myöhemmin Portu-galissa, Santa Maria de Feiran huippukokouksessa.

- (72) Veroista tuli EU:n kiistakapula. Boikottiin tympeytynyt Itävalta jarrutti uudistusta näyttääkseen kyntensä. (HS 20.6.2000)
- (73) Veroratkaisu vie vuosikautia. (HS 20.6.2000)

Molemmista esimerkeistä 72–73 on havaittavissa jo aiemmin esille nostamani suurten ja pienten EU-maiden välinen ero. Sekä Suomi että Itävalta kuuluvat EU:ssa asukasmää-rältään selvästi pieniin jäsenmaihiin. Mutta toisin kuin Suomi, joka siis puheenjohta-juuskaudellaan ajoi laajan ja yhtenäisen verotuksen toteutumista *joutui jälleen kerran taipumaan suurten jäsenmaiden tahtoon* tuomalla kokoukseen laihan kompromissin. Sen sijaan Itävalta asettiinkin Portugalin huippukokouksessa veropakettin suureksi vas-tustajaksi. Itävalta uhkasi Portugalissa hidastaa koko EU:n päätöksentekoa, mikäli sen mielipiteitä ei kuunneltaisi ja boikoteista johtuvia maiden välisiä suhteiden jäädyttämi-siä purettaisi. Esimerkissä 72 boikotilla viitataan Itävallassa helmikuussa 2000 käytyihin maan sisäisiin vaaleihin, joissa hallitukseen valittiin äärioikeistolaisia ministereitä. Sen johdosta muutamat EU-maat jäädyttivät kahdenväliset suhteensa Itävaltaan.

Näistä esimerkistä voisi vetää sen johtopäätöksen, että toinen pieni uskaltaa vastustaa suurta kovinkin ottein, kun toinen taas taipuu helpommin. Huomionarvoista kuitenkin on, että yhdessäkään verotusta koskevassa Helsingin Sanomien uutisessa (ks. esimerkit 71–73) ei oteta suoraan kantaa tämänkaltaisten jännitteiden olemassaoloon tai anneta ymmärtää että niitä edes olisi. Päinvastoin, uutiset ovat hyvin neutraaleja ja tietyllä ta-valla toteavia yhteenvetoja käsitellyistä asioista. Mahdolliset jännitteet onkin luettava niin kutsutusti rivien välistä. Le Figaro on sen sijaan nostanut euron esille omassa talo-us- ja rahapolitiikkaan liittyvässä uutisoinnissaan muutaman oman uutisen verran. Tämä käy ilmi esimerkistä 74.

- (74) La faiblesse de l'euro mobilise les Quize. [Heikko euro sai huippukokouksen liikkeelle.] (LF 4.6.1999)

Vaikka eurosetelit ja -kolikot otettiin konkreettisesti käyttöön vasta vuonna 2002, tuli eurosta yhteisvaluutta kolmessa vaiheessa. 1999 kuului yhdessä vuoden 2002 kanssa viimeiseen ja kolmanteen vaiheeseen, jolloin Euroopan rahapoliittisen instituutin tehtävät siirtyivät Euroopan keskuspankille ja se ryhtyi vastaamaan kokonaisuudessaan EU:n rahapolitiikasta. (Euroopan unionin portaali 2008.) Tähän perustuu myös Le Figaron Kölnin huippukokouksesta julkaisema uutinen (ks. esimerkki 74). Vuonna 1999 euron kurssi suhteessa dollariin oli erittäin heikko ja Euroopan unionin jäsenmaiden johtajat puuttuivat tähän.

4.2.6.3 Ulkosuhteita käsittelevät uutisaiheet

Euroopan unionin ulkosuhteet -uutisaiheluokkaan kuuluvia uutisia löytyy Helsingin Sanomista ja Le Figarosta yhteensä 22. Helsingin Sanomat on tutkimusajankohtana kirjoittanut aiheesta 13 uutista, Le Figaro puolestaan 9. Olen jakanut ja nimennyt uutiset taulukon 11 mukaisesti.

Taulukko 11. Uutisaiheluokan EU:n ulkosuhteet alaluokat.

EU:n ulkosuhteet	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. EU, USA ja Venäjä ("Kolme suurta")	1	0
2. EU ja Venäjä	4	3
3. EU ja USA	3	1
4. EU ja Israel/Lähi-itä	1	3
5. Pohjoinen ulottuvuus	4	0
6. Sveitsi	0	1
7. Puola ja USA	0	1
Yhteensä	13	9

Kuten taulukosta 11 voi havaita, yhteensä eniten uutisia on kirjoitettu EU:n ja Venäjän suhteesta. Helsingin Sanomissa uutisaihe on ylittänyt uutiskynnyksen neljä kertaa, Le Figarossa kolme. Helsingin Sanomat on kokenut tärkeäksi myös EU:n ja USA:n suhteet,

Le Figaro puolestaan EU:n ja Lähi-idän. Helsingin Sanomissa palstatilaa on tutkimusajankohtana saanut myös uutisaihe pohjoinen ulottuvuus.

Taustaksi EU:n ulkosuhteista on hyvä nostaa esille se, että Euroopan unionin rajojen sisäpuolella asuu lähes 500 miljoonaa ihmistä. Se tarkoittaa sitä, että EU on asukasluvultaan maailman kolmanneksi suurin alue Kiinan ja Intian jälkeen. Euroopan unioni on myös maailman suurin kaupankävijä. Sen osuus maailman tuonnista ja viennistä on viides, noin 20 prosenttia. EU:n tärkein kauppakumppani on Yhdysvallat, tärkeä rooli on myös Kiinalla ja Venäjällä. Jäsenmaiden, kansalaisten määrän ja talouden vuoksi EU onkin maailmanluokan vaikuttaja, jolla täytyy hyvät suhteet ympäröivään maailmaan. (EU maailmassa 2007: 3, 21.) Tähän taustaan liittyen on luonnollista, että juuri Venäjään (ks. esimerkit 75–78), Yhdysvaltoihin ja miksei Lähi-itäänkin liittyvät uutiset saavat tutkimusaineistoni sanomalehdissä huomiota.

- (75) Venäläislehdet eivät usko EU:n pakotteisiin. Vastalause Jeltsinille? (HS 12.12.1999)
- (76) Lipponen ja Solana lähettivät Putinille Tshetshenia-kirjeen. (HS 12.12.1999)
- (77) Päätökset Tshetshenia-pakotteista peruttiin. (HS 21.6.2000)
- (78) Menaces de sanctions contre Moscou. [Moskovaa uhattiin pakotteilla.] (LF 11.–12.12.1999)

Kuten sekä Helsingin Sanomien että Le Figaron esimerkeistä 75–78 käy ilmi, EU:n ja Venäjän suhteissa suurin huomio on kiinnittynyt tutkimusajanjaksona Tshetshenian tilanteeseen. Loppuvuodesta 1999 Euroopan unioni uhkasi rangaista Venäjää Tshetshenian sodan vuoksi ja tämä ylitti uutiskynnyksen tietenkin niin Venäjän naapurimaassa Suomessa kuin Ranskassa, mutta myös Venäjällä (ks. esimerkki 75). Helsingin huippukokouksesta annettiin julkisuuteen myös unionin virallinen julkilausuma, joka lähetettiin Venäjän presidentille Vladimir Putinille (ks. esimerkki 76). Esimerkistä 77 voi huomata, että sama aihe oli esillä vielä puoli vuotta myöhemmin Santa Maria de Feiran huippukokouksessa, mutta silloin jo sovittelevammassa sävyssä. Myös Le Figaron uutisessa (ks. esimerkki 78) sanalla *pakotteet* tarkoitetaan Tshetshenian ja Venäjän tilannet-

ta, vaikka Venäjän sijasta jutussa puhutaankin *Moskovasta*. Edellä mainittujen lisäksi Helsingin Sanomissa niin kutsuttu *pohjoinen ulottuvuus* (ks. esimerkit 79–81) on ylittänyt uutiskynnyksen muutaman kerran.

- (79) EU-johtajat pyysivät raporttia Suomen lemmikkiprojektista. Liikenne- ja energiainvestointeja tehostavaa pohjoista ulottuvuutta kehitellään huippukokouksella ensi vuonna. Suomi auttaa raportoinnissa. (HS 14.12.1997)
- (80) Pohjoiseen kolkkaan rakennetaan neljättä ulottuvuutta. Torjutaan uhkia EU:n ulkopuolella. Aloite ei vaadi lisää rahaa. Suomi raivannut paljon ennakkoluuloja. (HS 11.12.1998)
- (81) Suomi sai listalle ulottuvuutensa. Hyvään aikaan liikkeellä. (HS 13.12.1998)

Keskustelu pohjoisten alueiden erityisasemasta alkoi Euroopan unionissa jo vuonna 1994, kun Suomi ja Ruotsi valmistautuivat kansanäänestyksiin EU-jäsenyydestä (Heikinen 1999:15). Helsingin Sanomien esimerkkien 79–81 mukaan Suomi on ollut aloitteellinen aiheen esiintuomisessa Euroopan Unionin tietoisuuteen. Jo ennen liittymistään Euroopan unioniin Suomi halusi kiinnittää koko unionin huomion pohjoisten alueiden erityisasemaan. Virallisesti Suomen aloitteen Euroopan unionin alueellisen yhteistyön kehittämisestä esitti silloinen pääministeri Paavo Lipponen vuonna 1997 Rovaniemellä. Muutama vuosi myöhemmin Eurooppa-neuvosto hyväksyikin pohjoisen ulottuvuuden poliittiset suuntaviivat. (Ks. Valtioneuvosto 2008.) Helsingin Sanomat kutsuukin oivasti pohjoista ulottuvuutta *Suomen lemmikkiprojektiksi* (ks. esimerkki 79). Euroopan komission ja EU-jäsenmaiden lisäksi pohjoisen ulottuvuuden yhteistyössä ovat olleet alusta alkaen mukana Islanti, Norja, Venäjä sekä Kanada ja Yhdysvallat. Esimerkeissä 80–81 Helsingin Sanomat korostaa vielä Suomen aloitteellista asemaa.

Helsingin Sanomissa on siis tutkimusajankohtana kirjoitettu kohtuullisen aktiivisesti Suomelle tärkeästä pohjoisesta ulottuvuudesta. Pohtimisin arvoinen asia jälkikäteen on, miksi olen jakanut pohjoisen ulottuvuuden alaluokkaan EU:n ulkosuhteet, tietysti mielessähän se on myös EU:n sisäpolitiikkaa. Perustelen jakoani sillä, että kyseisen alaluok-

kan uutisissa (ulkosuhteet) käsitellään myös EU:n ulkopuolisia maita. Pohjoisessa ulottuvuudessa tämä aspekti toteutuu, koska yhteistyössä on mukana myös muita kuin unionin jäsenmaita. Ylipäättäänkin lopputuloksen kannalta tällä seikalla ei ole mielestäni järkeä suurta painoarvoa. Karkeassa uutisaiheluokittelussa pohjoinen ulottuvuus kuuluu kuitenkin uutisaiheeseen *Eri politiikan lajit*, eikä se näin ollen vääristä tutkimukseni tavoitetta. Le Figaro on puolestaan ollut Euroopan unionin ja Venäjän suhteiden lisäksi eniten kiinnostunut Lähi-idän tilanteesta. Tämä käy ilmi esimerkiksi 82.

(82) Proche-Orient: les Quinze en appellent à Washington.[Lähi-itä: EU-huippukokous vetosi Washingtoniin.] (LF 15.–16.12.2001)

Lähi-idän tilanne ja EU:n suhteet ulkovaltoihin nousivat juuri Laekenin huippukokouksessa keskeiseen rooliin. Kokouksessa tarkasteltiin muun muassa Yhdysvaltoihin syksyllä 2001 tehtyä terrori-iskua ja terrorismin torjuntaan liittyviä asioita. Lähi-idän tilanteesta annettiin myös julkilausuma. (Euroopan yhdentymisen kronologia 2003.) Siihen viittaa myös esimerkin 82 Le Figaron uutinen kyseisestä huippukokouksesta.

4.2.6.4 Jäsenmaita käsittelevät uutisaiheet

Vaikka tutkimusaineistoni koostuu suomalaisen ja ranskalaisen sanomalehden uutisista, molemmissa maissa huomioidaan luonnollisesti myös muiden jäsenmaiden asioita. Jäsenmaita koskevat uutiset ovat kuitenkin selvässä vähemmistössä aiemmin käsiteltyihin uutisaiheluokkiin verrattuna. Koko tutkimusmateriaalini 377 uutisesta kyseiseen uutisaiheluokkaan kuuluu yhteensä vain 21 uutista. Molemmissa sanomalehdissä juttuja on kirjoitettu tutkimusajankohtana suurin piirtein saman verran. Olen jakanut jäsenmaita käsittelevät Helsingin Sanomien 12 uutista ja Le Figaron 9 uutista taulukkoon 12.

Taulukko 12. Uutisaiheluokan Jäsenmaat alaluokat.

Jäsenmaiden uutisaiheet	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. Iso-Britannia	1	1
2. Saksa	2	3
3. Ruotsi	2	0
4. Ranska ja Britannia	1	0
5. Pohjoismaat	1	0
6. Ranska vs. Saksa	1	1
7. Espanja	2	1
8. Itävalta	2	1
9. Irlanti	0	1
10. Italia	0	1
Yhteensä	12	9

Taulukosta 12 käy ilmi, että Helsingin Sanomat on kirjoittanut tutkimusajankohtana ta-
saisesti niin Saksasta, Ruotsista, Espanjasta kuin Itävallastakin, jokaisesta aiheesta kaksi
uutista. Le Figarossa eniten kiinnostusta herätti niin ikään Saksa, josta se julkaisi tutki-
musajankohtana kolme uutista. Olen poiminut esimerkit 83–84 alleviivatakseni molem-
pien sanomalehtien tiettyä samankaltaisuutta. Helsingin Sanomat ja Le Figaro ovat ni-
mittäin julkaisseet Saksasta ja sen harjoittamasta EU-politiikasta yhteensä eniten uutisia
tässä uutisaiheluokassa.

- (83) Jatkuvuus on erilaista Schröderin EU-Saksassa. Liittovaltio taas esillä.
(HS 11.12.1998)
- (84) Sommet des Quinze à Vienne. Europe: l'Allemagne ne veut plus payer.
Gerhard Schröder demande une "repartition plus juste", la contribu-
tion de Bonn étant la première de l'Union.[Wienin huippukokous. Eu-
rooppa on sitä mieltä, ettei Saksa halua enää maksaa. Gerhard Schöder
peräänkuulutti oikeudenmukaisempaa jakoa, Saksan osuus on EU-
maksuista suurin.] (LF 11.12.1998)

Suomen ja Ranskan kiinnostus Saksan asioihin on luonnollista. Saksalla on EU:ssa
merkittävä rooli niin asukasmääränsä kuin taloutensakin puolesta. Kuten esimerkeistä
83–84 voi havaita, niin Helsingin Sanomissa kuin Le Figarossakin saksautisointi on
vahvasti sidottu silloiseen maan liittokansleriin Gerhard Schröderiin.

Yhteenvetona kaikista eri politiikan alalajeja käsittelevistä uutisaiheista voidaan mielestäni sanoa, että nekin noudattelevat pääsääntöisesti samanlaisia uutiskriteerejä ja lähdekäytäntöjä maasta riippumatta. Samat, ainakin suuret ja merkittävät uutisaiheet ylittävät uutiskynnyksen kohtuullisen helposti molemmissa tutkimusaineistoni sanomalehdissä. Galtungin ja Rugen (1965) uutiskriteereistä korostuu molemmissa sanomalehdissä ennen kaikkea läheisyys.

Näissä alalajeissa olen mennyt kuitenkin paikoitellen niin yksityiskohtaiseen jakoon, että erojakin uutisaiheissa on havaittavissa jonkin verran. Uutisiin on valikoitunut hyvin monia erilaisia uutisaiheita sanomalehdestä riippuen. Teoriaosuuteen peilaten voisikin sanoa, että näissä molempien tutkimusaineistoni sanomalehtien uutisaiheissa toteutuu ajatus journalismista nelijalkaisena otuksena. EU-huippukokousuutisointi on eri politiikan alalajien suhteen niin tiedonvälitystä, tarinoiden kerrontaa, julkisen keskustelun ylläpitämisestä kuin tietyllä tavalla myös julkisen toiminnan resurssina toimimistakin. (ks. Kunelius 2000: 18).

4.3 Henkilöitä käsittelevät uutisaiheet

Euroopan unionissa on monia, mitä ilmeisimmin niin merkittäviä henkilöitä, että he ovat tutkimusajankohtana nousseet niin Helsingin Sanomissa kuin Le Figarossakin omiksi uutisaiheikseen. Vaikka olen löytänyt molemmista sanomalehdistä yhteensä vain 15 tähän uutisaiheluokkaan kelpaavaa uutista, oli ne silti mielestäni mielekäästä jakaa omaksi luokakseen. Jaottelin kyseisen uutisaiheluokan 15 uutista taulukon 13 mukaisesti. Helsingin Sanomat kirjoitti henkilöistä yhteensä 6 uutista, Le Figaro puolestaan 9.

Taulukko 13. Uutisaiheluokan Henkilöt alaluokat.

Henkilöt	Uutisten määrä HS	Uutisten määrä LF
1. Nelson Mandela	2	0
2. Helmut Kohl vs. Gerhard Schröder	1	1
3. Javier Solana	1	2
4. George Bush	1	0
5. Valery Giscard d'Estaing	1	1
6. Francois Leotard	0	1
7. Jacques Chirac	0	2
8. Euroopan johtajat	0	2
Yhteensä	6	9

Perustelen tämän uutisaiheluokan tarpeellisuutta myös muun muassa luvussa 4.2.3, jossa käydään läpi *yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa käsitteleviä uutisaiheita*. *Henkilöt*-uutisaiheluokkaan kuuluviksi uutisiksi nousevat Helsingin Sanomissa esimerkiksi Nelson Mandela, Helmut Kohl, George Bush jne. sekä Le Figarossa Javier Solana, Valery Giscard d'Estaing ja Jacques Chirac. Esimerkeissä 85–86 Helsingin Sanomat on nostanut uutiseksi silloisen Etelä-Afrikan presidentin Nelson Mandelan, joka oli otsikoissa kaksi kertaa Cardiffin huippukokouksen aikaan.

(85) Kunniavieras Mandela. (HS 15.6.1998)

(86) Mandela jätti EU:lle varhaiset jäähyväiset. Kummastusta Cardifissa. (HS 17.6.1998)

Esimerkissä 85 kerrotaan, kuinka Mandela oli jättämässä tehtävänsä Etelä-Afrikan presidenttinä, mutta hän herätti Helsingin Sanomien mukaan hämmennystä kokousvieraiden keskuudessa. Hän olisi nimittäin ehtinyt vieraila presidentin ominaisuudessa jäähyväisiä jättämässä vielä Cardiffista puolen vuoden päässä hämmöttäneessä Wienin huippukokouksessa.

Le Figaro on pitäytynyt puolestaan lähinnä ranskalaisten henkilöiden esiin nostossa (ks. esimerkit 87–88), mutta esitellyt myös (ks. esimerkki 89) espanjalaisen Javier Solanan. Myös Helsingin Sanomat on nostanut Solanan esille kerran (ks. esimerkki 90). Solana

on merkittävä vaikuttaja Euroopan unionissa. Hän on EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittinen edustaja sekä Euroopan unionin neuvoston ja Länsi-Euroopan unionin pääsihteeri.

- (87) La presse espagnole sacre Chirac "Roi Soleil". [Espanjalainen lehdistö kruunasi Jacques Chiracin "Aurinkokunikaaksi."] (LF24.6.2002)
- (88) Giscard, le retour du "Pharaon". [Giscard, "faaraan paluu."](LF17.12.2001)
- (89) Solana en "pole position. [Javier Solana keskeisessä asemassa.] (LF 3.6.1999)
- (90) Parrakas sosialisti hurmaa sovittelutaidoillaan. (HS 5.6.1999)

Esimerkissä 87 Le Figaron mielestä Sevillan huippukokouksessa kaikkien katseet olisi pitänyt kohdistaa silloisen puheenjohtajamaan Espanjan pääministeriin José Maria Aznariin, mutta Chirac "varasti" show'n. Esimerkin 88 *Faaraan paluulla* Le Figaro viittaa puolestaan Ranskan entiseen presidenttiin Valery Giscard d'Estaingiin. Hänet valittiin juuri kyseisessä Laekenin huippukokouksessa 2001 puheenjohtajaksi Euroopan unionin tulevaisuutta pohtineen, niin kutsutun konventin johtoon. Le Figaro huomioi uutisessaan sanavalinnallaan, että Giscard d'Estaing sai valinnastaan runsaasti kritiikkiä. Myöhemmin ranskalaiset äänestivät nurin hänen johdolla laaditun perustuslainomaisen sopimuksen.

Kiinnostus Javier Solanaan (ks. esimerkit 89–90) liittyy nimenomaan Kölnin huippukokoukseen. Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka otti siellä suuren askeleen eteenpäin, kun sotilasliitto Naton entinen pääsihteeri nimettiin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeaksi edustajaksi.

Henkilöiden nostaminen uutisaiheeksi kertoo varmasti siitä, että sanomalehdet haluavat personoida ihmisiä päätösten takana. Molemmista tutkimusaineistoni sanomalehdistä löytyi tässäkin uutisaiheluokassa paljon samankaltaisuutta, paljon samoja henkilöitä. Kaikissa henkilöitä käsittelevissä uutisissa henkilöt ovat muuten ensisijaisesti valtaapi-tävää eliittiä.

5 PÄÄTÄNTÖ

Tässä tutkimuksessani olen analysoinut sitä, millaisia samankaltaisuuksia tai eroja suomalaisessa ja ranskalaisessa EU-huippukokousuutisoinnissa uutisaiheiden perusteella on. Tarkastelussa olivat suomalaisen Helsingin Sanomien ja ranskalaisen Le Figaron uutiset, joita kyseiset sanomalehdet kirjoittivat sivuillaan Eurooppa-neuvostosta eli puolivuositaisista huippukokouksista vuosien 1997–2002 välisenä aikana.

Aineistoni koostui yhteensä 377 uutisesta, joita analysoin aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin. Reilun viiden vuoden aikana EU-huippukokouksista kirjoitettiin Helsingin Sanomissa 214 uutista ja Le Figarossa 163. Kävin läpi uutisten kärjet, tässä tapauksessa otsikot, kärkeilauseet, alaotsikot ja tarpeen vaatiessa myös uutisten keskeiset sisällöt. Tämän perusteella muodostin uutisista kaikkiaan 10 uutisaiheluokkaa, nimesin ne kutakin sisältöä parhaiten kuvaavalla nimellä ja jaottelin uutiset muodostamiini uutisaiheluokkiin. Tarkemman analyysin saamiseksi etsin uutisista vielä eri painotuksia ja muodostin kuhunkin uutisaiheluokkaan painotuksia kuvaavat omat alaluokat. Tämän jälkeen nostin esille vielä kustakin uutisaiheluokasta molempien sanomalehtien uutisesimerkkejä. Tämän tarkoituksena oli löytää viitteitä siitä, millaista mahdollista yhtenäistä eurooppalaista linjaa kahden erikokoisen EU-jäsenmaan suurilla sanomalehdillä on.

Tutkimukseni perusteella voin todeta, että tutkimusaineistoni suomalaisen ja ranskalaisen sanomalehden huippukokousuutisointi on pääasiassa hyvin samankaltaista. Tästä kertoo mielestäni jo se, että tavalla tai toisella kaikki 377 uutista istuivat samoihin muodostamiini uutisaiheluokkiin ja alaluokkiin. Toki erityisesti alaluokkien kohdalla kävi niin, ettei toisesta sanomalehdestä löytynyt välttämättä niin monta erilaista painotusta kuin toisesta. Se kertoo jonkinasteisista painotuseroista. Suomessa ja Ranskassa uutisoidaan, luonnollisesti, asioista täysin omanlaisesta näkökulmasta ilman, että vastaavankaltaisia uutisia löytyy toisen maan sanomalehdestä. Tähän vaikuttavat tietenkin myös kullekin toimitukselle tyypilliset omat rutiinit. Unohtaa ei sovi myöskään päiväkohtaista muuta uutistarjontaa, joka niin ikään vaihtelee maittain ja sanomalehdittäin. Missään uutistoimituksessa ei varmastikaan etukäteen lyödä täysin lukkoon, kuinka paljon ja

mistä aiheista EU:n huippukokouksista kirjoitetaan. Uutisiksi nousevat asiat riippuvat siis aina myös siitä, mitä muita asioita minäkin päivänä missäkin maassa tapahtuu. Kukaan reagoi niihin luonnollisesti omalla valitsemallaan tavalla.

Samankaltaisuutta korostaa mielestäni lisäksi se, että määrällisesti suurin uutisaiheluokka molemmissa sanomalehdissä oli *Huippukokous*. Siihen kuului kaikkiaan 103 uutista eli lähes kolmannes koko aineistoni uutisista. Myös toiseksi suurin uutisaiheluokka oli molemmissa sanomalehdissä sama, *Euroopan unionin laajentuminen*. Siihen kuului yhteensä 72 uutista eli noin viidennes koko määrästä. Samansuuntaisesti määrän suhteen kirjoitettiin myös esimerkiksi EU:n tulevaisuudesta, Helsingin Sanomissa 17 ja Le Figarossa 15 uutista.

Samankaltaisuutta selittävät varmasti ensisijaisesti niin journalismin luonne kuin journalistisen työn luonne sekä lähdekäytäntöjen yhteneväisyys maasta riippumatta. Journalismin asema yhteiskunnassa rakentuu instituutioiden ja yleisön välille. Instituutioilta halutaan ja haastetaan tietoja, jotka tarjotaan tietona yleisölle. (Ks. Kunelius 2000.) Tämä seikka toteutuu mielestäni tutkimusaineistoni Helsingin Sanomien ja Le Figaron uutisissa EU:n huippukokouksista.

Uutisten tekeminen perustuu puolestaan ensisijaisesti toimittajien mediarutiineihin, joita ohjaavat uutiskriteerit ja uutiskynnykset. (Ks. Mörä 1996; Huovila 1990.) Nekin vaikuttavat tutkimusaineistoni sanomalehdissä EU:n huippukokousuutisoinnin osalta olevan varsin yhteneväiset. Galtungin ja Rugen (1965) uutiskriteereistä nousivat esille ennen kaikkea eliitti ja läheisyys.

Erojakin toki löytyy, mutta päällisin puolin ne eivät ole mielestäni kovin merkittäviä. Suurimmat erot ovat ehkä ensisijaisesti kvantitatiivisella puolella. Helsingin Sanomissa huippukokouksista uutisoitiin lukumäärällisesti enemmän kuin Le Figarossa. Viiden vuoden aikana Helsingin Sanomissa huippukokouksista kirjoitettiin yhteensä 214 uutista. Le Figarossa vastaava luku oli 163. Sisällöllisesti suurimmat erot löytyivät puolestaan siitä, miten aineistoni sanomalehdet uutisoivat niistä asioista, jotka liittyvät omaan maahan. Helsingin Sanomat oli selvästi kiinnostuneempi kirjoittamaan uutisia esimer-

kiksi oman maan asemasta ja tavoitteista huippukokouksissa, maan päättäjien huippukokouksissa esittämistä mielipiteistä ja siitä, mitä huippukokousten päätökset oman maan kannalta tarkoittavat. Le Figaroa tämänkaltaiset uutiset eivät selvästikään kiinnostaneet niin paljon. Syytä tämänkaltaiseen eroon voidaan mielestäni selittää muun muassa historialla. Ranska on ollut EU:ssa niin pitkään, että sen asema on tietyllä tavalla jo itsestäänselvyys, se on unionin valta-akseli. Ja jos kuuluu, työni otsikon mukaisesti EU:n valta-akseliin, ei varmaankaan tarvitse pohtia omaa rooliaan EU:ssa samoin kuin jos esimerkiksi Suomen tavoin on pieni ja uusi jäsenmaa, tietynlainen mallioppilas. Valta-akselin uutiskriteereitä ei siis täyty eikä uutiskynnystä ylitä asia, joka on jo omalla tavallaan vanha asia. Toinen selittävä tekijä tälle erolle on epäilemättä myös sanomalehden erilainen asema Suomessa ja Ranskassa. Myös sanomalehtikentät poikkeavat toisistaan selvästi näissä maissa.

Yksityiskohtaisessa ja syvemmässä tekstianalyysissä eroja varmasti löytyisi vielä huomattavasti enemmänkin. Se vaatisi kuitenkin paitsi pienemmän aineiston myös syvällisempää tuntemusta ranskalaisen lehdistön historiasta ja Le Figaron tavasta kirjoittaa. Mikään näistä ei kuitenkaan ollut tämän tutkimukseni tavoite.

Jälkeenpäin ajateltuna tekemäni ratkaisu uutiskärjen so. koko uutisaiheluokitukseni perustan osalta on pohtimisen ja kritisoinninkin arvoinen. Kun aineistona olivat haastavat 377 uutista, joista 163 vieraalla kielellä, on aiheellista pohtia olisiko sittenkin ollut viisaampaa rajata tarkastelu pelkästään ja tiukasti esimerkiksi otsikoihin tai vaikkapa ihan kokonaan toiselle suunnalle: pääkirjoituksiin. Toisaalta, silloin varmasti yhtä kattavaa pohdintaa samankaltaisuuksista ja eroista ei olisi syntynyt. Myös uutisaiheluokkien tarkempi jaottelu alaluokkiin tuntuu jälkikäteen hiusten halkomiselta. Toisaalta, kuten aikaisemmin mainitsin, hienoiset erot syntyivät vasta kun analysoin uutisten sisältöjä tarkemmin. Jos olisin muodostanut pelkät 10 uutisaiheluokkaa, olisin todennäköisesti verrannut enemmän kvantitatiivisia tekijöitä kuin kvalitatiivisia.

Lienee myös syytä korostaa, että päätelmä suuremmasta samankaltaisuudesta kuin erosta kahden eri maan sanomalehden välillä ei ole tämän tutkimuksen tulosten perusteella itsestäänselvyys. Subjektiiivinen näkemys siitä, miten uutiset uutisaiheluokkiin valitse-

mallani tavalla jaotellaan voi synnyttää vaikutelman samankaltaisuudesta. Todellinen vertailu vaatisi, kuten edellä mainitsin, selvästi tarkempaa uutisisältöjen analyysiä. Sitä, millaista yhteistä eurooppalaista henkeä, *demosta* kahden eri maan sanomalehtien uutisista mahdollisesti löytyy, oli myös vielä tälle tutkimukselle liian haastava tavoite. Siinä olisi jatkotutkimuksen paikka. Silloin aineistoa pitäisi karsia ehdottoman rankalla kädellä ja keskittyä vaikkapa yhden uutisiheluokan sisällä olevien uutisten tarkkaan sisällönanalyysin. Mielenkiintoista olisi myös tutkia, miten uusien EU-maiden sanomalehdistössä vastaavista asioista uutisoidaan.

LÄHTEET

- Antola, Esko (2002). Pienten jäsenmaiden ryhtiliike tarpeen EU:ssa. *Helsingin Sanomat* 6.11.2002, Vieraskynä.
- Bruun, Mikko, Ilkka Koskimies & Ilkka Tervonen (1986). *Uutisoppikirja*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Charon, Jean-Marie (1996). *La presse quotidienne*. Paris: Éditions La Découverte.
- Ekecrantz, Jan (1994). Journalismi viestintänä. Kolme ajankuvaa. *Tiedotustutkimus* 4, 4-21.
- Ehdotus sopimukseksi Euroopan perustuslaista* (2003.) Luxemburg: Euroopan yhteisöt.
- EU maailmassa. Euroopan unionin ulkopoliittikka* (2007). Muuttuva Eurooppa-sarja. Luxemburg: Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto.
- EU:n ja Turkin suhteista.* (1999) *Tietosivu* 3/99. Helsinki: Eurooppa-tiedotus.
- Euroopan parlamentti (2004). Lainattu 01/2004. <http://www.europarl.eu.int/europe2004/>.
- Euroopan unioni (2003). Lainattu 10/2003. http://europa.eu.int/comm/public_opinion
- Euroopan unionin laajentumispolitiikka. Mistä laajentumisessa on kyse?* (2007). Euroopan komissio.
- Euroopan unionin portaali (2008.) Lainattu 16.4.2008. http://europa.eu/pol/emu/overview_fi.htm
- Euroopan yhdentymisen kronologia.* (2003). Helsinki: Eurooppa-tiedotus.
- Eurooppa-valmistelukunta (2004). Lainattu 01/2004. <http://european-convention.eu.int>.
- Fairclough, Norman (1997). *Miten media puhuu*. Suom. Virpi Blom & Kaarina Hazard. Tampere: Vastapaino.
- Fowler, Roger (1991). *Language in the news. Discourse and Ideology in the Press*. London: Routledge.
- Gaillard, Philippe (1996). *Technique du journalisme*. Paris: Presses Universitaires de France.
- Galtung, Johan & Mari Holmboe Ruge (1965). The Structure of Foreign News. The presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 2: 1, 64–91.

- Heikkilä, Markku (1998). Poliitiikan ja journalismin konsensus. Teoksessa: *Journalismia! Journalismia?*, 67-82. Toim. Anu Kantola & Tuomo Mörä. Juva: WSOY.
- Heikkinen, Ari (1999). Euroopan unionin pohjoinen ulottuvuus. Teoksessa *Näkökulmia pohjoiseen ulottuvuuteen*, 15-22. Toim. Antti Kuusela, Jukka-Pekka Pietiäinen & Päivi Toivanen. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Hemánus, Pertti (1990). *Journalistiikan perusteet. Johdatus tiedotusoppiin 2*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Huovila, Tapani (1990). *Uutiskynnys ylittyy*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- "- (1998). *Toimittaja – vastuussa oleellisesta muutoksesta*. Jyväskylä: Yliopistopaino.
- Isnard, Jacques (1998). Tiedon laatu hyvän toimittajan tunnusmerkki. Teoksessa: *Oivaltava toimittaja. Toimitustyön uudet mallit ja vaatimukset*, 141-151. Toim. Esko Salminen. Keuruu: Otavan kirjapaino.
- Jyrkiäinen, Jyrki & Eero Savisaari (2001). Sanomalehdistön nykytila. Teoksessa: *Suomen mediamaisema*, 62-76. Toim. Kaarle Nordenstreng & Osmo Wiio. Vantaa: Tummavuoren Kirjapaino Oy.
- Kauppi, Kirsti (2003). Miten YUTP on kehittynyt ja miten se toimii. Teoksessa: *Suomen paikka maailmassa? EU:n ulko ja turvallisuuspolitiikka*, 29-47. Toim. Pirkko Hämäläinen, Outi Karema, Jukka-Pekka Pietiläinen & Päivi Toivanen. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Kemppinen, Reijo (2000). *Suomi Euroopan unionissa*. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Kiljunen, Kimmo (2004). *EU:n perustuslaki – suomalaisena konventissa*. Ulkoasiainministeriö/Eurooppa-tiedotus: J-paino Oy.
- Kivikuru, Ullamaija (1998). Tarvitaanko journalismin teoriaa? *Tiedotustutkimus* 4, 99-103.
- Kunelius, Risto (2000). Journalismi nelijalkaisena otuksena. Tutkimuksen näkökulmia, ongelmia ja haasteita. *Tiedotustutkimus* 3, 4-27.
- Kuutti, Heikki & Jukka-Pekka Puro (1998). *Mediasanasto*. Jyväskylä: Ateena Kustannus Oy.
- Le Clerk, Antoine, vastaava päätoimittaja, sanomalehti La Voix du Nord. Lille, Ranska. Haastattelu, La Voix du Nord –sanomalehden tilat, Lille 01/2003.
- Löytömäki, Jukka (1998). Kannanotot uutisissa vähentyneet. *Suomen lehdistö*, 11. 10-12.

- Metodix (2003). Lainattu 10/2003.
http://www.metodix.com/metodi/pirkko/grounded_theory.htm
- Miles, Matthew B. & A. Michael Huberman (1984). *Qualitative data analysis. a sourcebook of new methods*. Berverly Hills: Sage.
- Mörttinen, Matti (2002). Minä halusin jämähtää EU-asioihin. Teoksessa: *Onko tämä skuuppi?*, 93-96. Toim. Unto Hämäläinen. Uusikaupunki: Poliitiikan toimittajat ry.
- ''- (1996). Journalistit rutiinien verkossa.. Teoksessa: *Sopulisilppuri, mediakritiikin näkökulmia*, 105-116. Toim. Heikki Luostarinen, Ullamaija Kivikuru & Merja Ukkola. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Mörä, Tuomo (1999). *EU-journalismin anatomia. Mediasisältöjä muokanneet tekijät ennen kansanäänestystä 1994*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Okkonen, Antero (1986). *Toimittajan työ I*. Hämeenlinna: Karisto.
- Pietilä, Veikko (1995). *Kertomuksia uutisista, uutisia kertomuksista*. Tiedotusopin laitoksen julkaisuja A 86. Tampereen yliopisto.
- Piipponen, Risto (2003). EU:n ulkosuhteiden kokonaisuus. Teoksessa: *Suomen paikka maailmassa. EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikka*, 18-28. Toim. Pirkko Hämäläinen, Outi Karema, Jukka-Pekka Pietiläinen & Päivi Toivanen. Helsinki: Edita Prima Oy. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Prakke, Henk, Franz Dröge, Winfried B. Lerg & Michael Schmolke (1968). *Kommunikation der Gesellschaft. Einführung in die funktionale Publizistik*. Münster.
- Puhakka, Sirpa & Seija Ridell (1996). Poliittikka ja poliittikka uutisessa. Hallitus, oppositio ja Helsingin Sanomat. Teoksessa: *Sopulisilppuri, mediakritiikin näkökulmia*, 177-197. Toim. Heikki Luostarinen, Ullamaija Kivikuru & Merja Ukkola. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Rannikko, Pertti (2000). Suomen maaseutu EU-jäsenyyden aikana. Teoksessa: *Suomi 5 vuotta Euroopan unionissa*, 41-53. Toim: Outi Karemaa, Antti Kuusela, Jukka-Pekka Pietiläinen & Päivi Toivanen. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Rautala, Helena & Kimmo Tuomaala (1999). Euroopan unionin sisällä on monta Euroopan yhteisöä. *Kielikello* 1, 30–31.
- Rehn, Olli (2003). Euroopan turvallisuuden vaihtoehdot. Teoksessa: *Suomen paikka maailmassa? EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikka*, 127-143. Toim. Pirkko Hämäläinen, Outi Karema, Jukka-Pekka Pietiläinen & Päivi Toivanen. Helsinki: Edita Prima Oy. Helsinki: Edita Prima Oy.

- ”- (2003). Fennomaanien perillisenä Euroopan muodonmuutoksessa. Teoksessa: *Minun eurooppani. Neljä visiota Euroopan unionin tulevaisuudesta*, 35-79. Toim: Heidi Hautala, Olli Rehn, Allan Rosas & Alexander Stubb (2003). Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Rentola, Ilkka (1983). *Normaalijournalismin säännöt. Yhdysvaltalaisen journalismin oppikirjallisuuden esittämän ideaalityypin tarkastelua*. Tiedotusopin laitoksen julkaisuja, sarja A 76. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Reunanen, Esa (1991). *Merkitysympäristö ja uutisgenren säännöt*. Tampereen yliopiston julkaisuja Sarja A 76/1991. Tampere.
- Salminen, Esko (1998). *Oivaltava toimittaja. Toimitustyön uudet mallit ja vaatimukset*. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Ajatus.
- Sauri, Tuomo (2002). Sanomalehdet-newspapers. Teoksessa: *Joukkoviestimet 2002*, 261-288. Tilastokeskus. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Sierla, Antti (2003). EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikka ja Nato. Teoksessa: *Suomen paikka maailmassa? EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikka*, 48-65. Toim. Pirkko Hämäläinen, Outi Karema, Jukka-Pekka Pietiläinen & Päivi Toivanen. Helsinki: Edita Prima Oy. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Sillanpää, Sami (2003). Pyhä maa, paha uutiskierre. *Tiedotustutkimus*, 1. 100-109.
- Tiilikainen, Teppo (2002). Itsekkyiden linnake. *Suomen Kuvalehti* 49, 16–25.
- Tuchman, Gaye (1978). *Making news. A study in the Construction of Reality*. New York: Macmillan Publishing Company.
- Tuohinen, Petteri (2002). Euroopan portilla. *Helsingin Sanomat* 24.6.2002, C1
- Tuomi, Jouni & Anneli Sarajärvi (2002). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Jyväskylä: Jouni Tuomi, Anneli Sarajärvi ja Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Valtioneuvosto (2008.) Lainattu 8.4.2008.
<http://www.valtioneuvosto.fi/eu/teemoja/pohjoinen-ulottuvuus/fi.jsp>

Liite 1: Helsingin Sanomien otsikot ja alaotsikot EU:n huippukokouksista

LUXEMBURG 12/1997

12.12.1997

1. TURKIN OSUUS LAAJENTUMISESSA EU-KOKOUKSEN AVOIN ONGELMA
Lauantaiksi kaavailtu illallinen Turkin ja EU:n kesken peruttiin

2. LIETTUA LUPAA JATKAA UUDISTUSLINJAA
Tavoitteena on pääsy EU-jäsenyyden hakijoiden kärkiryhmän tuntumaan
Yksityistäminen päässyt vauhtiin

13.12.1997

3. EU LÖYSI RATKAISUN KAHTEN AVAINKIISTAAN

4. KUUSI MAATA ALOITTAÄ KEVÄÄLLÄ NEUVOTTELUT EU:N JÄSENYDESTÄ

Viisi muuta hakijaa ryhtyy käymään samaan aikaan ”valmistavia” neuvotteluja
Turkista ei puhuttu mitään

5. EU SOPI TALOUSPOLITIIKAN KOORDINOINNISTA
Kreikkaa ei huolita mukaan

6. VILNASSA ODOTETTIIN LUXEMBURGIN PÄÄTÖSTÄ TYYNESTI
”Eurooppa on kohtalomme”

7. KUKA ON HERRA KARTANOSSA?

8. SUOMI EI JOUTUNUT KIISTOJEN KESKUKSEEN

14.12.1997

9. EU-KOKOUS EI PÄÄTTÄNYT ITÄLAAJENNUKSEN KULUISTA

10. EU:n HUIPPUKOKOUS EI SOPINUT LAAJENTUMISEN RAHOITTAMISESTA
Turkki kutsuttiin erityiseen Eurooppa-konferenssiin., EU-jäsenyys edellyttää suuria si-
säisiä muutoksia
Rahoituspäätökset jäivät tekemättä

11. SLOVAKIAN EU-JÄSENYYS SORTUI IHMISOIKEUSSYYTÖKSIIN
Taloudellinen tilanne kelpuuttaisi hakijaksi, mutta demokratian tilassa parantamisen va-
raa
Viron edustajat olivat erittäin tyytyväisiä pääsystä mukaan kärkiryhmässä jäsenyysneu-
votteluihin
Latvia toiveikas

Viro voitti sinnikkyydellään
Slovenia kävi kovan kampanjan

12. EU-JOHTAJAT PYYSIVÄT RAPORTTIA SUOMEN LEMMIKKIPROJEKTISTA

Liikenne- ja energiainvestointeja tehostavaa pohjoista ulottuvuutta kehitellään huippukokouksella ensi vuonna
Suomi auttaa raportinteossa

13. LIPPONEN YLISTI SUOMEN NÄKEMYSTEN HUOMIOIMISTA ”Historiallinen huippukokous”

CARDIFF 06/1998

15.6.1998

1. EU-JOHTAJAT POHTIVAT UUTTA VALLANJAKOJA

2. EU VALMISTAUTUU CARDIFFISSA SEURAAVAAN VALLANJAKOONSAA
Saksan syysvaalit estävät vielä päätökset, huippukokoukselta odotetaan kuitenkin linjavetoja
Saksa pienentäisi maksuosuuksiaan

3. BLAIRIN JOUKKUE NOSTI BRITANNIAN EU-LIIGAAN

EU kääntää kurssiaan hitaasti
Blair: Britannia ei epäonnistunut
Kohlin ja Chiracin aloite ei Blairia häiritse

4. KUNNIAVIERAS MANDELA

5. UUSI HVK PAKOTTAISI SUOMEN LINJAVALINTOIHIN

16.6.1998

6. EU YRITTÄÄ SAADA PÄÄTÖKSET LÄHEMÄS KANSALAISIA

Lipponen: Kukaan ei halua keskitettyä unionia

7. EU:n JOHTAJAT AIKOVAT MUUTTAA UNIONIN RAKENTEITA

Valtionpäämiehet kokoontuvat syksyllä pohtimaan toimielinten suhteita

8. SUOMI ESITTI KOLMEN SUUREN KOKOUSTA

Ahtisaari haluaa EU:n, Yhdysvaltojen ja Venäjän johdon Helsinkiin joulukuussa 1999

9. ”HYVÄ ROUVA, TÄSTÄ ETTE PÄÄSE, JOLLETTE OLE VALTION PÄÄMIES”

17.6.1998

10. EU:n JOHTAJAT KINASIVAT TAAS RAHASTA

11. EU:N HUIPUT RIITELIVÄT TAAS MAATALOUS- JA RAHOITUSREMON-
TISTA.

Valtionjohtajat vahvistivat unionille kasan tulevien päätösten aikatauluja Cardiffissa. Pohjoinen ulottuvuus sai maininnan

12. UNIONI YHÄ JYRKKÄ TURKILLE

13. MANDELA JÄTTI EU:lle VARHAISET JÄÄHYVÄISET
Kummastusta Cardiffissa

14. LIPPONEN TYYTYVÄINEN MAATALOUSMUOTOILUUN

15. POLIITTISIA IRTOPISTEITÄ KERÄÄMÄSSÄ

WIEN 12/1998**11.12.1998**

1. RAHARIIDAT VARJOSTAVAT EU:n HUIPPUKOKOUSTA WIENISSÄ

2. WIENIN HUIPPUKOKOUS LYKKÄÄMÄSSÄ SUURIA UUDISTUKSIA
EU:n suuret uudistukset tuskin etenevät perjantaina ja lauantaina Wienissä pidettävässä huippukokouksessa, joka päättää Itävallan puheenjohtajuuden. Uudistuspaketti voi pahimmassa tapauksessa lykkääntyä jopa ensi syksyyn Suomen puheenjohtajuuskaudelle. Wienissä on tarkoitus vahvistaa Suomen kohta 3-vuotisen jäsenyyskauden ehkä tärkein yksittäinen EU-saavutus, ns. EU:n pohjoinen ulottuvuus. (ingressi)
Puolustus pöydälle
Latvia päätös siirtynee kevääseen

3. JATKUVUUS ON ERILAISTA SCHRÖDERIN EU-SAKSASSA
Liittovaltio taas esillä

4. POHJOISEEN KOLKKAAN RAKENNETAAN NELJÄTTÄ ULOTTUVUTTA
Torjutaan uhkia EU:n ulkopuolella
Aloite ei vaadi lisää rahaa
Suomi raivannut paljon ennakkoluuloja

5. SUOMI PAIMENTAA VENÄJÄ-ALOITTEITAAN

12.12.1998

6. HUIPPUKOKOUS TASOITTELI EU:N RAHAKIISTOJA

Jacques Santer: Riitelyn jatkuminen uhkaisi euron vakautta

7. EU KIIREHTI TYÖTTÖMYYSLÄÄKKEITÄ

Wienin huippukokous ei silti asettanut selkeitä tavoitteita työttömyyden vähentämiseksi

Luvut ja tilastot tarkemmiksi

Ranskan ja Saksan aloite

Konservatiivit epäilevämpiä

EMU-maille edustus G7-ryhmään

8. HOFBURGISSA ON TOTUTTU HITauteen

9. EUROEDUSTAJIEN PALKKAUUDISTUS SIVUUTETTIIN

10. TAX-FREE-RATKAISU VENYI YÖHÖN

”Agenda-kannat lähentyneet”

13.12.1998

11. VEROTON KAUPPA SAATTAA VIELÄ JATKUA EU:ssa

12. EU-MAAT SOUTAVAT JA HUOPAAVAT TAX-FREE-KAUPAN LOPETTAMISESSA

Wienin huippukokous sysäsi tuonemmaksi suuria ratkaisuja

Niinistö lupaa vastustaa loppuun saakka

13. SUOMI SAI LISTALLE ULOTTUVUUTENSA

Hyvään aikaan liikkeellä

14. SCHRÖDERILLÄ EI OLLUT AIKAA DEBYTOIDA

15. FINNAIR JA LAIVAYHTIÖT SAIVAT UUTTA TOIVOA

16. LYKKÄYKSIÄ JA POPULISMIA

KÖLN 06/1999

3.6.1999

1. AHTISAAREN MATKATERVEISET SAAVAT TÄRKEÄN ROOLIN EU-KOKOUKSESSA

Kölnin huippukokous valinnee Naton nykyisen pääsihteerin EU:n ulkopoliitiikan johtajaksi

Paljon nimityksiä

2. PUOLUSTUSTAVOITTEET NOSTETAAN PÖYDÄLLE

Liittoutuneet ja liittoutumattomat EU-maat ovat eri mieltä yksityiskohdista

Jotkut tavoittelevat EU-armeijaa

3. LIPPONEN: ”SUOMI VALMIS TUKEMAAN SOLANEN VALINTAA
Suomi ei elämöi komissaaristaan

4. SAKSA LUOVUTTA VETO VASTUUN SUOMELLE
Kosovo leimaa Suomen kautta

5. RUOTSISSA SISÄPOLIITTINEN KIISTA KÖLNIN PUOLUSTUSLINJAUKSIS-
TA
Miinanraivausta vai kovempaa kykyä

6. EU ANTOI TOIVOA SLOVAKIALLE

4.6.1999

7. KOSO VON NEUVOTTELUISSA LÄPIMURTO. MILOSEVIC TAIPUI LÄNNEN
EHTOIHIN

Nato jatkaa pommituksia, kunnes serbijoukkojen vetäytyminen on varmaa.
Ahtisaari EU-johtajille Kölnissä: Edessä on vielä paljon kovaa työtä

8. AHTISAARI SAI SANKARIN VASTAANOTON KÖLNIN HUIPPUKOKOUK-
SESSA SAKSASSA

9. ”KEHUTTIIN NIIN, ETTÄ SUOMALAISTA HÄVETTI”

”Töitä on paljon edessä”
Halonen sai lapun pöytään
Lipposella paljon yleisöä

10. EU OTTI ENSIMMÄISET ASKELEET KOHTI YHTEISTÄ PUOLUSTUSPOLI-
TIKKAA

Huippukokous päätti EU:n kriisinhallintayhteistyöstä ja läheisestä suhteesta Natoon.
EU tarvitsee uskottavia sotilasvoimia
EU:lle omaa sotilashenkilöstöä

11. SUOMALAISET KOROSTIVAT: ”EU EI LUONUT SOTILASLIITTOA”

Ranska mukaan selvitystyöhön

5.6.1999

12. PRESIDENTTI AHTISAARI KERTO I JUGOSLAVIA NEUVOTTELUJEN VAI-
HEISTA: RAUHANOHJELMA LUONNOSTELTIIN LENTOKONEESSA

13. SOLANA JOHTAMAAN EU:n ULKOSUHTEITA

14. AHTISAARI OLI VALMIS MENEMÄÄN BELGRADIIN VAIKKA YKSIN.

Rauhansuunnitelman luonnos syntyi lennolla Hollannista kolme viikkoa sitten
Poikkeuksellista tunnustusta
Painetta neuvotteluissa

15. KOSOVIDEN JÄLLEENRAKENNUS PIKAISESTI KÄYNTIIN

16. SUOMI PERII SAKSALTA ISON TUKUN TEHTÄVIÄ

Laajentumisen haasteet

17. JAVIER SOLANA HYVÄKSYI EU:n ULKOSUHTEIDEN JOHTAJAN VIRAN

Naton pääsihteeri aloittaa uusien tehtäviensä hoidon vuodenvaihteessa

18. PARRAKAS SOSIALISTI HURMAA SOVITTELUVAIKOILLAAN

19. PRODI HALUAA LISÄÄ NAISIA KOMISSIOON

20. EURON JÄLKEEN EUROCORPS

HELSINKI 12/1999

10.12.1999

1. EU:n HUIPPUKOKOUS ALKOI KIISTOJEN VARJOSTAMANA

Tshetshenia ja lihavoikotti kuumat aiheet, verouudistus pilkotaan osiin

2. TSHETSHENIA JA VEROTUS NOUSEMASSA EU-KOKOUKSEN KUUMIKSI AIHEIKSI

Unioni sopi Helsingissä laajentumisesta ja turvallisuuspolitiikasta

Kokouksesta voi tulla riitainen

Turkin asema selviää viime metreillä

3. SUOMI LUOPUU SUURESTA VEROPAKETISTA

4. HUIPPUKOKOUKSEEN 15 UNIONIMAAN PÄÄTTÄJÄT

5. EU:n DEMARIJOHTAJAT POHJUSTIVAT HUIPPUKOKOUSTA HELSINGIN TYÖVÄENTALOLLA

Turkki-ongelmasta puserrettiin päätöstä

Talo täynnä demarien napamiehiä

6. SANKKA LUMIPYRY VASTAANOTTI EUROOPAN JOHTAJAT

Tuisku sulki lentokentän viisi kertaa, autoletkat puurouttivat Helsingin liikennettä

Liikenne takkuu myös perjantaina

7. 12 MAATA JONOTTAAN UNIONIN JÄSENYYTTÄ

Turkki odottaa saavansa hakijamaan aseman

Latvia, Liettua, Malta, Slovakia, Bulgaria ja Romania pääsevät neuvotteluihin

Romania ja Bulgaria heikoimmat

Pienet joutunevat jonottamaan isoja

8. LATVIA HALUAA JÄSENEKSI VIIDESSÄ VUODESSA

EU:lle ensimmäiset eurovenäläiset
Korruptiota vastaan tulisi taistella
Kaakkois-Latvia on hakijablokin köyhin

9. EU RAUHOITTAU KOLME VUOTTA SISÄISIIN UUDISTUKSIINSA
Vähemmän komissaareja
Lisää äänivaltaa nykyisille suurmaille

10. EU TERÄSTÄÄ HELSINGIN KOKOUKSESSA KYKYÄÄN TORJUA KRIISE-
JÄ
Euroopan unionin yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka ei ole juurikaan ”politiikkaa”
eikä edes ”yhteistä”
Sotilaalliset laskelmat esteenä
Nyt alkanut kiihdytysvaihe

11. EUROOPAN ITSETUNTO KÄRSI KOLHUJA BALKANILLA
Euroopan diplomatia epäonnistui
Kitkaa maajoukoista ja iskukohteista

12. PATTEN JA SOLANA KISAAVAT ULKOPOLITIIKAN JOHTOPAIKASTA

11.12.1999

13. EU ANTOI VENÄJÄLLE VAROITUKSEN
Solana lensi taivuttelemaan Turkia huippukokouksen tarjoamiin ehtoihin

14. EU-JOHTAJAT PÄÄTTIVÄT UHATA VENÄJÄÄ PAINOSTUSTOIMILLA
TSHETSHENIAN VUOKSI
Venäjä-strategia, Tacis-rahoja siirretään Kaukasian sodan uhreille
Venäjän vuoro toimia
Julkinen mielipide painoi
Halonen toivoi, ettei Venäjä eristäisi itseään
Patten: Suhteet eivät jatku entisellään
Venäjä ei taivu

15. PUOLUSTUSRAPORTTI MENI LÄPI SELLAISENAAN
EU:n ja Naton suhteet määritellään myöhemmin
Valtuus jäi auki

16. EU HYVÄKSYI TURKIN EHDOKKAAKSI
Solana lensi Helsingistä Ankarahan taivuttelemaan Turkia ehdokkuuden taakse
”Parempi selittää itse”
Riidat kansainväliseen oikeuteen

17. TURKIN ODOTUS JATKUU VIELÄ
Sotilaat ja ihmisoikeudet
Islamia vieroksutaan

18. TURKKI SUHTAUTUI TARJOUKSEEN VARAUKSELLA

Ulkoministeri vaitonainen

19. KURDIT RIEMUITSIVAT TURKIN PÄÄSYSTÄ EHDOKKAAKSI

Yhden miehen marssi

20. SUOMALAISET SUKKULOIVAT TURKKIA KOHTI EU-EHDOKKUUTTA

21. KUUSI MAATA LISÄÄ NEUVOTTELEMAAN JÄSENYYDESTÄ

Latvia, Liettua, Bulgaria, Romania, Slovakia ja Malta neuvottelupöytään

”Hakijamaat etenevät omaa tahtia”

EU valmis laajentumaan vuonna 2002

22. VEROUUDISTUS JÄI HAAVEEKSI SUOMEN JOHTOKAUDELLA

Britannia ei lopultakaan suostunut korkotulojen verottamiseen

Myös Luxemburg jarrumiehenä

Suomelle vähäinen merkitys

Huono ennusmerkki koordinaattorille

Verottajan pitkä ja raskas käsi

23. UNIONI ALOITTAO TAAS HALLINNON UUSIMISEN KOKOUSTEN SARJALLA

Neuvottelukierros alkaa helmikuussa, tuloksia odotellaan vuoden 2002 lopulla

Ylimalkainen lista

Kahden kastin komissaareja

Puheenjohtajalle oikeus erottaa

24. RANSKA JA BRITANNIA HAUTASIVAT LIHAKIISTAT HETKEKSI

Blair: Kauppasota mielipuolinen

25. TSHETSHENIA JA TURKKI VENYTTIVÄT MUUTEN SUJUVAA KOKOUSTA

Ruotsin pääministerin puheliaisuus aiheutti kävelyrituaaliin kiusallisen ruuhkan

Tilavuus sai kiitosta toimittajilta

Budjetti näytti pitävän

26. MAAILMOJA SYLEILEVÄ MILLENIUM-JULISTUS SYNTYI SOVUSSA

12.12.1999

27. HUIPPUKOKOUS SOPI EU:N SUURISTA UUDISTUKSISTA

Vain verouudistus jäi Helsingin kokoustavoitteista saavuttamatta

28. HUIPPUKOKOUKSEN SAAVUTUKSIIN TYYTYVÄINEN PÄÄMINISTERI PAAVO LIPPONEN: EU OTTI HELSINGISSÄ ASKELEEN KOHTI LAAJENTUMISTA

Turkin pääministerin tulo kruunasi

Kiistanalaisia kysymyksiä vähän

Jospin tulistui lihakysymyksestä

29. KAKSI TAPAA JÄRJESTÄÄ SUURI KANSAINVÄLINEN KOKOUS

30. TURKKI AIKOO LIITTYÄ EU:hun RIPEÄMMIN KUIN ON ARVELTU

Pääministeri Ecevit esitteli Helsingissä listan jo tehdyistä parannuksista

Chirac liitti jo jäseneksi

Kiistojen sopiminen kompastuskivenä

”Kurdiongelma tuotu ulkopuolelta”

31. TURKIN LEHDISTÖ RIEMUTSI UNIONIN KUTSUSTA

Pohjois-Kypros vastustaa

32. EUROOPPALAISTA SALAMADIPLOMATIAA 585 KILOMETRIN TUNTI-VAUHDILLA

Valtuuskunta faksin perään

Chiracin koneesta rikkoontui ikkuna

33. BOMBERG: TURKIN EHDOKKUUDESTA HYÖTYVÄT SEKÄ EU ETTÄ TURKKILAISET

34. ÖCLANIN TELOITUS ESTÄISI JÄSENYYDEN

35. EUROOPPA LOUNASTI YHDESSÄ

Bulgaria juhli sampanjalla historiallisen päivän päätteeksi

36. SOTILASYHTEISTYÖSSÄ SUURI HARPPAUS

Unioni saa 50 000-60 000 miehen valmiusjoukot ja niille omat päätöksentekuelimet

Paljon vielä auki

Eurooppa vai koko maailma

37. USA PATISTAA EU:TA PARANTAMAAN ASEISTUSTA MUTTA VAROITTAA SOOLOILUSTA

”Rauhan ja työvoiman haaskausta”

Nyt tarvitaan kallista voimaa

38. VENÄLÄISLEHDET EIVÄT USKO EU:N PAKOTTEISIIN

Vastalause Jeltsinille?

39. LIPPONEN JA SOLANA LÄHETTIVÄT PUTINILLE TSHETSHENIA-KIRJEEN

SANTA MARIA DE FEIRA 06/2000

19.6.2000

1. EU-JOHTAJAT PUIVAT FEIRASSA LAVEALTI UNIONIN TULEVAISUUTTA

Vallanjaon järjestelyistä ensimmäinen yhteenotto

2. ITÄVALLASTA TAAS PÄÄNSÄRKYÄ

20.6.2000

3. BOIKOTOITU ITÄVALTA ESTI EU:n VERORATKAISUN
Huippukokous hyväksyi unionin 60 000 sotilaan kriisijoukot

4. VEROISTA TULI EU:n KIISTAKAPULA
Boikottiin tympeytynyt Itävalta jarrutti uudistusta näyttääkseen kyntensä

5. VERORATKAISU VIE VUOSIKAUSIA

6. NATO TULOSSA MUKAAN EU:n SOTILASOPERAATIOIHIN
Yhteistyön rakenteet hyväksyttiin, joukot luvattava syksyllä

7. EU-MAIDEN JOHTAJAT SOPIVAT ”JOUSTAVASTA” YHDENTYMISESTÄ

21.6.2000

8. PORTUGALI LAATI ITÄVALLASTA RAPORTIN

9. ITÄVALLASTA HUIPPUKOKOUKSEN VOITTAJA
Portugali arvioi mustan lampaan käyttäytymistä lähiaikoina

10. PÄÄTÖKSET TSHETSHENIA-PAKOTTEISTA PERUTTIIN

11. FARSSI NIMELTÄ ”EU-LÄHDEVEROJEN HARMONISOINTI”

NIZZA 12/2000

8.12.2000

1. TUNNLMA NIZZASSA KIRISTYI HETI
Kyynelkaasun katku avasi kokouksen
Eu-johtajien vaikeudet vielä edessä

2. LIPPONEN: NIZZASSA EI VIELÄ LUOVUTA OMISTA KOMISSAAREISTA

3. EU-JOHTAJAT MELLAKOIDEN JA KYYNELKAASUN LÄPI HUIPPUKOKO-
UKSEEN
Ranskan ja Saksan valtakiista nousemassa Nizzan pääaiheeksi
Uutta neuvottelukierrosta unionin muutoksista suunnitellaan jo

4. RANSKA JAKAISI KESKUSPANKIN VALTAA UUDELLEEN
Puheenjohtaja nosti asian esiin vasta kokouksen alla

5. POHJOISMAAT LÖYSIVÄT YHTEISEN LINJAN

Lipponen: Hyvin tiivistä yhteistyötä

6. SUOMI RASVAISI UNIONIN PÄÄTÖKSENTEKOA

Vanhentuneet säännökset jarruttavat kaupasta sopimista

7. RUOTSI KERTOO AULIISTI KÄNNYKKÄNUMEROTKIN

Seuraava puheenjohtaja mainostaa avoimuutta

8. MITÄHÄN SE SUOMI TAHTOO?

9.12.2000

9. NIZZAN EU-KOKOUS SIIRTYI RIPPIVAIHEESEEN

10. EU-JOHTAJAT NEUVOTTELIVAT UUDISTUKSISTA YÖMYÖHÄÄN

Ranska alkoi pehmittää muita yöllisissä ”ripitystunnoissa”

Ensimmäisille uusille jäsenille väläyteltiin mahdollisuutta osallistua EU-vaaleihin jo 2004

11. TEKOSYY: HISTORIA

12. VAHVAT PERSONAT ALOITTIVAT YHTEISET HUIPPUKOKOUSYÖT

15 maan isoilla johtajilla on paljon voitontahtoa ja erilaiset strategiat

13. SUOMI ALKOI HIOA KANTOJAAN

Halonon kehui tunnelmaa dynaamiseksi

14. LAAJENTUMINEN EDELLYTTÄÄ ENEMMISTÖPÄÄTÖKSIÄ

15. EUROOPPA-YHTIÖISTÄ PÄÄSTIIN VIHDOIN SOPUUN

Myös kriisinhallinnan perusoikeusasiakirjan asema eteni

10.12.2000

16. EU:n HUIPPUKOKOUS NIZZASSA AJAUTUI PAHAAN UMPIKUJAAN

Kädenvääntö voi jatkua maanantaihin

Suuret jäsenmaat antoivat periksi komissaari-kiistassa

17. EU EI LÖYTÄNYT SOPUA UUDISTUKSISTA

Ranska ehdotti jo jatkoaikaa maanantaihin saakka

Isot maat joustivat pienten hyväksi komissiokiistassa

18. SUOMELTA MENIVÄT TAVOITTEET UUSIKSI

19. PIENET MAAT SUUTTUIVAT RANSKALLE

Puheenjohtajan ehdotelmaa kuvattiin jopa nöyryyttäväksi

20. LIPPONEN OLI YHTEYDESSÄ EDUSKUNTAAN

21. ÄÄNIÄ JAETAAN KUIN EUROVIISUISSA

22. RANSKAN PUOLUSTUSMALLI KANGERTELEE

11.12.2000

23. NIZZAN EU-SOPIMUS JUMITTUI

Belgia ja Portugali uhkasivat ulosmarssilla protestiksi suurille maille
Puolustusyhteistyö jäänee pois sopimuksesta

24. PIENET MAAT JARRUTTIVAT NIZZAN SOPUA

Saksalaiset syyttivät Suomea liiasta puuttumisesta yksityiskohtiin

25. SAKSA YLLÄTTI MUUT VAATIMATTOMUUDELLAAN

26. KYLÄPOLITIKOINNILLA UUTEEN EUROOPPAAN

27. UUDISTUKSET EIVÄT LOPU NIZZAAN

28. SCHRÖDER VAATII KINKKUA, AZNAR NÄYKKII LEIPÄÄ

EU-johtajat puikkelehtivat öisin toistensa sviiteissä
Kokouksen pitkittyminen pani hotellit tiukille

29. EDUSKUNNALLA EI OLLUT SANOTTAVAA

12.12.2000

30. NIZZAN KOKOUS PETTYMYS PIENILLE MAILLE

31. PIENILLE EU-MAILLE TAPPIO NIZZASSA

Isot jäsenmaat laajensivat olennaisesti valtaansa
Lipponen: ”lopputuloksen kanssa on elettävä”

32. NIZZA HEIKENSI UNIONIN TOIMIVUUTTA

Vallankäyttö yhä monimutkaista laajentuvassa unionissa

33. ISKIKÖ SUOMALAIISIIN VÄSYMYS?

34. NIZZAN PÄÄTÖKSET

35. SUOMELLE VOITTO PALVELUKAUPASSA

Ranska pystyy yhä suojaamaan omaa elokuvatuotantoaan

36. TUOMIOJA: EU JAKAUTUNUT KAHTIA

Parlamenttipaikkojen lukumäärä ”hatusta temmattu”

37. ERI MAIDEN ÄÄNILLE EI OLE LOOGISTA KAAVAA
Neuvottelukyky ja historia vaikuttavat

38. KIUUKKUA, KIITOSTA JA LEIPÄÄ TISKIN ALTA
Yön tunnit nostivat tunteet pintaan

39. HAKIJAMAAT OLIVAT TYYTYVÄISIÄ TULOKSIIN

40. KEKUSTA VALITTI EU:N JAKOA, RKP KRITISOI RANSKAN ITSEKKYYT-
TÄ

GÖTEBORG 06/2001

15.6.2001

1. BUSH EI TAIPUNUT VÄHENTÄMÄÄN YHYDSVALTOJEN ILMASTOPÄÄS-
TÖJÄ

Romano Prodi lupasi Kioton sopimuksen nopeaa vahvistamista
Mellakat varjostivat huippukokousta

2. ILMASTOKIISTA VARJOSTI GÖTEBORGIN HUIPPUTAPAAMISTA
EU:n johtajia harmitti Bushin taipumattomuus päästösopimukseen
Neuvotteluja jatketaan

3. MELLAKAT ALKOIVAT POLIISIEN RATSIAN JÄLKEEN
Piiritetyssä koulussa myös suomalaisia aktivisteja

4. SUOMI VAATII EU:lta PÄÄTÖSTÄ ELINTARVIKEVIRASTOSTA
Ruotsi odottaa huippukokoukselta laajentumisen aikataulua

5. KANSANÄÄNESTYKSESTÄ VIIS

16.6.2001

6. MELLAKOIJAT TUHOSIVAT GÖTEBORGIN PÄÄKADUN

7. RUOTSI TOIVOI RUOKAVIRASTOA SUOMEEN
Portugali vastusti kiivaimmin viiden viraston pakettia

8. PUHEENJOHTAJAMAA RUOTSI HALUAA ELINTARVIKEVIRASTON SUO-
MEEN
EU-johtajat sitoutuivat itälaajentumiseen mellakoiden ympäröimänä
Portugali vastustaa virastopakettia

9. KYMMENIÄ LOUKKAANTUI MELLAKOISSA
Mielenosoittajien enemmistö järkyttyi riehumisesta
Halonen ja Lipponen muuttuivat turvallisempaan hotelliin

10. BUSHILLE SATELI KEHUJA GÖTEBORGISSA
”Bush oli hyvin pirteä”

11. LATVIA USKOO SITEKÄSTI PIKAISEEN EU-JÄSENYYTEEN

17.6.2001

12. EU AIKOO OTTAA UUSIA JÄSENIÄ 2004

13. GÖTEBORGIN VERISET MELLAKAT JÄRKYTTIVÄT KOKO RUOTSIN
Kaupunkilaisia kehoitettiin yhä pysymään sisällä
Haavoittunut mies kamppaili hengestään

14. GÖTEBORG MUISTETAAN TAISTELUKENTTÄNÄ

15. UNIONI RYHTYY ESTÄMÄÄN MELLAKOITA

16. HUIPPUKOKOUS TARKENSI LAAJENTUMISEN AIKATAULUA
Uusia jäsenmaita aiotaan ottaa 2004

17. SUOMALAISET POISTUIVAT PETTYNEENÄ ILMAN VIRASTOA

LAEKEN 12/2001

14.12.2001

1. EU:N HUIPPUKOKOUKSESSA SEKALAINEN ASIALISTA JA VALTAVAT
TURVATOIMET

Johtajat puivat terrorismia, tulevaisuutta ja EU-joukkoja
Suomi odottaa vihdoon päätöstä ruokavirastosta

2. BELGIAN POLIISI PIDÄTTI MIELENOSOITTAJIA HUIPPUKOKOUKSEN
EDELÄ JO RAJALLA

Laekenin kokokseen odotetaan kymmeniätuhansia protestoijia

15.12.2001

3. EU LUPASI LÄHETTÄÄ JOUKKOJA AFGANISTANIIN

Brittien johtamien joukkojen saatava vielä valtuus YK:lta
Helsinki edelleen vahvoilla elintarvikeviraston isännäksi

4. EU-MAAT LÄHETTÄVÄT JOUKKOJA AFGANISTANIIN YK:N LIPUN ALLA

Jäsenmaat lupsivat 3000-4000 rauhanturvaajaa

5. SUOMALAISET JÄNNITTIVÄT RUOKAVIRASTOA

Suomea pidettiin edelleen vahvimpana ehdokkaana

6. MAAHANMUUTTO- JA TURVAPAIKKAPOLITIIKKA HANKALIA KYSYMYKSIÄ

Suuret maat sanoivat tarvitsevansa lisää harkinta-aikaa

7. EU KEHOTTAA ISRAELIA SOPIMAAN ARAFATIN KANSSA

Israel jakoi rajuja iskuja

16.12.2001

8. ELINTARVIKEVIRASTOSTA EI VIELÄKÄÄN SOPUA

EU:n tulevaisuudesta päättämään valittiin vain iäkkäitä miehiä

9. EU-KOKOUS PÄÄTYI TAAS RIITAAN JA PIENET JÄIVÄT ILMAN TULIAISIA

Tulevaisuustyöryhmän johtajaksi Ranskan Giscard

Suuret, eteläiset EU-maat saivat vahvan edustuksen

10. ITSETIETOINEN VETERAANI PÄÄSI TAVOITTEESEENSA

11. EU:n KRIISIJOUKOT JULISTETTIIN TOIMINTAKYKYISIKSI

Kreikasta tuil visainen ongelma

12. SUOMEN JA ITALIAN RIITA KAATOI VIRASTOPAKETIN VIIME HETKILLÄ

13. KALLIITA PÄÄTÖKSIÄ

14. YLI 2000 OSOITTI MIELTÄÄN BRYSSSELISSÄ

15. EU VALMIS OTTAMAAN KYMMENEN UUTTA JÄSENMAATA 2004

SEVILLA 06/2002

21.6.2002

1. VUOROKAUDEN YLEISLAKKO PYSÄYTTI ESPANJAN

2. YLEISLAKKO HALVAANNUTTI ESPANJAA

EU-huippukokouksen alkua jouduttiin lykkäämään

3. UHKAKUVA ON MUUTTUNUT

EU korostaa terrorismin sijasta laitonta siirtolaisuutta

4. "ESPANJALLA MENI HYVIN"

24.6.2002

5. EU HÄTISTÄÄ KOTIIN AFGAANIPAKOLAISIA

Ihmisoikeusjärjestö Amnesty: Nopea palautus vastuutonta

6. EU-MAAT HALUAVAT NOPEUTTAA AFGAANIPAKOLAISTEN KOTIUTAMISTA

Suomi aikoo odottaa kunnes Afganistan rauhoittuu pysyvästi

Laittomat maahantulon estämisen kovimmat ehdotukset kaatuivat

7. EU-INSTITUUTIOT LAATIVAT KILPAA UUDISTUSSUUNNITELMIA

Huippukokous päätti vähentää ministerineuvostojen määrää

8. EUROOPAN PORTILLA

KÖÖPENHAMINA 12/2002

12.12.2002

1. EU-JOHTAJILLA EDESSÄ PITKÄ VIIKONLOPPU TANSKASSA

2. LIPPONEN: TURKKI EI OLE VALMIS EU-NEUVOTTELUIHIN

Pääministerit varautuvat istumaan Kööpenhaminassa pitkälle viikonloppuun

3. TURKILLA HUIKEA LOPPUKIRI KRITEERIEIN TÄYTTÄMISEKSI

4. KÖÖPENHAMINAN MIELENOSOITUKSIIN SATOJA SUOMALAISAKTIVISTEJA

Väkivallattomille tarjolla seminaareja ja keskusteluja

13.12.2002

5. TANSKA VAROITTI PUOLAA JÄSENYYPDEN LYKKÄÄMISESTÄ

EU:n huippukokous yrittää sopia laajentumisen ehdoista

Kööpenhaminassa tarjottaneen Turkille kahden askeleen mallia jäsenyysneuvotteluihin

6. EU: PUOLAN JÄSENYYS VOI VIIVÄSTYÄ VUOSIA

Puheenjohtajamaa Tanska ehdottaa ratkaisua kiistaan Turkin asemasta

7. ENSIMMÄISET AKTIVISTIT VERRYTTTELIVÄT RAUHASSA

Hampurilaisravintolat suojasivat ikkunansa kivityksien varalta

8. TURKKI HYÖKKÄÄ JA UHKAILEE

Pääministeri: Kohtelemme heitä samoin kuin he kohtelevat meitä

9. PUOLA HALUAA SANANVALTAA

14.12.2002

10. PUOLA HYVÄKSYI LOPULTA EUROOPAN UNIONIN EHDOT JÄSENYYDELLE

Historiallinen sopimus yhdistää viimein Itä- ja Länsi-Euroopan.
Pettynyt Turkki hyväksyi EU:n tarjouksen

11. KAIKKI HAKIJAMAAT HYVÄKSYIVÄT EU:n EHDOT

Euroopan unionin suurin laajentuminen tapahtuu vuoden 2004 vappuna
Romano Prodi: ”Laajentuminen lopettaa Euroopan kahtiajaon”

12. DENKTASH:”EU HALUAA KRISTITYN LINNAKKEEN”

13. OTTAVATKO VIROLAISET KUTSUN VASTAAN?

EU:n ehdokasvaltioiden epäilevin kansa asuu Virossa

14. SUURIA PÄÄTÖKSIÄ EPÄONNEN PÄIVÄNÄ

15. TURKKI HYVÄKSYI LOULTA JÄSENYYSNKNEUVOTTELUIEN AIKATAULUN

Halonen: Turkki on ollut osa Eurooppaa jo ajat sitten

16. AIKA VETÄÄ RAJA

17. EU JA NATO SOPIMASSA VIHDOIN YHTEISTYÖSTÄ KRIISINHALLINASSA

Unioni haluaa Makedonian lisäksi Bosnian operaation hoitoonsa

18. ”JOS ODOTITTE VERTA, NIIN SIITÄS SAITTE”

Kööpenhamina muistetaan lähes veltoista mielenosoituksista

15.12.2002

19. UUDET TULOKKAAT JUHLIVAT EU:N OVIEN AUKEAMISTA

”Hyvää huomenta Eurooppa”, toivotti puolalaislehti

20. TYÖSTÄ SE KÄVI KADULLAKIN

Liite 2: Le Figaron otsikot ja alaotsikot EU:n huippukokouksista

LUXEMBURG 12/1997

12.12.97

1. Aujourd'hui et demain à Luxembourg:

LES QUINZE FACE AU DÉFI DE L'ÉLARGISSEMENT

2. Ouverture du sommet de Luxembourg sur l'élargissement de l'Union européenne.

"LES QUINZE VEULENT ACCUEILLIR SANS PARTAGER"

Jean-Lois Bourlanges, le président du "Mouvement européen". Dénonce une gestion sans boussole."

3. DANIELLE MITTERAND PLAIDE POUR LES KURDES

Dans une lettre ouverte aux Quinze, elle dénonce la Turquie dont la candidature sera discutée à Luxembourg.

4. Six pays en quête d'adhésion au sommet de Luxembourg.

CHYPRE: LE CANDIDAT DE ZIZANIE

La partie grecque de l'île est candidate à l'entrée dans l'Union Européenne.

Mais si les négociations, la Turquie menace d'intégrer la partie Nord, déjà sous contrôle.

5. LES FRUSTRATION DE LA TURQUIE

6. GYÖR, LE PARADIS HONGROIS DES INVESTISSEURS

La petite ville a mis tout en oeuvre pour devenir un pôle de delocalisation des grandes entreprises européennes. Avec succès.

Incitations fiscales

7. POLOGNE: LE CLERGÉ SE CONVERTIT À L'EUROPE

Longtemps hostile à l'UE, la hiérarchie catholique veut désormais aider les pays dans le processus d'intégration.

Perte du soutien populaire

8. ACTE DE CONTRITION

13.-14.12.97

9. Au sommet européen de Luxembourg.

EURO: ACCORD DES QUINZE MALGRÉ TONY BLAIR

10. Le sommet européen de Luxembourg.

LES QUINZE D'ACCORD SUR L'EURO-X ET DÉCIDENT DE S'ÉLARGIR À L'EST

En dépit du blous britannique, Paris et Bonn ont réussi. À imposer un compromis sur le Conseil de l'euro. Un Accord s'est également dégagé pour lancer le processus de l'élargissement de l'Union.

11. LE COUP DE POKER TURC

Mécontent du strapontin offert par l'Union, le premier Minister d'Ankara boude le sommet de la "Grande Europe".

12. QUAND BLAIR CARICATURE MAJOR

Le premier ministre britannique commence à agacer ses pairs.
Affaire de "bon sens"

15.12.97

13. LA TURQUIE ROMPT LE DIALOGUE AVEC L'EUROPE

Les Quinze ont estimé que la candidature turque à l'Unionne remplissait pas les "conditions économiques et politiques requises"

14. Après le sommet de Luxembourg, la Turquie rompt le dialogue politique avec l'UE. LA "GRANDE EUROPE" EST SUR LES RAILS

Le procesus d'adhesion des onze pays sera lancé le 30 mars. Ankara refuse les conditions poses à sa participation à la conference européenne.

15. LA COLÈRE D'ANKARA

Mesut Yilmaz a annoncé hier que le "dialogue avec l'Union". Était "terminé" et a menace de poursuivre l'"integration" du nord de Chypre.

16. Conseil de l'euro.

MONNAIE UNIQUE: DERNIÈRE LIGNE DROIT

Il reste un dossier litigieux avant la designation de la premier vague, en mai prochain: le choix du premier président de la future Banque centrale européenne.

CARDIFF 06/1998

15.6.1998

1. Sommet des Quinze à Cardiff

EUROPE: L'HEURE DU BILAN POUR TONY BLAIR

Le premier ministre n'a pas convaincu tou le monde. Avant fin de la présidence britannique, il pourrait lancer un nouveau chantier sur les institutions communautaires
"Notre soutien à l'euro est clair"

2. Cardiff

L'EUROPÉ DES NATIONS

3. CHIRAC ET KOHL CONTRE L'EXCÈS DE CENTRALISATION EN EUROPE

La lettre commune du président français et du chancelier allemand a servi de base aux discussions du Conseil de Cardiff

4. Début hier du Conseil européen de Cardiff qui clôture la présidence britannique

LES QUINZE RELACENT LA RÉFLEXION SUR L'AVENIR DE L'UNION

Ils tiendront un sommet informel en octobre à Vienne sur la réforme institutionnelle et la subsidiarité

Les poids des Länder

La crise asiatique

5. LE FOOT EN PREMIÈRE LIGNE

6. Ouverture du conseil européen de Cardiff

CHIRAC ET KOHL CONTESTENT BRUXELLES

Les deux chefs d'Etat et de gouvernement rappellent que l'objectif de la politique européenne ne peut être l'édification d'un Etat central européen

17.6.1998

7. Fin du 59e Conseil européen à Cardiff

EUROPE: TROIS NOUVEAUX SOMMETS EN NEUF MOIS

Les chefs d'Etat de gouvernements des Quinze vont multiplier les rendez-vous d'ici mars pour mieux étayer la construction Européenne

8. KOHL: LE SOMMET DES ADIEUX

A quatre mois de législatives, le chancelier a tout fait pour éviter que Cardiff ressemble à un chant du cygne. Et pourtant.

Un brin de populisme

WIEN 12/1998

11.12.1998

1. Sommet des Quinze à Vienne

EUROPE: L'ALLEMAGNE NE VEUT PLUS PAYER

Gerhard Schröder demande une „répartition plus juste“, la contribution de Bonn étant la première de l'Union

2. GÈANT OU NAIN

Casse-tête budgétaire

Casse-tête institutionnel

Casse-tête politique

12.-13.12.1998

3. Fin, aujourd'hui, du Conseil européen de Vienne

CHIRAC PROPOSE UNE "STRATEGIE POUR LA CROISSANCE"

L'initiative france-allemande sur le pacte pour l'emploi prévoit des "objectifs quantifiés et vérifiables"

"Nécessaire compétitive"

Dernier quart d'heure

4. LA SUISSE SORT DU TUNNEL

Après quatre ans de marchandages, elle a conclu hier une série d'accords avec les Quinze et abandonne un peu son isolement

"Eurovignette"

5. ROUMANIE: LES CHEMINS ESCAPRÉS DE L'ADHESION

14.12.1998

6. Avant la présidence allemande

VIENNE: LE SOMMET DE LA DÉFAUSSE

Sur l'emploi et l'Agenda 2000, les Quinze ont étonné le discours de la méthode, mais remis les décisions à plus tard

7. DUTY FREE: EN ARRIÈRE TOUT

KÖLN 06/1999

3.6.1999

1. L'Europe à la recherche d'une politique étrangère et de sécurité commune

"MONSIEUR PESCE", LA VOIX DES QUINZE

La guerre du Kosovo accélère le débat sur une dimension sécuritaire de l'europé, qui sera au centre du sommet de Cologne

2. SOLANA EN "POLE POSITION"

3. APRÈS L'EURO, VERS UNE ARMÉE UNIQUE

Françoise Heisbourg, président du Centre de politique de sécurité de Genève, propose d'adapter à la défense les "critères de convergence" utilisés pour l'intégration des monnaies européennes

4. DES SOLDATS NEUTRES SUR LE FRONT RUSSE

Gardiennne de la frontière nord de l'Union européenne, la Finlande est prête à participer à une force de maintien de la paix au Kosovo

4.6.1999

5. "UN RÉSULTAT CONSIDÉRABLE"

Le ministre français des Affaires étrangères Hubert Védrine a souligné “la convergence exceptionnelle” entre Européens, Américains et Russes face à Milosevic

6. CHIRAC: UNE DATE HISTORIQUE

7. LA FAIBLESSE DE L'EURO MOBILISE LES QUINZE

5.-6.6.1998

8. Fin du Conseil européen de Cologne
“CARTON PLEIN” POUR LA PRESIDENCE ALLEMANDE
Jacques Chirac l'a qualifiée de “remarquable”
En six mois, beaucoup de décisions délicates ont été prises
“Principe de sécurité”

9. JAVIER SOLANA CHANGE DE CASQUETTE
Nommé hier au poste de “M. PESC”, il va quitter l'Otan
Son adjoint, le Français Pierre de Boissien

HELSINKI 12/1999

10.12.1999

1. Sommet d'Helsinki
L'Europe veut se donner une nouvelle dimension, la défense
LES QUINZE ÉTOFFENT LEUR PANOPLIE MILITAIRE

2. LA VACHE FOLLE PERTURBE L'ORDRE DU JOUR

3. LES “RELIQUATS D'AMSTERDAM”. La Commission. La pondération des voix au Conseil des ministres. Les votes à la majorité qualifiée.

4. Sommet d'Helsinki
LA QUERRE EN TCHÉCHÉQUIE ET LA DEMANDE D'ADHESION DE LA TURQUIE AU COEUR DE LA RÉUNION DES QUINZE

5. LA TURQUIE CANDIDATE À LA CANDIDATURE

6. A ANKARA, L'UNION EUROPÉENNE A PIGNON SUR RUE

11.-12.12.1999

7. A Helsinki, les Quinze décident la création d'une force d'action rapide pour 2003
EUROPE: UNE ARMÉE DE 60 000 HOMMES

8. MENACES DE SANCTIONS CONTRE MOSCOU

9. Conseil européen

Défense et réforme institutionnelle au menu d'hier
LES EUROPÉENS SE DOTENT D'UNE MINI-ARMÉE
10. LE GRAND RETOUR DE L'EUROCORPS

11. CHIRAC, STRASBOURG ET LE BOEUF

13.12.1999

12. Helsinki - L'élargissement à bride abattue
LA TURQUIE S'AMARE AU VIEUX CONTINENT

13. UNE RÉFORME MINIMALISTE

SANTA MARIA DE FEIRA 06/2000

19.6.2000

1. SOMMET EUROPÉEN: LA CASSE-TÊTE AUTRICHIEN

2. Union européenne
Ouverture aujourd'hui à Feira du dernier sommet de la présidence Portugaise
LES AUTRICHIENS EN TROUBLE-FÊTE

3. DEUX RIVAUX POUR UNE ÉBAUCHE DE DIPLOMATIE

20.6.2000

4. Union européenne
La mort de cinquante-huit immigrants découverts à Douvres dans un camion frigorifique
CLANDESTINES: LES FILIÈRES DE LA HONTE

5. LES QUINZE CONTRE LES "PASSEURS"

6. Union européenne
Au sommet de Feira, malgré les efforts de la présidence portugaise
LES QUINZE PERSISTENT À BOUDER L'AUTRICHE

7. LE CASSE-TÊTE DES "COOPÉRATIONS FORCÉES"

8. LES SYNDICATS AU RENDEZ-VOUS

21.6.2000

9. Les Quinze repoussent l'harmonisation de la fiscalité de l'épargne à l'horizon
L'EUROPE FISCALE AUC CALENDER GRECQUES

10. Union européenne
Fin des travaux du sommet de Feira
VERS UN COMPROMIS SUR L'AUTRICHE

11. LA FRANCE EN BATEAU

NIZZA 12/2000

7.12.2000

1. Le rendez-vous des Quinze débute aujourd'hui
SOMMET DE NICE: L'EUROPE PEUT-ELLE SE RELANCER

2. Union européenne
Le Conseil chefs d'Etat et de gouvernement s'ouvre aujourd'hui Sur la Côte d'Azur.
Les travaux qui pourraient durer jusqu'à dimanche
LE MARATHON DES QUINZE COMMENCE À NICE

3. L'EUROPE SOCIALE DÉFILE SUR LA PROMENADE DES ANGLAIS

4. "L'ARCHITECTURE EUROPÉENNE NE SAURAIT ÊTRE LE MONOPOLE DES
GRANDS"

5. Dimanche ou Lundi seront essentiellement centrés sur les réformes institutionnelles,
préalable indispensable à l'adhésion de nouveaux partenaires
LA COMMISSION VEUT RENFORCER LA SÉCURITÉ MARITIME

8.12.2000

6. Après l'adoption, hier, d'une charte des droits fondamentaux
LES CONSEIL EUROPÉEN DANS LE VIF DU SUJET

7. Union européenne
Le Conseil des chefs d'Etat et de gouvernement a officiellement ouvert ses travaux hier
à Nice, dans un climat de violence qui a vu manifestants
LA FRANCE JOUE SERRÉ À NICE

8. L'ASSAUT DES ANTIMONDIALISTES

9. FONTAINE: "LA CHARTE A LE MÉRITE D'EXISTER"

10. UN AIR DE DÉJÀ-VU

11. LENNART MERI: "UNE ÉTAPE VERS L'UNIFICATION"

12. Et forces de l'ordre s'affrontent
Plusieurs policiers ont été blessés au cours des échauffourées

La charte des droits fondamentaux a été signée, mais elle n'a pas été proclamée

JACQUES CHIRAC DÉFEND L'EXCEPTION CULTURELLE

13. DES SYNDICATS FLOUÉS ET DIVISÉS

14. LE SPORT EN QUÊTE D'IDENTITÉ

15. RÉLIGION: QUERELLES BYZANTINES

9.-10.12.2000

16. Les Quinze règlent les dossiers en suspens avant d'entamer le grand marchandage sur les institutions

UN GRAND PAS VERS L'EUROPE DES ENTERPRISES

17. Union européenne

Le Conseil des chefs d'état et de gouvernement poursuit ses travaux à Nice.

Les Quinze ont décidé hier de créer une Agence alimentaire début 2002

LE CONFESSONNAL AVANT LE MARCHANDAGE

18. LE MÉTHODE FRANÇAISE

19. PETITS CALCULS POUR UNE GRANDE RÉFORME

20. UN AGENCE ANTI-VACHE FOLLE EN 2002

21. Ils ont aussi adopté un agenda social, une déclaration sur la spécificité sportive et une autre sur la défense qui ne retient pas l'idée d'autonomie par rapport à l'Otan

TONY BLAIR DIT NON À L'EUROPÉ FISCALE

22. VETO ALLEMAND SUR L'IMMIGRATION

23. LES ÉCHOS DE LA PROMENADE

11.12.2000

24. Négociations difficiles au sommet de Nice, où les petits pays regimbent

POURQUOI LA FRANCE A CÉDÉ À L'ALLEMAGNE

25. Union européenne

Le sommet le plus long se poursuivait au finish, hier soir, à Nice

TRACTATIONS ENTRE GRAND ET PETITS PAYS

26. ESCARGOTS ET CONFESSONNAL

27. LE GRAND BAZAR FRANCE-ALLEMAND

28. ET SI NICE ÉCHOVAIT

29. PRESERVATION DU "SANCTUAIRE" CULTUREL

GÖTERBORG 06/2001

15.6.2001

1. États-unis – Union européenne

Les dirigeants et américains ne sont pas parvenus hier à sauver le protocole de Kyoto
BUSH TIENT TÊTE AUX QUINZE SUR LE CLIMAT

2. COLÈRE ANTIMODIALISTE À GÖTEBORG

3. PLEINS FEUX SUR L'ÉLARGISSEMENT DE L'OTAN

4. LA POLOGNE AMOUREUSE DE L'AMÉRIQUE

16.6.-17.6.2001

5. Sommet de Göteborg

Après le "non" irlandais au traité de Nice, la France et l'Allemagne font cause commune en faveur de l'élargissement
L'UNION CHERCHE UN NOUVEAU SUFFLE

6. LA DIATRIBES ANTI-COMMUNISME DE BERLUSCONI

7. LES QUINZE ESQUIVENT LA MACÉDOINE

8. VIOLENTS MANIFESTATIONS EN MARGE DU SOMMET

18.6.2001

9. Sommet de Göteborg

Les Quinze ont maintenu le sur l'élargissement lors d'une rencontre troublée par des affrontements violents
L'EUROPE S'ÉTABLIT PAR LA RUE

10. LES DÉCISIONS DU SOMMET

11. LÉOTARD PRESSENTI POUR LA MACÉDONIE

LAËKEN 12/2001

14.12.2001

1. Union européenne

Réforme des institutions, élargissement, et politique de défense commune au menu du sommet de Laeken

LES QUINZE ABORDENT LES SUJETS QUI FÂCHENT

2. UNE CONVENTION POUR INVENTER L'AVENIR EUROPÉ

3. LA BATAILLE DES SIÈGES

4. MICHEL BARNIER: "MONTRER LES PERSPECTIVES POUR QUE LE CITOYEN NE S'ARRÊTE PAS AUX PROBLÈMES"

5. 80 000 MANIFESTANTS POUR "UNE AUTRE EUROPÉ"

15.-16.12.2001

6. Les pays de l'Union, réunis à Laeken, examinent l'avenir des institutions
LES QUINZE VONT CRÉER UNE FORCE COMMUNE EN AFGHANISTAN

7. Union européenne

Les Quinze annoncent au sommet de Laeken la création d'une force multinationale
L'EUROPÉ SE MOBILISE POUR L'AFGHANISTAN

8. Deux candidatures sont officielles, celle de Valéry Giscard d'Estaing et celle de l'ancien chef du gouvernement italien Giuliano Amato
CONVENTION EUROPÉENNE: UN FAUTEUIL POUR CINQ

9. PROCHE-ORIENT: LES QUINZE EN APPELLENT À WASHINGTON

10. Le 7 juin, les électeurs irlandais ont rejeté par référendum le traité de Nice adopté voici an sous présidence française de l'Union
LE GRAIN DE SABLE IRLANDAIS

17.12.2001

11. GISCARD, LE RETOUR DU "PHARAON"

12. Union européenne

Les travaux destinés à préparer la nouvelle réforme institutionnelle de l'Union européenne commenceront le 1er Mars
LES QUINZE SE DOTENT D'UNE "CONVENTION"

13. L'ancien président de la République désigné par les Quinze pour présider la convention sur la réforme des institutions
GISCARD IMPOSÉ PAR LES "GRANDS"

14. DOSSIERS URGENTS EN JACHÈRE

SEVILLA 06/2002

21.6.2002

1. Ouverture du conseil européen de Seville aujourd'hui
EUROPE: VERS UN ACCORD SUR L'ÉQUILIBRE BUDGETAIRE
2. Sommet de Séville
La lutte contre les clandestines figure en tête des priorités du Conseil Européen qui s'ouvre aujourd'hui dans la capitale andalouse
LES QUINZE VOUDRAIENT CONTRÔLER LES FLUX MIGRATOIRES
3. Quelque 30 000 clandestines ont été interpellés en 2001 dans le détroit de Gibraltar
LE MAROC REDOUTE L'"EUROPÉ FORTERESSE"
4. LA FRANCE OPPOSÉE À DES SANCTIONS ANTI-IMMIGRATION
5. La loi Schröder sur l'immigration signée
L'ALLEMAGNE CHOISIT UN SYSTÈME DE QUOTAS À L'AMÉRICAINNE
6. SÉVILLE PARALYSÉE PAR LA GRÈVE GÉNÉRALE
7. MENACES D'ATTENDATS ISLAMISTES EN EUROPE
8. Soucieux de rendre l'Europe transparente et plus efficace, les Quinze étudient notamment une réforme du Conseil des ministres
LA RÉFORME À TIROIRS DES INSTITUTIONS EUROPÉENNES
9. Le premier ministre luxembourgeois a accordé un entretien au "Figaro"
JUNCKER: "LA COMMISSION DOIT RESTER L'AXE CENTRAL"

22.-23.6.2002

10. Sommet de Seville
Le Conseil européen renonce à appliquer des sanctions contre les pays à l'origine de l'immigration clandestine.
Comme prévu, les pays de l'Union s'engageront à accélérer l'harmonisation de leur propre système d'asile et à mieux coordonner la surveillance des frontières
IMMIGRATION: LES QUINZE MODÈRENT LES MENACES
11. Quatre cent cinquante clandestines ont entamé une grève de la faim
LA RÉVOLTE DES SANS-PAPIERS D'ANDALOUSE
12. Une loi pour contrôler l'immigration clandestine a été adoptée hier
MOSCOU INSTAURE UNE POLITIQUE DES QUOTAS
13. Pour faire face à la chute de la démographie
L'ALLEMAGNE CHERCHE UNE "POPULATION DE REMPLACEMENT"

14. CHIRAC PRÉSERVE SA MARGE DE MANŒUVRE EN EUROPE

15. LES INCERTITUDES DE LA CORRIDA SÉVILLANE

16. OFFENSIVE D'ETA SUR LA COSTA DEL SOL

24.6.2002

17. Union européenne

Réforme institutionnelle, élargissement, défense, le sommet de Seville accouche de compromis provisoires

LES QUINZE SE NEUTRALISENT SUR L'IMMIGRATION

18. LA PRESSE ESPAGNOLE SACRE CHIRAC "ROI SOLEIL"

19. Un entretien avec le premier ministre slovène, qui commente le sommet de Séville tel qu'il a été vécu par les pays candidats à l'adhésion

DRNOVSEK: "L'ÉLARGISSEMENT EST DANS LA DERNIÈRE LIGNE DROITE

20. Alors qu'ETA a perpétré vendredi trois attentats à la voiture piégée qui ont blessé sept personnes

LES "ANDIMONDIALISATION" ON DÉFILÉ DANS LA CALME

KÖÖPENHAMINA 12/2002

12.12.2002

1. Alors que les Quinze doivent conclure la procédure d'élargissement à dix nouveaux entrants

EUROPE: LES QUATRE PIÈGES DU SOMMET DE COPENHAGUE

2. Élargissement

Au sommet de Copenhague qui s'ouvre aujourd'hui, les chefs d'État et de gouvernement des Quinze doivent conclure les négociations avec dix pays candidates

L'UNION PRÉPARE SON "BIG BANG" DANS LA DOULEUR

3. L'EUROPE TIENT SA PROMESSE FAITE EN 1959

4. Un entretien avec le commissaire européen chargé du Commerce

PASCAL LAMY: "LA REVANCE SUR YALTA"

5. LE CINQUIÈME ÉLARGISSEMENT DEPUIS 1973

6. LA SLOVÉNIE, ÉLÈVE MODÈLE, SAISIE D'UN DOUTE

7. POUR MOSCOU, L'AVENIR EST EUROPÉEN

8. Après un demi-siècle sous le joug soviétique
L'UE, TERRE PROMISES DES LETTONS

13.12.2002

9. Élargissement

Les chefs d'État et de gouvernement des Quinze sont réunis à Copenhague pour redessiner la carte de l'Union européenne

BUSH OUVRE À LA TURQUIE LA PORTE DE L'ÉUROPE

10. La stratégie turque vise à obtenir un rendez-vous avant le printemps 2004

ANKARA MARCHANDE CHYPRE CONTRE UNE DATE

11. UN ARTIFICE POUR CALME LE JEU

12. Sondage

LES EUROPÉENS MÉCONNAISSENT LES CANDIDATES

13. Des mesures de rétorsion pourraient être prises en cas

LES TURCS DÉNONCENT LA "MAUVAISE FOI" DES QUINZE

14. Du lynx estonien aux entrepôts, chacun a ses revendications

LES CANDIDATES DÉFENDENT LEUR PRÉ CARRÉ

14.-15.12.2002

15. Sur le dix nouveaux Etats qui doivent rejoindre l'Union en 2004, huit sont d'ancien pays du bloc de l'Est

L'EUROPE UNIFIÉE

16. Élargissement

Les Quinze ont négocié hier soir les derniers ajustements pour ouvrir la voie à une Union européenne élargie à vingt-cinq membres en 2004

L'EUROPE DESSINE SON NOUVEAU VISAGE

17. L'Allemagne à l'origine d'un tour de passe-passe budgétaire

ULTIMES TRACTATION POUR SATISFAIRE VARSOVIE

18. Ankara a obtenu l'engagement quasi irréversible d'entamer ses négociations d'adhésion à l'UE fin 2004

LA TURQUIE SUR LES RAILS EUROPÉENS

19. LES AUTRES ACQUIS DU SOMMET

20. L'ÉLARGISSEMENT COÛTE 40 EUROS PRA FRANCAIS

21. Jacques Chirac trahit son agacement face aux pressions turques et américaines

NOUVELLES TENSIONS ENTRE PARIS ET ANKARA

16.12.2002

22. Union européenne

Au lendemain du sommet de Copenhague

LA COURSE AUX RATIFICATIONS DES TRAITÉS D'ADHÉSION EST LANCÉE

23. La satisfaction est générale au sein des gouvernements des pays candidates qui doivent convaincre leurs opinions

LA POLOGNE MET LE CAP SUR LE REFERENDUM

24. SOMMET "HISTORIQUE"

25. L'occupation turque contredit les critères de Copenhague

ANKARA PERD LA MAIN SUR CHYPRE